

PAMĚTNÍ KNIHA
OBCE
MOR. NOVÁ VES

Pamětní kniha
obce

Moravské Nové Vsi.

Založena byla obecním zastupitelstvem 14. června 1922.

Zápisy pořizuje učitel František Sedlák.

Tato kniha má 194 stran.

Název Moravská Nová Ves je od r. 1911. (Prot. ob. výb. z 24. 9. 1911.) Před tím na rozdíl od jiných Nových Vesí jmenována byla též Nová Ves u Břeclavy neb i Nová Ves Břeclavská. Městysem je od r. 1807., při čemž jí povoleny tři trhy a to vždy v úterý: 1. po sv. Františku de Paula, 2. po Nanebevzetí Panny Marie, 3. po sv. Mikuláši.

Popis obce.

Moravská Nová Ves leží na rovině s měrným sklonem k Rusánkám a Hruškám. Rovina tato je na straně ke Slovensku vyvýšenou (jakýsi břeh), táhnoucí se od Hodonína oblíkami nepřetržitě až k M. Nové Vsi, Dynci atd. a dosti náhle sklání se směrem k východu do úvalu řeky Moravy. Podle nynější tvárnosti kraje domníváme se, že tu bylo moře, do něhož se vlévala Morava asi před Hodonínem a jehož břehem byla jmenována vyvýšenina. Proto tato krajina je tak nízká (asi 160 m).

Nadmořská výška
v m. n. m.

Již dříve obce je dlouhá ulice asi u prostřed nejširší. V těch místech křižují se silnice z Hodonína do Břeclavy a z Rusánek ke Kopčanicím vedoucí. U této křižovatky silnic

stojí naproti sobě 2 školní jednopatrové budovy, v nichž umístěna je obecná škola. Tato hlavní ulice dělí se na Horní konec od školy ke strážce (terén méně stoupá) a Dolní konec od školy na konec k Ručánkám (terén klesá). Za humny této hlavní ulice po obou stranách je další řada domků, které na koncích jsou hustěji seskupeny a s křivolakými uličkami. Skupině domků na konci směrem k Týnci říká se Medlov, ke Kopčanům Kopec (je to vyvýšenina), k Josefou Josefovské chalupy. Za humny k Hruškám podle silnice je nová řada domků. Pod Kopcem na místě bývalé obecní cihelny a přilehlých částech vznikla po světové válce celá nová čtvrť, již jmenují Ukrajinou, která je obydlena dělnictvem a název má asi vztah k sovětské Ukrajině. Rovněž vyrůstá nová řada domků od nádraží podél vinokradů k silnici Týnecké. Na hlavní ulici jsou domy většinou kolnícké. V přilehlých částech obývá chudší obyvatelstvo. Asi km od osady v úvalu řeky Moravy teče říčka Stupava, již lid říká Struha. Koryto její je tak zanedbá-

šeno bahnem, že vody její se každoročně vylévají
a zaplavují pastviska a luka od říčky smě-
rem k M. Nové Tsi. Silnice vedoucí z M. Nové
Tsi do Kopčan táhne se přes několik mostů
položemých nad malými rybníčky, jímž lid ří-
ká jezera a čísluje je dle mostů. Jezera čtv-
rtého a zvláště pátého používají občané a zvláště
mládež ke koupání. Ve čtvrtém a pátém jezeře
jsou prohlubně i několika metrové a každoroč-
ně vyžadá si to chladivý koupel i své oběti z
neopatrnosti se koupajících či také lidí jímž ži-
vot zhořkl. Asi 4 km od M. Nové Tsi vstupuje
kopčanská silnice do lesa patřícího kdysi obci
Mor. Nové Tsi. Měra toho lesa dle výtahu z patentu
z 23. prosince 1817. byla 607 jochů 960 sáhků.
Dle vylicení p. Pavla Šelajky č. 105. bývalého starosty,
jehož i jiných občanů tato ztráta lesa pro obec
vznikla takto: Dle tehdejšího zvyku každý občan
vyhácel si v lese obecním co a kde chtěl. Protože
tím však trpěl les, dala obec onen les knížecí
lichtensteinské správě v opatrování. Ta les opatro-
vala a z něho i poplatky (velmi nízké, ježto les byl
zahnut do nejnižší třídy) zapravovala. Les
objížděl každý koňmo (pro vzdálenost). Na koně
mu bylo od hospodářů dáváno po míře ovesa. Obci-

Leg.

nám byly přidělovány části, které si směli vy-
kácet. Tehdeji však jim bylo dřevo přidělováno špat-
ně a vzdáleně a občané přestali platit ovšem pro
koně hajného. Když to přidělem dřívě stav ten byl
ještě více zhoršován, žádali občané, že les si
budou opět sami spravovati. Na tuto žádost by-
lo odpověděno tím, že knížecí správa dala les drá-
tem obháknouti, přístup každému doň napovíde-
la a opatřila tabulkou, která hlásala, že les ten
majetkem knížete Lichtensteina. Tehdy v platnost
přišel zákon, dle něhož ten, kdo něco osvětluje, jakož
i za to poplatky zapravuje po 30 let, stává se do-
tyčný objekt jeho majetkem. Na základě tohoto
zákona nabyl kníže Lichtenstein práva vlastnické-
ho na tento les a obec pozbyla tak obromě cenný ma-
jetek. Ze strany občanů to byla nevědomost a
neznalost zákonů, která se však na nich samých
a kvláště na jich potomcích motila a mstila. Jisté je
tež, že obec měla v držení listinu o tomto obecním
lesním majetku. Listina ta však zmizela. Prá-
ví se, že tehdejší starosta ji zajisté za jidašský
úplatek nasantročil v moc těch, kteří na tom
měli zájem. Jistý revérník svezal si tehdy občany
na valnou hromadu, na níž jim sdělil, že ví o té
listině, že nachází se na zámku v Ručovicích a

že jim poradí, jak nabytí opět této listiny. Sko-
máření občané při tomto tak nesmírně důleži-
tém jednání učinili si z revírníka ještě posměch.
Jak měli utvořené kolo, v jehož středu stál zmi-
něný revírník, vrátili radní stojící do předních,
ti pak do revírníka, který upadl ovšem. Na tak-
ové jednání dotyčný revírník občanů opustil. Ztrá-
ta lesa pro obec stala se kol r. 1840. - Zeleť tímž
způsobem zničena obec Struha, jakož i God-
nici u lesa v moc knížecí správy. Za lesem vine se
od Hodonína řeka Morava, která tu tvoří hranici
mezi Moravou a Slovenskem. Spojení se Slovenskem
obstarává přívaz Kopčanský. Zl přívazu na mo-
ravské straně je hájovna, která patří do katastru
obce M. Nové Tsi. Na druhé straně přívazu je
hostinec. Morava se teď každoročně nejméně jednou
z koryta vylévá a vzniká tím jediné jezero od Mora-
vy až ^{po} vyvýšeninu u M. Nové Tsi. Části tak zavodňo-
vané jsou lukami a pastvinami.

Struha

Přívaz

Z horního konce vsady vyblíká nová ulička,
směřující k Baři Mue na silnici k Mikulčicím.
Tě uličce říkájí panská, asi proto, že tam obývají
jen zřízení, pensisté.

Mor. Nová Tsi je vzdálena od Hodonína 10.6 km,
od Přelbovy 10.7 km, od Hrušček 3.8 km, od Týnce

3.5 km, od Mikulčic 3.8 km, od Prusáněk 3.8 km,
od Kopčan 10.3 km.

Katastr
výměra.

- Celková výměra katastru novoveského:

zahrady zelenářské 10.86 ha

" ovocnářské 16.24 "

louky 520.25 "

vinice 27.36 "

pastviny 134.34 "

lesy 390.33 "

rybníky 14.78 "

stao by a cesty 114.83 "

orná půda 1163.77 "

dokromady: 2.392.76 ha

Z výměry této jest majetkem obce:

zahrad 30.61 a

polí 3591.09 "

luk 1083.78 "

pastvin 15.947.94 "

cest 977.40 "

náměstí a pítrnic 5.350.97 "

křbitov a kostel 51.52 "

stao by obecní 32.79 "

Celkem jest obec. majetku: 27.066.10 a = 270.661 ha

Názvy
polí, luk.

- Názvy polí a luk ve zdejší obci jsou:

Mezi Prusánkami a Josefovem:

Nivky u rybníčka, Čtvrť od Prusáněk (jsou to 14 lá-
nu), Saděčky od Kukovic (v místech těch stávala obec
Kukovice).

Mezi Josefovem a Mikulčicemi:

Padělky od Kukvic, Nivky od dubička (stával tam dub), Píle od Mikulčic, Padělky od vody, Kopanka (kopávalo se tam), u Zbrudka (bylo tam plavidlo, brod, pro dobytek), Hlaoní louky neb Osové, Stěpnice před Morávkou, Stěpnice za Morávkou.

Na straně ke Slovensku:

Za včelínkem (byl tam umístěn velký včelín), Za Panskou (před nimi je panská louka), Pláňový kout neb též Průstkové (od stromu břesty), louky Orating (ordávalo se tam).

Mezi Týncem a Hruškami:

Loučky pod vinohrady (že jsou menší), Zelnice, Stará Hora, Padělky pod vinohrady, Padělky nad vinohrady, Čtvrť od Hrušek.

Mezi Hruškami a Prusánkami:

Čtvrť od Hrušek, Padělky od Hrušek, Žel'bek (byla v těch místech žlebina, močál), Nivky od Hrušek, Týhon, Čtvrť od Prusánek, Nivky u Kadubka (v těch místech byla studánka Kadubka).

Z veřejných domů jsou ve zdejší obci:

kostel katolický, dvě školní jednopatrové budovy, obecní hostinec, v jehož zadní části jest hasičské skladiště a opředu jedna místnost jest obecní kancelář, býkárna, nemocnice (u nádraží).

Pod Kopcem vytéká silný pramen železité vody. Železi tá voda.

Nadříze-
né úřady.

Moravská Nová Ves patří pod okresní politic-
kou správu v Hodoníně, berní úřad v Přelavě,
okresní finanční ředitelství v Uherském Hradišti,
okresní školní výbor v Hodoníně, poštovní, telegraf-
ní úřad v M. Nové Vsi, železniční stanici v M.
Nové Vsi, ředitelství státních drah v Olomouci,
okresnímu soudu v Přelavě, obchodní a živnosten-
skou komoru v Písně.

Sečítání
lidu
1921.

Ple sečítání lidu v r. 1921 žilo v M. Nové Vsi
2883 obyvatelů, z nich jest 1409 mužů, 1474 žen. Ple
národnosti jest 2849 obyvatelů národnosti československé, 20
národnosti německé, 2 národnosti jiné a 12 cizozemců. Ple
náboženského vyznání je 2836 obyvatelů náboženství římskokat-
olického, 6 evangelického, 9 československého, 4 izraelské-
ho, 4 jiného a 24 obyvatelů bez vyznání.

Moravská Nová Ves má dle tohoto sečítání lidu 557 do-
mů, 585 bytových stran.

Plošná výměra obce je 2401 ha.

Spolky.

V obci moravsko novoveské jsou tyto spolky:
Tělocvičná jednota "Sokol", Federovaná dělnická tělo-
cvičná jednota, Tělocvičná jednota "Orl", dobrovolný
hasičský sbor, záloženský a spořitelní spolek,
strana živnostensko-obchodní středostavovská,
spolek železničích zřízenců, lidová jednota,
strana republikánská a domoviny, místní jednota
republikánského dorostu.

Vlastní podniky
M. Král

Průmyslové podniky.

Z průmyslových podniků ve zdejší obci jsou:
Strojnická továrna Jana Pelikána č. 499, výroba slamených obalů Sig. Heisse (č. 116), Kruková cihelna (od r. 1923. Fodvářka a Tolf), Kruková cihelna Jana Krále, parní pila Tomáše Seckarě

Živnosti.

Z jiných živností jsou zde:

Obchody se smíšeným a střízným zbožím 7, kupařství 3, cukrařství 1, obchody se střízným zbožím 2, hostinců 7, obuvníků 12, sedlaři 2, krejčí 4, kováři 3, zdmečníci 1, koláři 3, stoláři 4, holiči 1, bednáři 1, pekaři 4, kloboučník 1, výrobci cementového zboží 2, obchodníci stavebními potřebami 2, podnikatel staveb 1, prodejny tabáku 4, řezníci 5.

Obecní hostinec.

Obecní hostinec postaven byl r. 1903. za starostování p. Michala Petránoše.

Ovocný sad.

R. 1910. založen byl pod mlýnem ovocný sad.

Příplav dunajsko-oderstý.

R. 1903. vytyčován byl projektovaný příplav dunajsko-oderstý, který měl vésti pod vinohrady; obec naše usilovala, byl v M. Nové Tsi byl i přístav. Návrh tohoto příplavu však zapadl. Snad asi proto, že jednalo se tu o české kraje a vlády rakouské raději investovaly všechny příjmy, a valné části z českých zemí, do krajů německých, jako drak alpských a p.

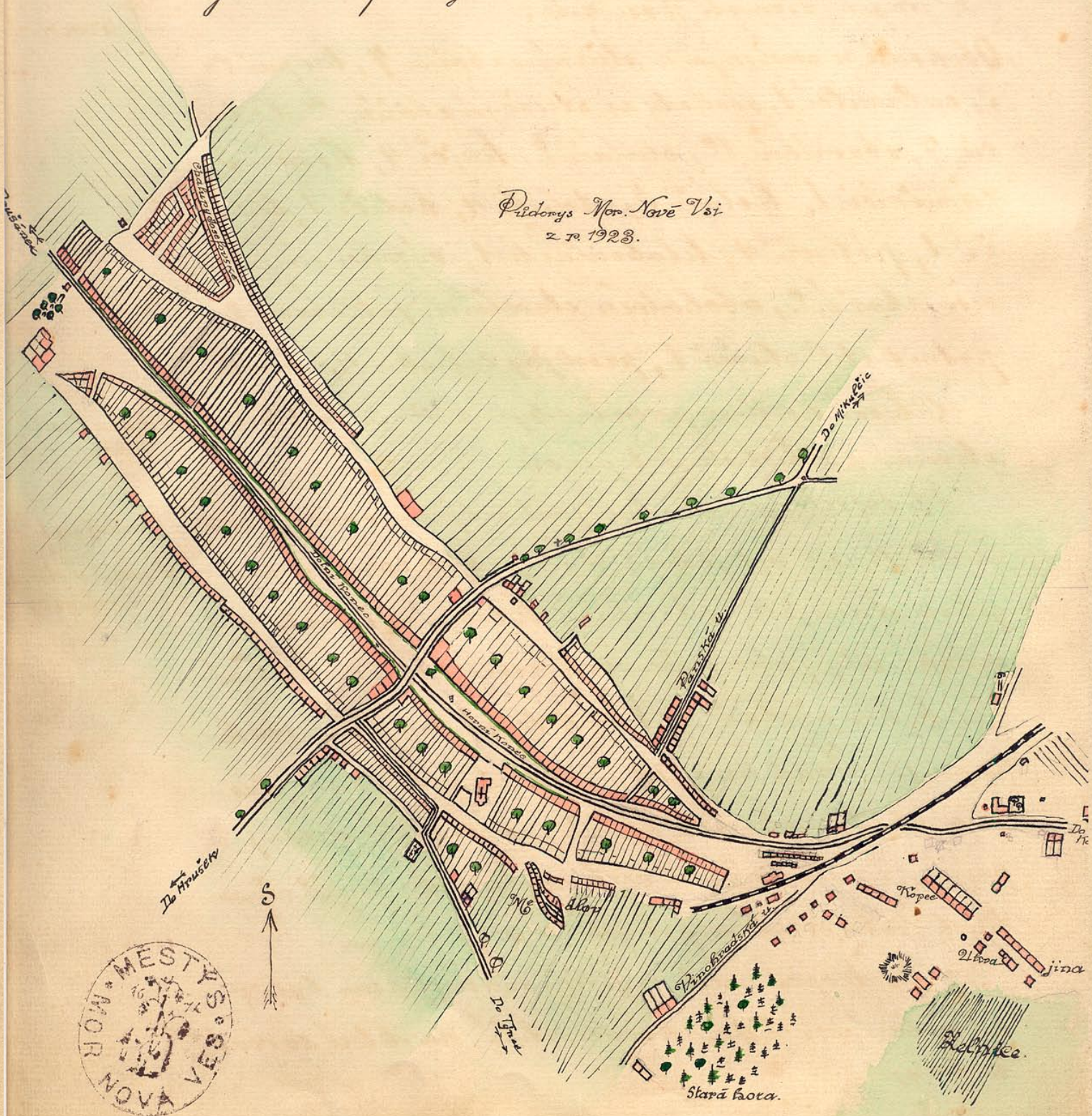
Na kopci nad myslivnou nalezeno bylo v hloubce asi 20m kneždé uhlí, na které se však nedoluje.

Také na jiných místech zdejší obce vtáním bylo zjištěno hnědé uhlí, ale nedoluje se nikde.

Potřebný písek ku stavbě vykopávají občané pod ovocným sadem za mlýnem. Písek ten však je velmi špatný.

Přidomys Mor. Nové Vsi
z r. 1923.

Na místě, kde dnes stojí Nová Ves, stávala osada, již říkali dle starých záznamů Walters-
dorf. Patřila klášteru velehradskému. Tento klášter ji založil a jméno jí dal dle některého svého členu. Klášter velehradský dával tuto osadu často do zástavy. Jako zboží patřící klášteru velehradskému, potvrdil již r. 1261. papež Alexandr mezi jiným i Waltersdorf. R. 1265. olomoucký biskup Bruno jmenoval mezi obcemi, od nichž žádal desátku po 1 křivně, také Waltersdorf. R. 1270. potvrdil král Otakar II. jako majetek kláštera velehradského osadu Waltersdorf a zaniklou dnes již osadu Soběku-
ry. R. 1387. prodal klášter statek ve Waltersdorfě šl. Otovi Parcovi na dobu života jeho a jeho 2 synů Oty a Kadolta za 500 křiven. Bylat' tenkrát ta osada náležela Matoušce Trenčanského na Moravu zpuštěna. Tato osada měla se na zboží klášterském znova osídliti. Oto měl rychtáře Hainventera a svého rychtáře přijati, s ním se prvních 8 let o desátky děliti. Také dostal 7 rybářů. Klášter vyhradil si dvůr se 4 lány. Desátky od sedláků měly se odváděti poxději do dvora, a když byly odměřeny, zavésti do dvora klášterského v Podivíně neb v Potvorovic. Patronát farní měl

zůstati klášteru.

Z domácích válek, které ku konci XV. století zrušily mezi syny Janovými, markraběte, zmocnil se markrabě Jiří násilím klášterské osady Nové Tsi a daroval ji s Týncem a jinými vesnicemi r. 1384. Hynkovi z Haldštejna za vykonané služby, který přislíbil, že obyvatelé těch vesnic nikdy nebude utiskovati, ale všechna stará práva jim ponechá.

R. 1404, když ve zdejších okolí ležel král Zikmund s uherským vojskem po několik dní, byla osada Waltersdorf s jinými vypálena a zničena. Proto r. 1410 klášter Těchradský odevrátil pustou ves olomouckému kanovníku, markraběcímu protonotáři a faráři breneckému Faviinci a jeho bratru Janovi z Hranic na dobu jejich života, aby ji osídlili. Noví osadníci měli býti na 8 let osvobozeni veškerých daní, od obilního desátku však jen na 3 léta. Polovice toho desátku mělo se pak odváděti klášteru, který si také vymínil všechny rybníky až na 3. Také polovice zvěře patřila do kláštera. Z pozemků vymínil si klášter 2 lány se dvorem, kterýžto napsal téhož roku opat Jan jakožto rychtu Štěpánu Chvaliborovi. Přidal mu 1 rybníček a podsedeček, v

němž směl šenkovati. Z usouzených pokut náležely mu vše nižší 3 grošů, a vyšších pokut měl třetinu. Chvalibor měl osaxovati dídinu, vybíratí činže, široky. Na místě bývalého Waltersdorfa usadili se rozechnaní obyvatelé a pustšených okolních vesnic, které tím úplně zanikly. Od té doby přestalo jméno Waltersdorf a vesnice jmenována nadále Novou Tší.

R. 1446 zřídil klášter Novou Tš Ceníkovi Papákovci z Mošnova a na Hodoníně a jeho synům na dobu jejich života za 1.000 mor. tolarů. Syni jeho Jan a Jiří, kteří drželi sousední Dvůr, byli velmi zadluženi. R. 1469 jakási paní Běta Smidova uvedena byla na zboží Jiříka z Mošnova a z Buchlova ve 110. hr. gr., a sice povoleno jí zaplatiti 220 xl. na Nové Tši. To se stalo za nepřítomnosti konselů Novoveských. Prxy nato oficiálové zemští našli, že Nová Tš je od bratří Mošnovských Jana a Jiřího vyplacena a opět patří Tělehradskému klášteru. Proto zdpis byl zrušen. Avšak něco zboží Novoveského zůstalo v zástavě jiného věřitele Mošnovských, nejv. sudího olom. Mik. Bystřice z Gonic, který poknal Matouše ze Sternberka z 50 hr., že mu mocí v mírné zemi v řeky Novoveské se uváhal, poplatky

a poplatky z rybníků všechny bral, také obilí ve dvoře, co se mu zdálo, bral a na Týnec vozil.

R. 1528 byla Nová Ves přenesána záměnou na Tučapy. Alešovi ze Svabene na Laškově, který knedž prodal Janovi st. z Žerotína, s Brěclavou dostala se pániům z Lichtenštejna. Severovýchodně od Nové Vsi, poblíž Mikulčic stávala osada Sobekury, která byla asi ve 14. století nepřítelstky mi vpády úplně zničena, obyvatelé usmrceni, neb do zajetí odvedeni. Jen mála část přijítelkem se zachránila a usadila se v Nové Vsi.

Starý kostel, zasvěcený sv. Jakuba, stal uprostřed hřbitova a nedostačoval. Byl prota r. 1770 zbořen, až na věž a na jeho místě postaven r. 1773. od knížete Fráclava z Lichtenštejna nový, zasvěcený témuž svatému, který vysvěcen byl teprve r. 1807. Před vchodem na starý hřbitov, jenž byl kolem kostela, stojí kamenné sochy sv. Fráclava a sv. Floriána, z r. 1741 a 1743. Uprostřed návsi je socha sv. Jana Nep. z r. 1740. Matriky vedou se již od r. 1684.

Farní nadání má: u Nové Vsi 21 $\frac{2}{3}$ jiter polí, 9 $\frac{1}{2}$ jit. luk a zahrad. U Mikulčic 22 $\frac{1}{2}$ jiter polí, 6 jiter luk a zahrad. Celkem 59 $\frac{2}{3}$ jitra pozemků.

Pevítek obnášel ročně z každého domu 1 míru sy-

paněho obilí, celkem: v Nové Vsi 115 mív, 22 xl.,
113 kuřat a 452 vajec; z Hrušek 48 mív, 48 ku-
řat a 192 vajec. z Týnce 34 mív, 34 kuřat, 136
vajec a 20 xl., a byl vykoupen za 13.000 xl.

Farm dům jednopatrový postaven byl r. 1710.

Opátství velehradské bezpochyby faru naložilo.

Z nedostatku pramenů nelze více říci, než že
fara r. 1514 skutečně stávala, a že patronát
klášteru náležel.

Protože obec byla často narušována, a konečně
v světských rukách podržena, přešel i patronát
na světskou vrchnost. V druhé polovici 16. století
dostala se tato prebenda do rukou Novokřtěnců,
kteří se usadili v Nové Vsi a Hruškách. Je-
jich spolkové domy byly však r. 1605 tlupa-
mi Bočkajovými vyplněny a bezpochyby s ni-
mi fara i kostel. R. 1644 byla fara spravo-
vána z Čejkovic od jezuity olomoucké kole-
je a od r. 1653. - 1683 byla obstarávána z
Mikulčic.

Mikulčický farář měl odtud 70 měříc žita
(dříve dostával od vrchnosti za desátek ročně
60 xl., sud vína, 10 sudů piva, 2 míry žita, mí-
ru ova, 6 mív luštěnin, a jednoho vykumeneho
veprě), vedle 4 zl., které dostával za oběd, když
xde sloužil služby boží, dále 2 centy masa, 2
vědra vína; pole měl pouze 24 mív a 3 louky.

Z Hrušek dostával 8 měřic žita.

R. 1683 převedl kurát mikulčický do Nové Tsi a odtud obstarával Mikulčice.

K farnosti Novoveské patřily tehdy osady: a.) Nová Tsi, Týnec s filiálním kostelem a Hrušky. b.) Mikulčice s kostelem, Tešice a Lužice c.) Předonice s kostelem a Kostiце, d.) Opatovice a Kukvice (zaniklé osady.)

Kdy zřízena byla škola, nelze udati. Po bitvě bělohorské připomíná se škola v Mikulčicích, kamž bezpochyby i Novovesťi docházeli.

Původně vyučovalo se v domě č. 3. R. 1797 vystavěna byla od knížete nová škola v č. 4, při její stavbě museli občané novovesťi dle robotního pořádku práce rušiti konati a povozy dodávati. Škola měla toliko jednu učivnu a jednoho učitele. Teprve r. 1814 je zmínka o preceptora. R. 1819 bylo školní návštěvy sehopných 87 chlapců a 65 děvčat, celkem 152 dětí.

R. 1870 bylo již 345 dětí a tu teprve zřízena byla druhá učivna v domě č. 315. R. 1880 byla postavena nákladem obce nová školní budova v č. 117. a škola rozšířena na trojtřídní, později čtyřtřídní, pětitřídní a konečně šestitřídní. Poněvadž místnosti v této budově nestačily, byla r. 1898 postavena

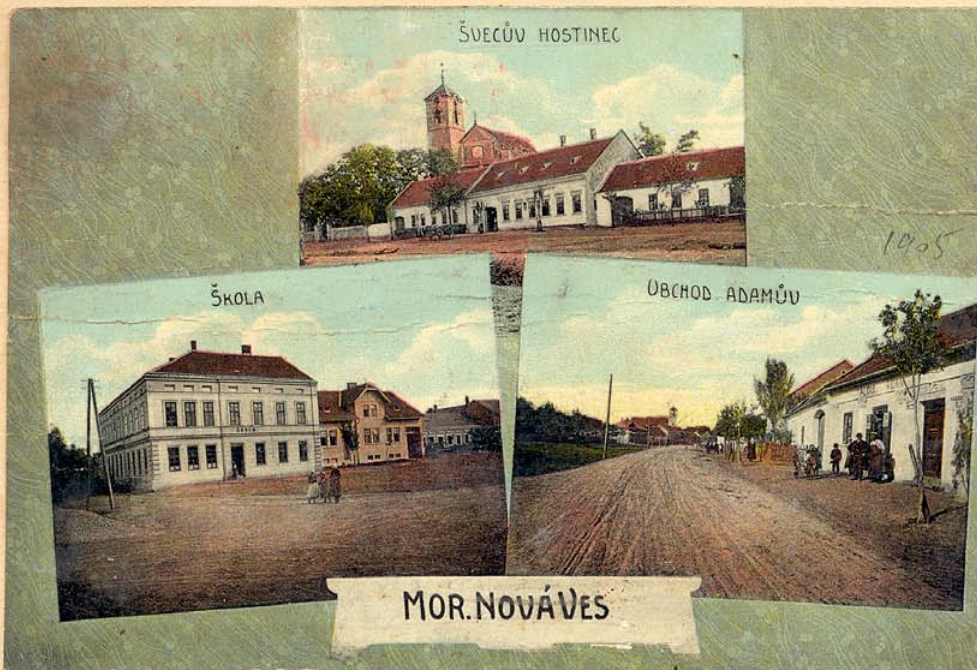
ještě jedna budova v čís. 4. Na tudíž nyní škola z budovy o jednom patře.

Jak hrozně zrušeny byly naše kraje po 30ti-leté válce svědčí číslie. R. 1656 bylo v Nové Vsi 47 domů obydlených a 63 prázdničk neb znič-ných.

Přítel a znak obce dostala Nová Ves od krále v povolením vrchnosti r. 1651.

N. Ferdinand III
Karlshaus

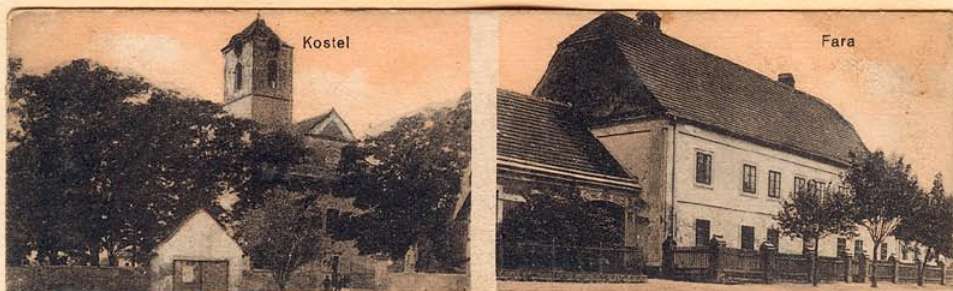

Pozdrav
z
MORÁVSKÉ
NOVÉ VSI.

Moravěnko, drahá máti,
ó, jak krásná jsi ty zem,
jak tebe nemá milovati,
komu ty jsi domovem!

1910

Pozdrav z Mor. Nové Vsi

Obchod Fr. Kolaře

1914

Škola

Mlýn

1924

Pozdrav z Moravské Nové Vsi.

Pozdrav z Moravské Nové Vsi.

1910

1918-1922.

V letech 1914-1918 zvrhlo nejkrvavější drama, jaké kdy lidstvo stihlo - světová válka. Stejně i naše obec se ho účastnila. Nebylo téměř domu, odkud by nemusel 1 neb více synů, případně i s otcem nastoupiti službu vojenskou. Okrouhle a naši obec účastno bylo tohoto krvavého děsu na 600 mužů 18-50tiletých. 18tiletí nastupovali, když jim nebylo starších a mezi odvedenci se ocitli i lidé, možná i neplnozemní. Tak proputoval mnohý náš občan značnou část Evropy. Nejen, že země bývalé Rakousko-uherské říše země scestoval, ježto domácí pluky za války byly přeloženy na druhý konec říše, do míst německých, a maďarských, do míst našich pak dány pluky a území těch, ale poznal i cizí státy Rusko, Rumunsko, Itálii, Srbsko, Albanii, Bulharsko, Německo, Francii. Tam byl hnán. A doma zůstaly jen ženy s dětmi a starci. K nim přibyli po bojích v Halici polští vystěhovalci a později i italští rajatci, kteří vypomáhali při polních pracích. Ženám připadla všechna starost o dům, děti, hospodářství a k tomu strach o osud muže, případně i syna neb i

synů.

Při této příležitosti mám za svou povinnost
vzpomenouti jmen těch našich občanů novove-
ských, kteří spoutáni jsouce nesvobodou, umřeli
ve vojku rakousko-uherském za věc cizí.....

Jsou to:

1. Ctinášek Fráclav * r. 1866. † v Alha. Hradišti. (č. 138.)
2. Sukup Michal č. 322, * 1872.
3. Mloček Karel č. 540, * 1875, † v Rusku.
4. Hřebáček Michal č. 423, * 1873,
5. Kujá Jan č. 441, * 1873, † v Itálii.
6. Král Jan č. 378, * 1877, †
7. Tugana Cyril č. 512, * 1878, † v Rusku u Novgorodu.
8. Hřebáček Cyril č. 147, * 1878, †
9. Kostekun Matěj č. 286, * 1878, †
10. Helšic Josef č. 412, * 1879, †
11. Zugarčik Josef, č. 127, * 1880, †
12. Kruták Josef, č. 419, * 1880, †
13. Nešpor Cyril, č. 284, * 1881, † v Itálii.
14. Teplík Tomáš, č. 197, * 1881, †
15. Matoušek Taviň č. 280, * 1882, †
16. Zdruba František č. 274, * 1882, †
17. Polach Josef č. 234, * 1883, † v Itálii.
18. Kovářik Jan č. 287, * 1882, †
19. Juráček Josef č. 174, * 1881, †
20. Zugar Josef č. 315, * 1882, †
21. Nešpor Jan č. 302, * 1872, †
22. Nešpor Josef č. 442, * 1872, †

Padli a
zemřeli ve
válce.

10. 12. 1914 Rajbort, Gd. Halic

23. Petráňov František č. 10, *1886, †
24. Hřebáčka Pavel, č. 269, *1874, † 1916 na Polobě, Itálie.
25. Poláček Jan č. 49, *1886, †
26. Kostekun František č. 143, *1886, †
27. Šedajka Michal č. 58, *1894, † 1915 v Rusku.
- ~~27. Poláček Cyril č. 277, *1887, † Žije. Opravit F. Šedák!~~
28. Jordan Antonín, č. 303, *1887, †
29. Helešic Josef č. 299, *1890, †
30. Hluchý Josef, č. 349, *1887, † v Rusku.
31. Petráňov František č. 14, *1887, † v Rusku.
32. Drábek Josef č. 326, *1888, †
33. Helešic Jan č. 341, *1890, †
34. Netopilík Jakub č. 390, *1899, † 1918 na Píavi, Itálie.
35. Bartošik Pavel č. 372, *1876, †
36. Lugař Jan č. 557, *1891, †
37. Petráňov Josef č. 14, *1891, † v Rusku.
38. Helešic Matěj č. 81, *1891, † v Rusku.
39. Komárek Jan č. 286, *1891, †
40. Zurek Michal č. 400, *1890, †
41. Kruták Martin č. 236, *1894, †
42. Petráňov Jakub, č. 202, *1887, †
43. Filipovič Leo č. 8, *1893 † nezvěstný v Rusku.
44. Petráňov Jan č. 262, *1893, † 1914 Włodowice, Polsko
45. Poláček František č. 493, *1893, †
46. Hřebáčka Ludvík č. 263, *1893, †
47. Hájdek František č. 244, *1894, †
48. Stankovič František, č. 365, *1895, † v Rusku.

49. Polack Stanislav č. 493, * 1895, †
50. Tugana Faclro č. 258, * 1896, † 1917. u Piavy v Itálii.
51. Němeček František č. 310, * 1899, † 1918 neexistující v Itálii.
52. Kaluzík Ludvík č. 410, * 1898, † u Feldré v Itálii.
53. Hřebučka František č. 178, * 1898, †
54. Lukup Ladislav č. 175, * 1898, †
55. Jančar Jan č. 334, * 1899, † 1918 na Piavě, Itálie.
56. Beneš Cyril č. 183, * 1899, † 1
57. Betáš Josef č. 476, * 1874, † v Itálii.
58. Košutek Josef č. 297, * 1879, †
59. Hamada Jakub č. 36, * 1892, † 1918 v Rusku.
60. Sečkař Jakub č. 173, * 1886, † 1914 v Rusku.
61. Bacák Jan, č. 151, * 1891, † 1915 v Itálii.

Vojen však životy žádalo Rakousko po svých občanech, ale, poněvadž vyčerpání nechtělo jen na lidském materialu, a zachvátilo i material jiný, jehož nezbytně bylo též k dalšímu vedení války napotřebí, musili občané odevzdávati za určenou náhradu vše, co armády potřebovaly: obilí, brambory, mák, tuky, měděné a mosazné předměty, dobytka, ostnatý drát a j. Ze zemědělských plodin bylo ponecháno rodinám jen tolik, kolik k výživě svých členů nutně potřebovali. Rovněž izvony ze zdejšího kostela musely býti dány vojenské správě k hotovení zbraní. Jaka to ironie! Kdysi zvalal k polovnosti a porážce, stal se vráždinou zbraní! Obyvateľstvo, které bylo odháňáno na náhradu potravín, dostávalo výrobky moučné, cukru, tuk, mýdlo na listky. Jakož výrobků byla však velmi špatná, poně-

vadě používáno k výrobě mouky i jiných plodin
než obilnin. Pokud se týče množství, které si mohli
občané na lístky koupit, plně dovědčuje přísloví:
„Na život málo, pro smrt mnoho.“ A tu lid byl
nucen všelijakým způsobem jak potraviny,
tak i jiné, na př. niti, plátno, sukno, si opatřovati,
pokud bylo, co ke koupi, ovšem tajně, a pokud
jednotlivec byl v stavu žádaný obnos zaplatit.
Hojně bylo vyměňováno, to ovšem předpokládá ty,
kteří měli buď výrobky zemědělské či průmyslové.
Mýdlo, pivo, cukr sami občané potajmu si vyrábě-
li; jakost ovšem odpovídala tomu, že výrobky
nesměly na světlo přijíti. Maso rovněž bylo jen
někdy na lístky k dostání; když byla nutnost
nějaký kus dobytka porazit. Jinak musil býti
dobytek pro armádu dodáván. Proto mléka ne-
bylo. Uhlí bylo k dostání jen z luxičkých dolů,
odběratel však musel kromě ceny za uhlí ještě
dodati pro hornictvo nějaké potraviny, ^{za} kterých ovšem
stanovenou cenu obdržel. Tedy: kdo neměl nějaké
plodiny - uhlí neobdržel. A tak lid z bídy a
pudu po sebexachování před zimou, byl ^{don} nucen státi
se špatným člověkem: kracl uhlí v vagonu pro
jiždejších zdejší stanici! Tak se stalo, že z ne-
dostatku topiva nemohlo býti několikrát ve zdejší
škole vyučováno. Petrolij rovněž na lístky byl ke
koupi; na dům a na měsíc připadlo 1 l, $\frac{1}{2}$ l neb i

méně petroleje. Látky, pokud jich jednotlivec nějakou tajnou výměnou nezískal, bylo možno koupiti na poukázku. Byly to látky kopřivové neb x hader. Kurivo rovněž jen na látky. Nadšenci tohoto sportu potajmu sami si přestovali tabák a sami ovšem k použití pak upravovali. Jiní, méně šťastnější, kteří neměli co a případně i kde si tabák vypřistovat, kouřili různé náhražky v podobě různých listů. A vůně, která vycházela z výrobků obou těchto, připomínala podpálené bramborisko.

Flere, jakož i na jiných místech ukrývali se vijáci, kteří buď přímo přehli od svých pluků, neb x dovolené neměli již více chuti vrátiti se do fronty. Byly na ně pomoci zvláštních vojenských oddílů neb četnictvem podnikány chytáčky, které končily s pochybným výsledkem.

A za takových poměrů, kteří jsem jen krátce vystihl pokud se týkaly též xdejší obce, přišel den:

28. říjen 1918.

Toho dne dověděli jsme se z časopisu, že v Praze byla prohlášena samostatnost československého národa. Radosné rozčtení navstalo u všech občanů smýšlejících česky. Ihned jsem sháněl nějaký praporek x národních barvách a podařilo se skutečně nějaké naléztí ukryté na půdě obecního hostince. Ihned byly vyvěšeny na škole a obecní radnici. Ihned jsme se

dohodli, že příštího dne - ještě dříve nebylo mož-
no - uspořádán bude na oslavu 28. října - slavnost-
ní průvod po obci. Příští den improvisován byl
z mladších sokolské a dělnické tělocvičné jednoty ja-
kož i ostatní mladší a dospělých v občanském
kroji s šňohy na koních opentlených průvod
osadou, při čemž a pívány národní písně. Prů-
vod ukončen u obecního hostince, s jehož schodů
o významu 28. října k shromážděným promluvil
uč. J. Vokoun, a j., načež průvod se rozšel.

V nejbližším okolí Mor. Nové Vsi, jakož i přímo ve
zdejší železniční stanici přepadávány byly vlaky a
vylupovány. Ještě včeraen dovoz do Těbně byl za-
staven a tudíž zboží, které bylo ve vlacích vykrá-
dáno patřilo československým občanům, ujednali
se členové „Sokolů“ s dělnickou tělocvičnou jednotou,
že proti tomuto banditství - následek to demoraliza-
ce válečné - které prováděli klaně uprchlí vojáci ze
sousedních osad, zakročí. A skutečně přestřetu-
ti se s těmito poválečnými piráty, jimž bylo vysvětle-
no, co na svých spoluobčanech svým činy páší, a tím
na svém státě, případy vykrádání staly se řídkými,
až časem úplně pominuly. K obraně měli členové
vijeňské pušky úřady zapůjčene, jichž však boha-
dík nikdy nebylo použito.

Výčerpánost, kterou minulá válka zavinila a x

Hlidky.

niž důsledky se vyvíjely, přenesla se i do našeho
mladého státu. Samozřejmě potvrzeno bylo zásobo-
vání lidu pomocí lístků na mouku, cukr a j. po
převratu i v naší republice, ježto zásob nebylo
a republika musela takto hospodářit s tím, co
bylo po ruce. Přirozený následek nedostatku zbo-
ží bylo jeho stoupání cen do závratné výše. Uplynulá
válka působila též demoralizačně na mnohé naše
občany. Srdce mnohých ztvrdla. Možnost, za své vý- *Guclina.*
rabky dosíci velikých cen, zavlepila mnohé, že ne-
viděli bídy jiných svých spoluobčanů, že neslyšeli
jich prosb. Nejvíce trpěl lid, odkázaný ke kou-
pi. A z toho lidu opět nejvíce děti a to zvláště
z měst.

V této době velkého utrpení našeho, v době hladu
a ve dnech nevěří o bytí českého člověka, bylo
vytvoreno z nejvyššího idealismu národního, české
srdce, z osobněná láska a z osobněná starost o české
dítě i jeho rodiče. V naší obci podarilo se nám
v r. 1919 umístiti 45 dětí českého srdce z Vídně
u zdejších hospodářů, kteří pochopili, že nelze
žítí sobectvím, že i jich život pozbyl ceny, když
hyne hladem část jeho národa. Rovněž i další léta
projevili zdejší občané svůj cit ke svým bližním.

Vojáci vraceli se zvolna z front, ujímali
se zanechané práce a také přecházíme k normální-
mu životu.

Nejprodeji vraceli se naši rajdci a naši legi-
onáři. Pro pamět budoucím zapisuji jména všech
těch legionářiů, a dějších občanů:

Legionáři.

Ruští legionáři:

1. Balga František č. 247
2. Prábek Jakub č. 326
3. Prábek Josef č. 119.
4. Hromek Pavel č. 480.
5. Kocman ^{Jan} ~~Adám~~ č. 36
6. Krutík Pavel č. 236.
7. Maděříč František č. 23
8. Michalica František č. 159.
9. Michalica Josef č.
10. Salajka Ludvík č. 58
11. Salajka Pavel č. 485.
12. Sečková Jan č. 171
13. Vášíček Michal č. 439
14. Záruba Antonín č. 177
15. Zvojárek Josef č. 407.

Italští legionáři:

16. Polfík Matěj č. 51.
17. Helšic Jakub č. 46
18. Helšic František č. 460
19. Petrijános Josef č. 202
20. Sukup Jan č. 272
21. Zvědelík František č. 397.

Francouzští legionáři:

22. Kostekun Antonín č. 267.

23. Mrázek Josef č. 260.

Předekzí starostové Mor. Nové Vsi - pokud bylo by
je z protokolních knih zjistiiti:

Starostové
M. N. V.

— 1874 Aug. Hřebáčka

1874 - 1880 Jiří Hřebáčka

1880 - . Pavel Salajka

— 1893. Filipovič Josef

1893 - 1901 Augustin Salajka

1901 - 1902 Zugánek Jakub č. 114.

1902 - 1904 Petráňoš Michal č. 309.

1904 - 1919 Salajka Pavel č. 105.

15. června 1919 zvoleno bylo poprvé na základě
nového volebního zákona, dle něhož žena postavena
na rovní muži následující obecní zastupitelství:

Volba obec.
zastup.

Za stranu agrární:

1. Salajka František, rolník č. 268

2. Hřebáčka Josef, " č. 263

3. Košut Michal, " č. 60

4. Frydek František " č. 224

5. Král Pavel " č. 265

Za stranu lidovou:

6. Poláček Josef, rolník č. 48

7. Stanek Josef, " č. 29

8. Maděříč František " č. 128

9. Zugánek Jan " č. 115

10. Věla Jan, chalupník č. 331

11. Košut Michal, rolník č. 207

12. Poláček Adam, " č. 158

Za stranu sociálně-demokratickou:

- 13. Krutěk Pavel, železniční zřízence č. 465.
- 14. Sedláček František, učitel č. 539.
- 15. Lurý Josef, železniční zřízence č. 447
- 16. Provošček Augustin " " č. 79
- 17. Rajskej Pavel, " " č. 70
- 18. Polach Fawin, chalupník č. 352.
- 19. Títl František, obuvník č. 64.
- 20. Provošček Pavel, železniční zřízence č. 526.
- 21. Košutek Michal, " " č. 394.
- 22. Maděric František " " č. 482
- 23. Kierek Cyril " " č. 74
- 24. Teplík František " dělník č. 47
- 25. Steflovic Jiří " zřízence č. 348
- 26. Tugaňa Jan " " č. 543
- 27. Vespior Jan " " č. 546.
- 28. Matoušek Jan, skladník na dráze č. 353
- 29. ^{Za stranu zřimostensko-obchodní-středočeskou:} Trana Vladimír, mlynář č. 474
- 30. Koudelka Adolf, stolař č. 149.

Obecní zastupitelství zvolilo si za starostu Matouška Jana, skladníka na dráze, č. 353.-

Lipa Svobody.

Dne 27. dubna 1919 zavedena byla na náměstí před školou péč' tělocvičné jednoty "Jokol" a dělnické tělocvičné jednoty Lipa Svobody za účasti všech vrstev obyvatelstva. Význam slavnosti objasněn promluvou.

Bytová křiše.

Po převratu přesídlilo do naší republiky několik rodin dosud sídlících ve Fídni neb i jinde

za hranicemi naší republiky, působící to česko-slovenští. Tím, jakož i že za války většina stavební ustal, povstala i v naší obci jako vůbec krize bytová - nedostatek bytů. V této záležitosti představenstvo obecní na základě zákona staralo se o byty a musely z mu byti ohlašování uprávněné byty, jež přikarovala těm, kteří hledali byt. Aby odpomoheno bylo nedostatku bytů, vytvořilo se ve zdejší obci "Obecně prospěšné stavební a bytové družstvo" zapsané společenstvo s ručením omezeným. Úkolem tohoto družstva byla postavit svým členům rodinné domky za silné finanční podpory státu. Pokusil toto družstvo nemů-že se vyhnouti záporným výsledkem, poněvadž přes usilovnou námahu nikde nesehnalo potřebného peněz. Pan-ky investovaly své fondy do podniků, které jim vynášely abnormální výnosy a proto účast svoji při stavebních akcích, které byly méně výnosné, odmítaly.

Jednotlivci sami nemohli se rozhodnouti ku stavbě pro vysoké ceny stavebnin, které dostoupily nejvyšší v r. 1921. Ceny stavebnin jsou uvedeny poradiji s jinými cenami.

Pro přehled uvádím cenu domku o kuchyni, světnici, příjiznu a nejnutnější příslušenství v r. 1914 a 1921 a 1923.

Jmenovaný domek vyřadovol v r. 1914 nákladu 3.400 Kč	Cena dom-
tyž " " v r. 1921 " 45.000 Kč	ku.
" " " v r. 1923 " 24.000 Kč	

Okno neb dveře stály v r. 1914...koloni 35 Kč, v r. 1921...koloni 550 Kč.
Teprve pro r. 1924, kdy nastal pokles cen vůbec, tedy i

stavebnin, odhodlali se jednotlivci ku stavbám. Stavěno bylo výhradně na místech, kde měla obec vlastní pozemky, a nichž jednotlivým občanům na místa stavební odprodala. Obec čítala za m² 5 Kč.

Stavělo se na konci vsady při silnici k Prusánkám, kde postaveno domků, v okolí bývalé obce cihelny pod Kopcem ("Krajina"), kde povstala celá ulice, zde odprodávala obec stavební místa po 5 Kč a 3 Kč za m².

Příděl
půdy.

Na základě zákona pozemkové reformy přiděleny byly a dejším žádajícím bezzemkům a vůbec těm, kteří o půdu žádali, přiděly půdy od velkostatku ve Felkových Polovicích na Lížkovsku, poněvadž ve zdejší obci žádného velkostatku není a na Týnecku v "Hájku".

Ohně.

Zdejší hasičský sbor, který založen byl r. 1896, hájil majetek zdejších občanů při ohni v r. 1898 v 7 případech, r. 1899 ve 4 příp., v r. 1900 ve 4 příp., v r. 1901 ve 2 příp., r. 1902 ve 3 příp., r. 1903 v 21 příp., r. 1904 ve 4 příp., r. 1905 v 8 příp., v 1906 v 6 příp., v 1907 ve 2 příp., r. 1909. ve 4 příp., r. 1910 v 6 příp., 1911 v 1 příp., 1912 ve 2 příp., 1913 v 5 příp., 1914 v 6 příp., 1915 v 1 příp., 1916 v 1 příp., 1917. ve 3 příp., r. 1918 v 1 případě, r. 1919 ve 2 případech. R. 1920. účastnil se hasění plamny, který patřil Kromku

Františkovi č. 446. R. 1921. při ohni u Sečkarě Tomáše č. ,
při čemž shořela pila se vším příslušenstvím, a u Hle-
šici Pavla č. 278., při čemž shořela přední část domu
a chlév. R. 1922. účastnil se hašení ohně u Růžky
Augustina č. 336., při čemž shořelo celé obytné stavení.
Mimo to přispěl svou pomocí i v okolních ob-
cích. Za války, kdy všechno schopné mužstvo
bylo vzdáleno své obce, i hasičský sbor byl téměř
bez mužů. Jich místo zaujaly dívky, které
podnes v této činnosti působí. Následující fotografie
je z válečného r. 1917.

2

Za obilí, které hospodáři vypěstovali, a které
musili po odečtení množství, připadajícího na vyživi-
vu jich rodin, odvésti státu k vyživě ostatního
obyvatelstva, dostávali stanovené ceny, které činily
za 1q v r. 1919... 125 Kč, v r. 1920. za jčmen a oves
180 Kč, za žito a pšenici 190 Kč.

Maximální
ceny za obi-
li.

Po žních r. 1920 nastalo úplné uvolnění obchodu s obilím a moukou. Ceny všech produktů těchto, jakož i výrobků průmyslových vystoupily. Největší výše dosáhly r. 1921 a počaly klesati v druhé polovině r. 1922, jak vidno z příložené tabulky:

Ceny.

Nejvyšší ceny, které dosáhly různé výrobky do r. 1922:		Ceny těch výrobků koncem r. 1922:	
		z. c.	z. c.
Maso hovězí	za kg.	24-	16-
" telecí	" "	20-	14-
" vepřové	" "	30-	20-
" " uzené	" "	36-	16-
šádlo	" "	40-	16-
husa	za kus.	70-	45-
kachna	" "	30-	30-
kuřata pár.			
mouka žitná	za kg.	5-	2-
" pšeničná	" "	8-	3-
ujice	" "	8-	4-
ječmen	za 100 kg.	400-	120-
žito	" "	500-	140-
pšenice	" "	600-	160-
oves	" "	400-	130-
čočka	za 1 kg.	7-	10 50
hrách	" "	5-	2-
mák	" "	20-	14-
fasole	" "	4-	3 10
zeli kysané	" "	2-	1 20
kukurice	" "	3-	2-
cukr	" "	7 50	5 20
řepa cukrová	za 100 kg.	30-	17-
" krmná	" "	-	50-
brambory	" "	160-	14-
vejce	" 1 kus.	2-	1-
mléko	" 1 l.	3-	2-
másl.	" 1 kg.	48-	24-

jablka	za 1 kg		
hrušky	" "		
švestky	" "	2'-	-50
třešně	" "	3'-	2'40
krošny	" "	8'-	3'-
uzeniny (vůně) obyčejný	" "	32'-	
pivo	za 1 l	4'-	3'60
vino	" "	24'-	14'-
líh čistý	" "	42'-	37'-
koně pár hospodářské	az 50.000		az 10.000
kráva	1 kus	15.000	5.000
petrolej	za 1 l	15'-	3'-
pole	za 1 měřice	11.000	5.000
cihly	za 1.000 kusů	720-	320-
uhlí kamenné	za 100 kg	—	65-
" lužické	" "	18-	
dřívina palení	za m ³	68-	65-
dřívina stavební	" "	440-	380-
vápno	za 100 kg	56-	48-
cement	" "	95-	70-
krytina drobná	za 1000 kusů	900-	800-
" hrubá	" "	1200-	1.000
podrážka obuvi	az 60-		30-
obuv vysoká	za pár az 600-		250-
pivo k výrobě piva/míst. ječ. za 100 kg	25-		nepoužívá se více
rohlíky	za 1 kus	-50	za 4 kusy 1-

za orání 1 měřice pole se platilo r. 1921..... 50 Kč

" " " " r. 1922..... 30-

Spolu s cenami vystupovaly i mzdy. Nejvyšší mzda zedníka počátkem r. 1922 činila 40 Kč, dělníka zemědělského 20 Kč a strava. Od konce r. 1922 klesaly.

Mzdy.

Učitelstvo.

Škola obecná jest šestitřídní se 3 pobočkami.
Nadučitel: Rižička Innocenc, učitelé a učitelky:
Fokoun Josef, Hejlová Anna, Sedláček František,
Frětička František, Havaš Alexander, Peřina Emil,
Rižičková Leopolda, Kallová Běla. U r. 1921
odešel uč. Havaš Alexander na měst. školu do
Břeclavy a r. 1922 uč. Kallová Běla rovněž. Zde
nastoupila uč. místo p. Fralová Marie a Palečková
F. Industriální učitelkou je p. Požena Frětičková.

Kněží.

Farářem ve zdejší obci jest P. Goška Josef, kapla-
nem P. Suk Jaroslav.

Lékaři.

Obvodním lékařem jest Dr. Klavka František.
Mimo obv. lékaře jest tu usazen lékař Dr. Fala Anto-
nín.

Pošta.

Technickým poštovním tiskem je zde David Jindřich, druhým
úředníkem pošt. je Kyselý Ferdinand.

Železnice.

Přednostou stanice moravskonovovecké jest Fröhlich
Jindřich.

Ocelový xovon.

R. 1919. ze sbírek mezi lidem podniknutých zakou-
pen byl v náhradu za odebrané xovony ocelový xovon.

Živnosten-
ská škola.

1. října 1921 otevřena byla 1. třída došestitřídní všeo-
becné živnostenské pokračovací školy, její osobní náklad
ukrazuje stát, na věcné potřeby přispívá částečně obec,
a různá společenstva. Správu její vede uč. Frětič-
ka Frant., učitelé jsou kromě jmenovaných ještě Sedláček
Frant. a Peřina Emil. Fr. 1922-23. vypořádával též p. Sa-

lovský Zdeněk, zde na odpočinku usedlý říd. učitel ze Starého Poddvora a učitel Šteflovic Josef a Pusa- nek.

Veřejná knihovna obce byla na základe zákona o knihovnách obecních koncem r. 1920 a půjčování začalo 1. lednem 1921. Do knihovní rady zvoleni byli obecním výborem: Titl František, Nešpor Jan, Nešpor Adam, Týdek František. Za předsedu knihovní rady zvolen uč. Sedláček Frant. Dalším členem knihovní rady jest uč. Peřina Emil, jednatel místního osvětového výboru. Pokladníkem zvolen p. Titl Frant. Jednatelům uč. Peřina Emil. Za knihovnici zvolena sl. Kallová Běla, učitelka. Na zakoupení knih, jakož i nezbytné nářadí poskytl obec v r. 1920. příspěvek 2.593,9 Kč, v r. 1921. ... 1500 Kč, v r. 1922. ... 1500 Kč. Knihovna čítá koncem r. 1922. 125 knih zábavních a 35 knih poučných. Fr. 1921 půjčeno knih 1122, v r. 1922. 763. - Knihovna jest umístěna v jedné třídě z dějů obecní školy.

	R. 1919.	1920.	1921.	1922.
počet sňatků	33	22	19	18
" narození	61	74	80	77
" úmrtí	44	35	50	52
lidí přibylých občanů	17	39	30	25

Sňatky,
narození,
úmrtí

Odvodeno bylo k vojsku r. 1920. 30 mužů,
r. 1921. 22 " ,
r. 1922. 21 " ,

Odvody.

Přirážky
obecní
a
kostelní.

Přirážky obecní činily:

v r. 1918, 1919 a 1920 75%,
 v r. 1921 50% a 18% kostelní,
 v r. 1922 100% a 33% kostelní.

Válečné
půjčky
rakouské.

Válečných půjček měla M. Nová Ves za 179.000 Kč.
 Z těchto bylo za 176.000 Kč převedeno dle zákona na II. státní
 půjčku československou v ceně 132.000 Kč (= 75%) s 5% rentou
 a nově upřesněno na tuto půjčku 132.000 Kč s 6% rentou.

Půjčka
Svobody.

Na půjčku Svobody upřesnila obec Moravská Nová
 Ves 10.000 Kč. (usnesení 3. října 1919.)

Na jaře 1921 zasaženo bylo pod Kopcem blíž
 ke 1. jezera 3.742 topolových řízků.

Sázení
lip.

Na památku narození p. presidenta republi-
 ky T. G. Masaryka vysázeno bylo na jaře 1921 na
 náměstí podél silnice přes 100 lip. Z těchto
 však následkem velkého sucha, poškozování dobyt-
 ka a netečnosti občanů, většina ukynula. Spsázení
 bylo prvním jarem 1922 obnoveno. Nově vysázené po-
 stihl však týž osud až na několik.

Volby
do
obecního
zastupitelství.
1919.

Při volbě do obecního zastupitelství 15. června 1919.
 konané, do něhož kandidovaly 4 strany, dostaly tyto strany
 následující počet hlasů a mandátů:

1. strana agrární	223 hlasů,	5 mandátů,
2. " socialisticko-demokratická	699 "	16 " "
3. " lidová	315 "	7 " "
4. " zřv. obč.-středost.	119 "	2 " "

Obecní
hostinec.

Obecní hostinec pronajat od 1. listopadu 1919 na
 za 3.800 Kč ročně p. F. Šecharovi.

R. 1920. zavedeny byly rybářské lístky za chytání ryb v jezerech a to na udici za 5 Kč, na čičen 20 Kč, nevod 50 Kč. Rybářské lístky.

Obecním strážníkem byl dosud Hřebáček Josef č. 257. Obecí Fr. 1920. ustanoven byl druhým strážníkem občan Galajka František č. 270. Službu konají po týdnu. Plat jich obnáší po 600 Kč ročně. strážníci.

Pro místního školního výboru zvoleni r. 1920. obecním zastupitelstvem: Místní školní výbor.

za stranu sociálně-demokratickou: Matoušek Jan, Krutáček Pavel, Fajtík Pavel.

za stranu agrární: Frýdek František, Král Pavel.

" " lidovou: Fala Jan, Poliška Jan.

" " živ. obč. strid.: Koudelka Adolf.

Učitelství sbor zvolil do místního školního výboru tyto učitele: Řezníčku J., Fokuna Josefa, Hejlovu Annu, Sedláčka Fr.

Místní školní výbor zvolil předsedu obc. Jana Matouška, místopředsedu obc. Frant. Frýdku, pokladníkem Krutáčka Pavla, jednatelům Sedláčka Frant.

Obecní hostinec pronajat od 1. listopadu 1922. obc. Adolfa Zemánkovi za 10.000 Kč ročně. Obecní hostinec.

R. 1922. ustanoven obvodním zvěrolékařem se sídlem v M. Nové vsi Fiala Jaromír. Obvodní zvěrolékař

Fr. 1922. přisazena učitelka Kálová Běla do Přelavy a na její místo výpomocně ustanovena pl. Anna Palečková.

Knihovnicí po uc. Kálové Běle ustanovena Ludmila Sedláková. Knihovnice

R. 1922. postaven nákladem okresního silničního výboru Most. Most.

54 žáků do čes. měst. šk. v Hodoníně,
 6 " " " " " " Píseclavě,
 2 " " " " " " ve Strážnici,
 1 " " něm. " " " " v Píseclavě,
 3 " " " " " " v Hodoníně,
 1 žák " čes. reálky v Olomouci,
 12 žáků do " " " " v Hodoníně,
 10 " " čes. st. ref. reál. gymn. v Píseclavě.

Pod částí "Úkrajina" a pod ovocným sadem, kde ob-
 čané kopou hlínu a písek, nalezeny byly již vícekrát
 popelnice, které, bahněl a nevědomostí byly vždy
 rozbity. Některé střepiny nacházejí se ve zdejší obecní
 škole.

Popelnice.

Nádraží Mor. Kovoveské r. 1902.

Mor. Nová Ves r. 1902.

Pozdrav z Mor. Nové Vsi.
a z Floridsdorfu.

Milý přáteli!

Příjemnou prozatiím tuto
pohlednicí z Nové Vsi
a brzkou následující družbu
z Floridsdorfu. Ždruví se
řij

Leckarý

1900

Nardor Lisele!

Mor. Nová Ves r. 1900.

Divadla.

Ždejší tělocvičné jednoty "Sokol", Orel, F. D. T. J.
(Federovaná šlechtičká tělocvičná jednotka) dbaly též o vřede-
laní lidu divadelními představeními.

Počet her, které sehrály:

	R. 1919.	1920	1921	1922
Sokol:				
Orel:	8	7	8	9
F. D. T. J.	2	8	12	9

Mimo tyto jednoty uspořádány byly i přičestvoo-
stími společnostmi divadelními divadla.

Z hasičské slavnosti r. 1922.

1923.

Počasí:

K jarnímu setí byla vhodná doba. Jaro bylo celkem suché. Červen byl abnormálně studený. Poškodil zvláště vinnou révu, která do té doby sklízela velmi dobrou vyhlídku na množství hroznů. 13. června byl slabý mrázik.

Léto bylo teplé, žně se vykonaly za stáleho počasí. Sklizeň sena ke konci června se konala za velmi nestálého počasí.

Září bylo suché. Pro trvalé sucha v srpnu a září brambory byly dobývány již od počátku září. Sklizeň řepy počala koncem září. Měsíc říjen byl ze 2/3 deštivý. Řepa byla tedy dobývána za špatného počasí. Po 20. říjnu, kdy ustaly deště, nastalo počasí abnormálně teplé, které potrvало až do poloviny listopadu. Poprvé se topilo ve školách teprve 19. listopadu. První mráz byl 19. listopadu. Pak nastalo počasí deštivé, které potrvало až do 20. prosince. Nato nastaly mrazy, které se stupňovaly až na 20° C (27. prosince) za silných větrů a sněhových vánic. Sněh však byl většinou smetán, takže se tvořily závěje. Silné mrazy potrvávaly až přes Nový rok. Po řadě let opět přišly v užívání saně. Led silný až 20 cm.

Stavby.

Tohoto roku postaveno bylo vedle silnice k Týnci 3 domy, za nádražím při cestě k Týnci 4 domky (Tínokradská vesnice), u Jordánky 1 domek, v Panské ul. 1, k Husákům patřící 3. Počet čísel domů koncem 1923 obnáší 613.

Přístavby.

V nové škole přístaveny byly záchody, dům vydlážděn, šopy na uhlí. V staré škole dán nový strop v bytě správce školy. Dům staré školy odvodněn. Od tohoto odvodnění očekává se, že budova (místnosti při silnici) nebude tak trpět vlhkostí.

Vroda:

Obilí asi (průměrně) 4q po měřici.

Bramborů dobrá.

Ječma dobrá.

Píce dobrá.

Řepy cukrové asi 50q po měřici.

Tráva prostřední.

Ovoce: švestek malá, jablek, krušek dobrá.

Stavý špatná.

Obně.

2. srpna od žižker lokomotivy chytl "Černý most" (druhý most přes dráhu k Hruškám. Oběň utrazen.

10. května vřánela se stolařská dílna stolaře J.

Salajky č. 574. Škody asi za 300 Kč.

14. srpna vypukl ohně u Tomáše Polfika č. 50.

Škodl předek a 2 chlévy. Škody asi za 3000 Kč.

Pčet
žactva.

Do zdejší školy obecné chodilo v r. 1923 408 žáků a žákyní.

Jinam chodilo:

6 žáků do čes. měst. šk. v Hodoníně,

1 žák " " " " v Brně,

2 žáci " " " " v Stráňnici,

12 žáků " " reálky v Hodoníně,

11 " " čes. ref. reál. gym. v Brně,

3 " " něm. měst. šk. v Hodoníně,

1 " " " " v Brně

4 žáci jsou neschopni vyučování. (okrunatí, tuberkulósa.)

Oct r. 1921. klesl počet žactva s 521 na 408. Pří-
činou jest částečně větší návštěva škol měšťanských
a středních, hlavní však malá populace za roků
válečných, což se jví počtem žactva v 1. třídě obec-
né školy. Fr. 1922-1923. bylo kapsáno do 1. třídy
novoveských dětí 56, v r. 1923-1924. 34.
Z příčin těch ubývá každoročně tříd, takže tohoto
roku je pouze 8 tříd.

R. 1923 udaly se některé změny v učitelstvu.

Učitelstvo.

Pr. uč. Marie Kálová dostala na dobu od 1. listopadu
do 1. února mateřskou dovolenou. Za ni přidělena
na tu dobu sl. Skanderová Olga.

Pr. Lejzolda Růžičková provdána Kavařová byla
od 1. září přidělena obecné škole v Břeclavi. Za
ni byla na zdejší školu ustanovena sl. Mašíko-
vá Libuše.

Sl. Palečková F. již 1. května odešla na mateřskou
školu do Brna.

16. září 1923. konány byly volby do obecního nastu-
pitelstva. Zvoleni byli: Obecní vol-
by.

Za stranu komunistickou (sekcí III. Internacionály):

1. Soukup Josef, řel. zřízence, č. 57.
2. Zůrek Cyril, " " č. 74.
3. Dvořáček Augustin, řel. zř., č. 79.
4. Matoušek Jan, " " č. 353.
5. Fašíček Pavel, " " č. 526.
6. Helešic Jan, dělník, č. 99.

7. Svobílek Josef, dělník č. 135.
8. Títl Ladislav, žel. zříc. č. 311.
9. Rajský Josef, " " č. 472.
10. Lantos Michal, tesař, č. 176.
11. Hlešic Pavel, stolář. pomocník, č. 299.

Za stranu čsl. nívnostensko-obchodnicko-štedrostevorskou:

12. Títl František, obuvník, č. 64.
13. Koudelka Adolf, stolář, č. 149.

Za republikánskou stranu zeměděl. a malorol. lidu a Do-
movin:

14. Frýdek František, rolník, č. 224.
15. Košut Michal, " " 207.
16. Petráň František " " 19.
17. Kostek František " " 7.
18. Král Pavel, " " 255.
19. Zugárek Josef, " " 114.

Za československou stranu lidovou:

20. Filipovič Pavel, rolník, č. 8
21. Faláň Jan, dělník, č. 331.
22. Maderič František, č. 128
23. Zugárek Jan, rolník, č. 115.
24. Hlešic Jan, malorolník, č. 427.
25. Poláček Jan, rolník, č. 514.
26. Teplík František, dělník, č. 47.
27. Petráň Pavel, rolník, č. 309.
28. Hřebáč Jan, malorolník, č. 169.

Za jednotu československé strany socialistické:

29. Kruták Pavel, zel. zřizovatel, č. 465.

30. Jurý Josef, " " " 447.

Jednotlivým stranám z odevrdaných klavírů připadlo:

1. Straně komunistické 531 klavírů, 11 mandátů.

2. " živ. obch. střed. 108 " , 2 "

3. " rep. zem. a mal. a vel. 259 " , 6 "

4. " lidové 416 " , 9 "

5. " čs. socialistické 105 " , 2 "

Volba starosty a jeho náměstků se konala 5. října.

Starostou obce zvolen Frýdek František, vol. č. 224. za rep. zem. a mal. s.

I. náměstkem zvolen Jitka Františka, obvo. č. 64. za živ. obch. střed. str.

II. " " Filipovič Pavel, vol. č. 8. za str. lidovou.

M. M. Dr. Antonín Těla přestěhoval se z Mladé Boleslavi do Beana Lékař.
u Mladé Boleslavi, kde působil jako obvodní lékař

Mezi dětmi jakož i mezi žadatelci nižších tříd vypukla Spála.
spála. Následkem toho bylo několik tříd vředy po 8

dni uzavřeno. Spála měla však lehký průběh. Z dětí

nezemřelo žádné. Mnohé z dětí byly dopraveny do nemocnice do

Brčelavy. Jelikož denní plat v nemocnici brčelavské je značně Obecní ne-
vysoký, rozmnožen byl stav lidí ve zdejší obecní nemocni- moci.
ci na 6, aby případně nakazlivě onemocněli nemuseli být do

cizí nemocnice převáženi.

Při odvozech r. 1923. odvedeno bylo 9 jinochů. Odvozy.

Narok 1923. nebyly žádné obecní přirážky, kostelní 10%. Přirážky

Po obecní kanceláři opatřena nová skříň. obecní a ko-
stelní.

Na hřbitově upravena cesta tím, že navozen na ni písek. Hřbitov.

Divadla. Počet divadelních her, které pořádaly tělocvičné jednoty:

Lokol :
Orel : 6
F. D. F. F. : 7

Narození,
sňatky,
úmrtí. Počet narození, sňatků, úmrtí v r. 1923:

Narozeno v r. 1923 : 84
Počet sňatků " : 17
Zemřelo v r. " : 48

Utopení: Při plavbě koní utonul sloužící Fleček Metoděj, 19 let starý ze St. Potvorova.

Sebevraždá. Patková Františka, 72ti letá, z Puvánek, utopila se ve 4. jezeře.

Soupis dobytka. Při soupisu dobytka 22. dubna zjištěno ve zdejší obci:
200 koní,
619 kusů hovězího dobytka,
624 " vepřového "

Nemoci dobytka. Fr. ce 1923 onemocnělo 19 kusů dobytka hovězího měkčím kostí; nutně poraženo a nich 13 kusů. Teprve onemocnělo 87 kusů, z nich zahynulo 11 kusů, 70 kusů bylo nutno porazit.

Zabití. Pádem se stromu v lese se těžce zranil a na to zemřel Kromek Cyril.

Telefon. R. 1923. zřízena byla ve zdejší obci telefonní centrala.
Za hovory se platí:
v I. pásmu (do Hod.) 3 Kč
v II. " (do Brna) 4 "
dále (do Prahy) 5 Kč
Z místa zdarma.

Pronájem. Obec pronajala volné prostranství před mlýnem cukrovaru hodonskému na dobu 6 let za 600 Kč ročně.

Příspěvek obce na knihovnu čísel 1500 Kč.-

Ceny.

Ceny v naší obci v r. 1923:

Kovězí maso	kg	16.- Kč.
Telecí "	"	15.- "
Fepřové "	"	18.- "
Žrezné "	"	24.- "
Šedlo #.	"	14.- "
Husa	kus	45.- "
Kachna	"	20.- "
Kurčata	par	20.- "
Mouka žitná	kg	1.70 "
" pšeničná	"	2.80 "
ječmen	100kg	120.- "
žito	"	110.- "
Pšenice	"	150.- "
Oves	"	80.- "
Fazole	kg	4.- "
Hrách	"	5.- "
Čočka	"	7.- "
Mak	"	6.- "
Želí kysané	"	1.50 "
Kukurice	"	1.- "
Cukr	"	4.80 "
Répa cukrová	100kg	20.- "
" krmná	"	12.- "
Brambory	"	30.- "
Fíje	kus	1.20 "
Mléko	l	1.40 "
Máslo	kg	24.- "
Jablka	"	2.- "
Krůčky	"	2.60 "
Čiřky	"	3.- "
Svestky	"	1.- "

Travné	kg	3' Kč
Sloniny	"	4' "
Pivo	$\frac{1}{2}$ l	1.40 - 1.70 Kč
Fino	l	10' Kč
Lik čistý	"	38' "
" denaturovaný	"	5.50 "
Koňe	par	12.000' - "
Kráva	kus	5.000' - "
Petrolej	l	1.80 "
Pol	měřice	3.000' - "
Libule	kg	1.80 "
2 Uhlí kámenne černé	100 kg	34' - "
" " hnědé	"	"
" lumické	"	9' - "
Dříví na pátou	m ³	60' - "
" stáobní	"	280' - "
Šapno	100 kg	28' - "
Cement	100 kg	45' - "
Krytina drobná	1000 kusů	450' - "
" hrubá	"	750' - "
Podrážky obuvi	"	18' - "
Boty vysoké	pa	250' - "
Střevíce	"	120' - "
Rohličky	kus	120 Kč
Člonek	kg	2.50 "
Leno	100 kg	100' - "
Med	1 kg	20' - "

Rozpočet
obce.

Rozpočet obce na rok 1918:

potřeba Kč 32.195.-

úhrada " 16.270.-

Rozpočet obce na rok 1919: potřeba Kč 100.106.-

úhrada " 86.130.-

Rozpočet obce na rok 1920: potřeba Kč 112.470.-

úhrada " 94.900.-

Rozpočet obecní na r. 1921: potřeba Kč: 374.326.-
úhrada " : 274.439.-
" " " " 1922: potřeba " : 211.890.-
úhrada " : 202.900.-
" " " " 1923: potřeba " : 205.263.-
úhrada " : 208.220.-

Mzdy.
v r. 1923.

Pomočník (tovaryš) obuvnický dostává u zdejších mistrů
platu týdně průměrně 60 Kč bez stravy.

Pomočník kovářský má 80 Kč měsíčně a stravu bez věče.

" bednářský " 110 Kč týdně bez stravy.

" stolařský " 80 " " " "

" pekařský " 60 " " a stravu.

" kolářský " 108 " " bez stravy.

" řeznický " 50 " " a stravu

" krejčovský " 60 " " " "

" kovářský " 50 " " " "

" zámečnický " 80 " " bez stravy.

Mzda zemědělského dělníka byla 15 Kč denně a strava.

Mzda zedníka byla 30 Kč denně,

" pomocníka při stavbě 20 Kč " "

" lesního dělníka " 18 " "

Za holení se platilo 1.- Kč, za střihání vlasů 2 Kč.

Za vymetání komuna se platilo ročně 14.- Kč.

Fix s okutím stál 1.800 Kč

Cena selat byla 23.- Kč za kg.

Služka u hospodářství dostávala měsíčně 80 Kč,

pačolek 100 Kč měsíčně.

Od pečení chleba se platilo Kč 1.80.

Za ušití šatů (bez přípravy) se platilo 60 Kč p.

od ušití ženských šatů (pro lid) 15 Kč.

Nájmu se platilo za měřici pole 250^{.-} Kč.
 Za orání se platilo od měřice 40^{.-} Kč i v vláčném.
 Povar do Přelavy (formanka) se platil 60^{.-} Kč,
 do Hodonína Kč 50^{.-}

Občané zaplatili na daních r. 1921.

Daně 1921
a 1922.

Dělní vá:	Domovní tříd:		Domovní činž:		Podom- ní obc.	Výdělková		Součet	Daně z obratu:
	povinná	ideální	pov.	ideál.		všeobec. z pod. věř. to.			
Kč									
14.352 ⁹¹	1590 ¹⁰	121 ³⁰	1093 ⁷⁰	501 ⁹⁷	6 ⁻	5.743 ⁻	366 ⁷⁰	23.775 ⁶⁸	105.797 ⁻
R. 1922:									
15.351 ⁴⁵	2.318 ²⁰	129 ⁸⁰	1.407 ⁵⁷	361 ⁹⁹	-	559 ⁶⁶	-	19.073 ⁴⁷	98.180 ⁻

Návštěva školy činila:

Návštěva
školy.

v r. 1918-1919 78.5% dětí školou povinných
 " " 1919-1920 89.8% " " "
 " " 1920-1921 92.7% " " "
 " " 1921-1922 93.1% " " "
 " " 1922-1923 96.2% " " "

Okresní péče o mládež v Přelavě darovala pro
 zdejší chudou mládež 20 párů střevíců, 20 párů
 punčůček, obleky pro chlapce 2, 10 garnitur (špunty
 a košile) prádla pro hochy, pro 8 dívek látku na
 šaty.

Dary škol-
ní a dětem

Činž (nájemná) platí se tu z bytu průměrně Kč 40^{.-} Činže.
 měřicně.

Okresní
škol. insp.

Okresním školním inspektorem byl, do dubna 1923 p. Ruda Šoupal, odb. učitel ze Žlína, od 1. dubna 1923 jest p. Jan Vokáč, řídící učitel ze Staré Přelavi.

Obecní
tajemník.

Obecním tajemníkem jest od r. 1915. p. Josef Fokos, zdejší učitel.

Knihov-
ny.

Jednotlivé tělocvičné jednoty a spolky mají své knihovny, z nich přijímají svým členům. A to:

Tělocvičná jednotka „Sokol“	„	„	100 svazků,
„ „ „Orel“	„	„	„ 160 „
„ „ „F. D. J.“	„	„	„ 230 „
Prost. republikánské Pomoc	„	„	„ 195 „

Dráha.

Dráha projíždějící zdejší obcí byla vystavena v r. 1841. Od 1. ledna 1924 náleží trať Přelava - Purov pod říditelství drak v Brně, do té doby pod řed. v Olomouci.

Razítka
obecní.

Obecní razítka, jichž se používá:

1.

2. Z r. 1874.

3. Z r. 1922.

Razítka č. 2 má uprostřed znak: věnovou kalouzkou s krosnem a radlicí (po pravé straně) s kosivem (= vinařský vůz po levé straně.)

Zábav o hudbu bylo v r. 1923 v I. pololetí 20,
v II. pololetí 21, celkem 41.

Zábavy
taneční.

Nezaměstnaných, kteří dostávali v r. 1923, stat-
ní podporu bylo 49. Podpory ty činily 5-8 Kč,
2 Kč na ženu, 1 Kč na dítě.

Podpory v
nezaměstna-
nosti.

Fr. 1900 žilo v Moravské Nové Vsi 2.703 obyvatel

Počet obyva-
tel a při-
růstek.

Fr. 1910 žilo v M. Nové Vsi 2.865 obyvatel. Přibylo 162 =
= 5.99%

Fr. 1921 kdy napočítáno 2.883 obyvatel, přibylo pouze
18 obyvatel = 0.62%

Přirážky v r. 1923 byly tyto:

Přirážky.

Zemská přirážka 185%,

silniční " 175%,

zdravotní " 15%,

kostelní " 33%,

obchodní komory " 8% (obchodníci)

Falcká přirážka byla 50% - 90%

Daň z obrátu z ka (zemědělci) byla v r. 1921... 45 Kč,

Daň z obrátu.

v r. 1922... 35 Kč,

v r. 1923... 22.50 Kč.

Po zdejší obce dochází denně na 300 výtisků novin
a časopisů. Z politických listů jsou to:

Čižba statisti-
ka 1923.

Budoucnost, Československý Deník, Československá ra-
mostatnost, Vělník, České Slovo, Břeclavsko, Den,

Noviny.

Lidové Noviny, Moravské Noviny, Národ, Národní
Listy, Národní Politika, Nová Republika, Právo

Lidu, Rovnost, Rudé Právo, Selské Hlasy, Slovač-
ko, Sociální demokrat, Svoboda, Tenkov, Zelen-

niční zřízenec, 28. říjen.
Z německých: Neue Freie Presse

Nezaměstnanost. Zdejší nezaměstnaní na jaře zaměstnaní byli opravou silnic a příkopů obecních. K jejich státní podpoře z nezaměstnanosti dostali od obce příspěvek Kč 5- denně.

Pošta. Zdejší poštovním úřadem přijato podání různých = peněžních, balíků a jiných, do obce a z obce během r. 1923 ... 25.000.-

Loupežné pře-pade-ní. 15. provincie byla ve svém bytě v noci přepadena zdejší občanka Kristina Křibáčková zdejším občanem Janem Hromkem 19ti letým mladíkem v úmyslu o-loupaní ji, při čemž jí těžce zranil.

Včeláři. Počet včelářů je 13 a mají 69 včelstev.

Triangulační měření. Letos komínem triangulační měření se zdejší věže.

Bouře morušových. Zdejší občan p. Ladislav Seckar č. 217. obdržel od společnosti sítí pěstování bouře morušových 8.000 vajčiček, dotyčného bouře. Od těchto housenek obdržel 4 kg kokonů a 80 Kč. Sítí ke krmení bral z morušví, již otec a dědeček do plotu zasadil. Asi před 60 lety byl zde učitel Rosenberg, který snažil se pěstování tohoto bouře rozšířit. Hochim dal po několika vajčičkách k pěstování. Ti je skutečně pěstovali a tehdy zvaženy byly u jmenovaného občana moruše. Později toto pěstování zaniklo.

Hasičstvo. Na zakoupení žebříku posunovacího darovala zdejší obec místnímu dole. oboru hasičskému Kč. 800.-

Živnosti. Pan Gabriel Arnost koupil dům č. 367 od J. Heisse a provozuje v něm pekařství.

15. června 1923 otevřel obchod strážným zboží p. Jan Sedivý na domě č. 13.

1924.

7 ledna aridil zdejší občan Karel Tomášek ob-
chod mlékem ve velkém.

Obehod mlé-
kem.

Ne usnesení obecního výboru mají pastýři od pa-
vení krávy čtvrt rži a $\frac{1}{4}$ pecna chleba, od koní
čtvrt rži, od kůbete za celý rok $\frac{1}{2}$ míry.

Pastýři, Hlásni,
Hotari, Husari.

Hlásni: odměna ze $\frac{1}{4}$ lanu mírka rži, a ostat-
ních domů po 3 Kč.

Hotari polní: odměna z 1 domu čtvrt rži nebo
1 Kč a každé měrice pole. Z půl domu platí
se půl čtvrti rži.

Hotari vinohradští: odměna z velkého vinohradu
mírka rži, a malého $\frac{1}{2}$ mírky. Z padělků, kde
jsou stromy, platí se jako z vinohradu.

Husari: odměna od husy (staré) čtvrt rži, a
kousat nic.

Prodej kůřiva má po T. Pastekovi od 16. ledna
válečný invalida František Zachodil, na domě č. 370. 227.

Trafika.

Zdejší učitelka sl. Libuše Mašíková má zdražotní
dovolenou od 1. ledna do 1. dubna. Zdrni vyučuje učí-
tel p. Klem Pořár, zat. - Učitelce p. Marii Šalové pro-
dloužena zdražotní dovolená do 1. dubna.

2. března sebrala tělocvičná jednotka, Sokol "diva-
delní kruh", Když měsíček spanile svítil. "Foteloka
od

Divadlo.

21. března uspořádána veřejná přednáška lékařů čes-
koslovenského červeného kříže ze zdražotnictví s promí-

Přednáška.

táním světelných obrazů: odpoledne pro děti, večer pro dospělé.

Tělocvičná
besídka.

16. března pořadala tělocvičná jednotka "Sokol" tělocvičnou besídku.

Divadlo.

23. března se hrála F. D. J. divadelní hra: "Jiná krev." Drama od Vojtěcha Staňka.

Honitba.

Honitba obecní pronajata od 1. ledna zdejšímu občanu Pavlu Šečkárovi č. 120 za ročník na dobu

Telefon.

Za telefonní hovory se platí: v I. pásmu Kč 2⁻
 v II. " " 3⁻
 v III. " " 4⁻
 v IV. " " 5⁻
 v V. " " 6⁵⁰
 v VI. " " 8⁻
 v VII. " " 10⁻

Odvody.

K odvodu je letos povinno: v I. třídě: 51
 v II. " : 27
 v III. třídě: 11
 Z nich odvedeno: v I. tř. 21
 II. " 8
 III. " 4

Dobytek.
Soupis.

16. února proveden soupis dobytka a napočteno:
 koní 188 kusů,
 hovězího dobytka 672 kusů,
 vepřového " 744 "
 ovce 1 kus
 kozy 227 kusů
 psi 317 "
 kočky 416 "
 husy 515 "
 slepice 3.173 "
 kachny 55 "

Morava.
Povodeň.

25. března počala se vylévat řeka Morava z břehů, následkem tání sněhu na horách.

Hlavní schůzka F. D. T. J. divadelní kruh, "Grázka vlaku" Divadla.

6. dubna schůzka těl. jed. Orle obraz ze života, "Krochání"

12. a 13. dubna schůzka těl. jed. "Lohol" opereta "Pařížské divadlenky"

P. Melichar ^{výřant} z Týnce koupil dům č. 18. od Pavla Galaj - ^{žijícího v důchodě} a na téměř místě dům nový.

13. října 1923 zabiteln byl v sebeobraně Matěj Stupavský z Kopr - Zastřelen.
čán strážmistrem četnickým Jos. Režičkou při pytláctví.

Od dubna t. r. má stavitelská fy. Holan a Kucera z Hodo - Stavební kan-
nina filiální stavební kancelář na domě č. 216. celář.

P. Adolf Koudelka zřídil u kostela sklad rakví. Sklad rakví.

Při vykonávání své vojenské povinnosti zastřelil se Frydek Sebevražda.
Bohumil z č. 370.

Při zdejších poštovním úřadě jsou tyto listonoši: Pauliková Pošta.
Marie, Lámečnick Matěj, Kluský Stanislav, Svoboda Frido-
lin.

Od r. 1917. jest zde "Zelezniční potravní družstvo" v Píco - Družstvo po-
vě, zapsané spol. s ruč. obmexeným, odbočka Mor. Nová Ves, travní.
pro členstvo z Mor. Nové Vsi, Svudonic, Klusěk, Týnce, Ru-
šánek. Měsíční tržba kolem Kč 50.000.-

Fr. 1923. odebráno bylo tabáčními trafikanty ve zdejší Tabák,
obci tabákových výrobků v ceně za Kč 272. 969 (dle spotřeba
sazby pro spotřebitele) Od okr. fin. řed. v Uh. Hradišti.-

Obvodní zvěrolékař p. Jaromír Kála přestal od 1. listopadu 1923. Zvěrolékař.
vykonávat svoji činnost a odešel do Brna.

Fr. 1922. utvořen syndikát řepařů, který akou - Řepař-
pil cukrovany Hodonín I, Hodonín II a Baenec a krová.
intenzivního přispění předsedícího zemského výboru mo-
navského ředitel Stoupala. Z akcii těchto cukrova-
rů mají 20% rolníci, 20% stát, zbytek Společnost

pro přímý cukrovarnický, jejíž majetkem po-
sud cukrovary byly. Akcie byly po Kč 610,-, kterých
řepaři spláceli řepou. Z těchto akcií je asi 125 umí-
stěno mezi řepaři novoveskými. R. 1923 přikoupen
syndikátem cukrovar v Židlochovicích. Téhož roku
koupen syndikátem Kuffnerův cukrovar v Břeclavě s
poxemky a se vším co k tomu cukrovaru náleželo za
Kč 26,000.000.- Do přípravného výboru syndikátu řepa-
řů v r. 1922. zvolen byl za břeclavsko rolník p. František
Kostuhun č. 7. Při valné hromadě zvolen týž do
výboru. Čáru 1924 vykročil cukrovar Hodonín I,
byl kryt pojištěním, kterých obnosem Kč 20,000.000 vy-
placeno. Fr. 1924 byly rekonstruovány cukrovary Bre-
nec, Hodonín a Břeclava. Ta rekonstrukce však pro
všechnu výrobu nestačí. Proto projektuje syndikát no-
vou rekonstrukci v r. 1925., která bude vyžadovati a-
si Kč 20,000.000 nákladu, a očekává se, že pak tyto cu-
krovary pro budoucnost stačí. Fr. 1924 zpracovaly
5,300.000 q řepy. Na novovesku bylo r. 1924 vypešto-
váno 40.650 q řepy cukrové. Fr. 1924. bylo složeno na
ploše před mlýnem 120.000 q řepy, která postupně se na-
kládána a do cukrovarů zavržána. Fr. 1924. postavena
za drakov vlečka pro rychlejší nakládání. Oto nejvíce se
přičinil p. Fr. Kostuhun č. 7. Za rok 1923. byla dividenda
Kč 80.- na akcii. Za řepu bylo placeno Kč 23.- za 1 q.
Letošního roku se nachází akcii asi 54% v rukou rolní-
ků a státu. Fr. 1924. zakoupil syndikát pro novoveské
řepaře kombinovaný secí stroj (stroj seje a zároveň kro-
jí. Cukrovky v naší obci přestovány asi o více pro-
ti loňskému roku.

Fr. 1924 narodilo se ve zdejší obci 60 dětí
" zemřelo " " " " 48 lidí.

Narozeni
umrti
smatky

Snatků bylo tohoto roku 24.

Červnu t. r. navštívil p. prezident J. G. Masaryk kro-
mě jiných měst jižní Moravy své rodiště Hodonín, Ceyko-
vici a Mutěnice, kde za svých mladých let pobýval. U-
vítání jeho v Hodoníně 18. června účastnili se také žáci a
žáčky zdejší školy se svými učiteli. Toho dne odpoledne
jel p. prezident automobilem z Hodonína přes Lužice, Mi-
kulčice a Moravskou Novou Ves do Kopčan, k návštěvě svých
příbuzných. K uvítání v naší obci byla postavena na pil-
nici mezi školami slavnostní brána a obě školy byly žáky
a žáčkami ozdobeny. Automobil s p. prezidentem ve valném
tempu projel špalírem žactva, jednot tělocvičných, zdej-
ších spolků a občanstva. Žel, že se nenašlo pro zdv-
žení se na předepsých místech. Jakkoužilo občanstvo i
žáci potom, že aspoň na několik chviliek se tu zastaví!
Žáčka Anička Petráňová č. 122. vchodila do automo-
bilu p. presidenta kytici bílých a červených růží.
K večeru na zpáteční cestě z Kopčan projel opět p.
prezident M. Novou Vsí.

Návštěva
p. prezidenta

Jáda p. presidenta do Kopčan.

Jízda p. presidenta z. Kopčana.

Honitba
obecní.

Nájem obecní honitby p. P. Sečkařovi č. 120. byl okresní politickou správou kúsen, a honitba nově pronajata p. Jaroslavu Mačákovi kolníku v Hodolanech u Olomouce na 6 let za ročních Kč 2.500.-

Prstevky
kousenek.

Zdejší děti a děti sbíraly na jaře prstevky kousenek, jichž odvedly svým učitelům 38.489, za něž bylo zářtvo vyplacena odměna à 2 k za prstevku celkovým obnosem 769.78 Kč z obecní pokladny.

Včeláři.

Včelářů bylo t. r. 13 s 69 včelstvy. Snůška medu byla velmi špatná. Cena medu Kč 25.- za kgf.-

Nezaměstnanost.

Nezaměstnaných se statní podporou bylo v průběh měsíců t. r. několik, od jara do konce roku žádný.

Knihovna
obecní.

V r. 1924. půjčeno bylo z veřejné obecní knihovny celkem 1896 knih, o 123 více než v r. 1923. Čtenáři bylo 195 a to 61 z stavu rolnického = 30%, 72 dělníků = 37%, 15 řemeslníků = 8%, 17 studentů = 9%, 30 ostatních = 16%. Během r. 1924. bylo přikoupeno: 35 knih zábovných, 2 knihy poučné a 1 kniha pro mládež, takže v knihovně je koncem r. 1924: 244 knih zábovných, 40 knih poučných a 6 knih pro mládež, celkem 290 knih. Příspěvek obce na knihovnu činil v r. 1924. 1500 Kč.-

Fr. 1923. provedeny ve zdejší obci tyto krádeže:

Krádeže

v r. 1923.

Marii Kopřivové a Josefu Strakové odcizeno při rabavě povlněku.
 Škoda Kč 200.-, z řeznického krámu Jana Jančička odcizeno -
 povymáčknutí okna - 2 kg. salámu a řeznický nůž. Škoda Kč 50.-,
 Rolníku Rudolfa Nešporovi č. 53. odcizeno ke stáje: 3 slepic, 1
 kohout a 1 králík. V ceně 380.- Kč. Rolníku Antonínu Galaj-
 kovi odcizeno malé prase v ceně Kč 500.-. Hostinskému
 Janu Strouhalovi odcizeno bylo: různé lihoviny a hotové
 peníze; škoda asi Kč 2.000.-. Rolníku Galajkovi odciz-
 ena koza v ceně Kč 200.-. Kromě těchto událostí se i krádeže
 hus na pastvisku.

Ruch stavební byl v r. 1924. čilý.

Stavby.

Přístavby.

Na Horním konci provedeny 2 novostavby a to občanů: Meli-
 char František č. 18., Taurik Alfons č. 510., Nešpor ^{Adam} Stanislav č. 621.
 Staré domy sbořili a nové postavili: Král Pavel č. 265., Král
 Jan č. 63., Polach Jan č. 500 postavil nové stáje, Kruták Jo-
 sef č. 503 dílnu. Na budově fary sbořena pro velike trkli-
 ny pravá polovice přední stěny a postavena nová náhla-
 dem Kč 29.585.-. Píll František č. 64. přistavil dílnu.

Na Dolním konci:

Starý dům sbořil a nový postavil Král Jakub č. 223.
 Sečkar Michal č. 238 přistavil 2 světnice, komoru, stáje; Polchal
 Jan č. 514 přistavoval chlévy, Sečkar Jan č. 173 přistavoval
 dům, Žugar Frant. č. 215. přistavil stáje, Rakvica Jan č. 190.
 přistavil kuchyni, stáj, Sečkar Frant. č. 198 přistavil ledov-
 nu.

V Josefovských chalupách:

Kalenter Petr č. 616 přistavil dům, Kaluzík Josef č. 273. přis-
 tavba domu, Košut František č. 562 přestavba domu, Pi-
 mek Jakub č. 298 přistavil stáj a kuchyn, Němecek Jan č. 310
 přistavil sň a kuchyn, Komorný Jan č. 372. okna, Zaruba
 Antonín č. 177 přistavil chlévy.

V Medlově:

Žurek Jakub č. 24 přestavil úplně dům, Skoumal Tomáš č. 30 přestavil chlévy, Hutka Antonín, Hostinec u nádraží, přestavba pálen.

Panská ulice a humna:

Prábek Jan č. 615 nový dům, Pajeroš Jan č. 622 nový dům, Kováč Cyril č. 616 nový dům, Mrakava Jakub č. 618. nový dům, Křebačka František č. 357 starý dům sbořil a nový postavil, Dvořáček Augustin č. 79. starý dům sbořil a nový postavil, Nešpor Jan č. 56 nový dům, Láček František č. 528. přistavil chlévy, prádelnu, sklep.

Užkraině:

Nové domy postavili: Šter č. 608., Hanzlík č. 602., Seckar Matouš č. 620, Salajka František č. 624, Matoušek Augustin č. 697, Kocman Antonín č. 617.

Stavba nových domků klesla v ceně asi o 15%, plivem poklesu stavebnin, které však koncem roku opět v ceně vstoupily.

Koncem r. 1924 čítá zdejší obec 622 domů.

Dům č. 565. koupilo od rolníka Josefa Štefloviče Žilerniční potravní a výrobní družstvo v Přerově, filiálka v Moravské Nové Vsi za Kč 85.000,-, které ho po adaptacích používá za prodejnu.

Dům č. 240 přešel dědictvím po Antonii Pírkaske na která jej prodala Matěji Salajkovi za Kč 8.000.-

Dům č. 537. Nešpora Adama prodán za Kč 25.000.- oběmu Adolfo Vinklerovi, žil. zřízenci.

Hostinec u nádraží č. 312 koupil od Boženy Paschové Antonín Hutka za Kč 135.000.-

za 2 pokojový byt se platí nájmu 50- až 100- Kč nájmu. Za 1 světničku

Nájemcem obecního hostince byl od 1. května do 15. května Jan Strouhal a od 15. května jist Petr Šonek.

X

X

X

X

Nájemné.

X

Obecní hostinec.

Cena nových domů.
Počet domů.
Lpěny
v držebnostech.

V 4. jichž utopila se botileta Františka Batková a Pu- Sebevraždy.
šánek.

Zastřelil se Helvíč Jan č. 184.

Rovněž se zastřelil Jan Bartolšic, řezník.

Ceny v naší obci v r. 1914:

Ceny.

Maso hovězí	ky	22-15-
" telecí	"	" 12--16-
" vepřové	"	" 24-50
" uzené	"	" 11
Sádlo domácí	"	" 16--18-
Hlusa (hladná)	1 kus	" 35-
Kachna "	"	" 20--25-
Kurčata (1 pár)	1 pár	" 14-
Mouka žitná	1 ky	" 2-3-
" pšeničná	"	" 280-350
Ječmen	100 ky	" 260-
Žito	"	" 210-
Prosenice	"	" 230-
Oves	"	" 170-
Fazole	"	" 215-
Hlouch	"	"
Cočka	"	"
Slak	ky	" 6-
Helv kysané	"	" 1--160
Kukurice	"	" 160
Čukr	100 ky	" 2480
Řepa cukrová	100 ky	" 23-
" krmná	"	" 20-
Brambory	"	" 50--60-
Fejce	1 kus	" 0.50-1.20
Mléko	1 l	" 1.20-1.40
Maslo	1 ky	" 18--24-
Jablka	"	" 1.60-2-
Hrušky	"	" 2--3-
Orchvy	1 kopa	" 2.50-
Trstky	1 ky	" 2.40
Trsně	"	" 2.50
Hrozný	"	" 4-
Livo	1 l	" 3.40-3.60
Kno	1 l	" 14-
Lik čistý	"	"
" denaturovaný	1 l	" 6-
Koně (1 pár)	1 pár	" 14,000-18,000-

Za vymetání komína Kč^v

Služka dostávala měsíčně Kč^v 80⁻ - 120⁻

Čeledín dostával měsíčně " 100⁻ - 120⁻, každou neděli 5⁻ Kč^v.

Za orání i s vláčením se platilo 30⁻ - 40⁻ Kč^v od měřice neb 3 dni práce, za formanku 1 den práce.

Od pečení chleba se platilo Kč^v 180

Od ústití šatů mužských (slov.) se platilo Kč^v 45⁻

" " " ženských " " " " 15⁻

Šůr nový s okutím byl za Kč^v 2.500⁻

Cena selat Kč^v 10⁻ za kg

Nájem se platilo za měřici pole Kč^v 250⁻ - 300⁻

Rozpočet na r. 1925: Kč^v 219.685⁻ potřeba

" 163.392⁻ úhrada

Rozpočet školní na r. 1925: Kč^v 42.380⁻

Přirážky v r. 1924 byly:

obecní 200°/_o

hostelů 65°/_o

zemská 185°/_o

silniční 145°/_o

zdravotní 15°/_o

obk. a živ. kom. 8°/_o

vělečná 50°/_o - 90°/_o

Taušální daň z obrátu u zemědělců: z ha Kč^v 22.50, daň z obrátu 2°/_o.

Od 20. prosince 1923 počalo mrznouti. Mrzlo celý leden, únor. Fí- nou asi 3 dny tálo. Mravy 16°C. Sněhu málo. F břežnu rov- nix mrzlo. Tak 14. března -10°C, 31. března -2°C, 11. dubna -2°C a kol nuly byl celý duben. 25. března se počala Morava vylévat. Tak velké zimy se lidé málo pamatují. Polní práce počaly koncem března, ale ojediněle, všeobecně až v půl dubna. Květen velmi teplý a vlhký. Jako by chtelo nahradit přestá- lou krutou zimu. Červen chladný. Špatný vliv na vinice. Zně se odšly za počasí příznivého. Celý podzim, od září do konce roku nepišelo. Sklizeň řepy, bramborů se došla za počasí velmi příznivého, což hospodářům byly vhod, jizto aspoň 5/3 byly více oseto řepou cukrovkou, pro její značnou (23 Kč za q) cenu. Proto také sklizeň byla brzo skončena a nářadí ne-

Rozpočet
obecní.

Rozpočet
školní.

Přirážky.

Počasí.

- bylo ani zmaxáno.
- Úroda.** Obilí asi (průměrně) 3 q po měřici.
 Pšenič dobrá.
 Žena prostřední.
 Píce dobrá.
 Řepa cukrová 55 q po měřici.
 Krmná mála.
 Ovoce mála.
 Otavy mála.
- Obzř.** Ohně tu letos nebylo. 7. července pomáhal udejší sbor hasičský při hašení cukrovaru Kodomin I.
- Divadlo.** V 1924 pořádal:
 "Sokol" 4 divadelní představení,
 "Orel" 6 " "
 F. P. T. J. 3 " "
- Výlety žactva:** Žáci I. tří. a) i b) měli výlet na Buchlov (početem 100).
 Žáci a žačky II. tří. měli výlet k Macošce (početem)
- Bource morušový.** Jako v roce předchozím, tak i v tomto přestřel obč. Ladislav Seč-
 kař 10.000 housnek bourci morušového. Obdržel 7 kg kokoni
 à 60 Kč. Hodlá však toho nanechat, jelikož se mu přestřel
 nevyplácí.
- Pošta.** Od 1. provincie je vrchním poštmistrem zde p. Miroslav Kloveta
 po letos zesnuvším vrchn. poštmistru p. Jindřichu Davidovi.
- Učitelstvo.** V oboru učitelstvem nastaly některé změny:
 Učitelka p. Marie Šalová přeložena od listopadu do Adamova. Na
 její místo dosazena p. M. Tichavská. H. H. Hejlová obdržela od
 1. listopadu 3 měs. zdravotní dovolenou. Na jejím místě ustanovena
 sl. Ludmila Páteklová.
- Mlýns.** Postaven byl v r. 1900. na denní semletí 70 q. Postupem času roz-
 šřen, takže nyní užíván na denní výkonnost 300 q.
- Kino-
Světovar.** Od polovice listopadu pořádaný jsou tu představení kine-
 matografická. Kinematograf tento podle jména "Světovar"
 zřídil "Sokol" na obecním domě a ve vlastní režii vede.
 Aspoň 1x měsíčně pořádá představení pro děti na režijní
 vstupné.
- Žactvo.** Do zdejší obecní školy chodí v r. 1924-1925 380 žáků a
 žákyň. Proti předchozímu roku ubylo. Důsledek to z
 válečných let.

Z xdejších žáků jinam chodilo:
 do české realky v Hodoníně 12 žáků,
 " českého reformního reálného gymnasia v Přelavě 13 žáků,
 " české měšťanské školy ve Strážnici 3 žáci
 " " " " Znojme 1 žák
 " " " " v Přelavě 1 "
 " " " " v Lanžhotě 1 "
 " " " " v Hodoníně 51 žáků
 " německé měšťanské školy v Hodoníně 1 žák.

Začtv.

Ur. 1924 provedena byla ve xdejší obci pouke i vítův knídek a to u p. Derty Prstkové, obchodnic naproti mlýnu. Pachtelé ze sklepu pod obchodem odcizili zboží v ceně asi 900 Kč.

Krádeže
v r. 1924.

Zdejšímu xactou bylo tohoto roku darováno okresní peč o mládež v Přelavě: 12 párů střeviců,
 9 šatů chlapeckých
 1 šaty dívčí
 10 m látky na dvě šaty.

Dary zábrna.

Zábav tanečních bylo tohoto roku 47, které vynesly na daně ke xabav pro obecní pokladnu 7.900,82 Kč.

Taneční zábavy.

U nádraží povoleno postaviti občanu Augustinu Hluchému č. 314 stánek pro prodej tabáku, kamž přenesen prodej tabáku a hostince u nádraží. Rovněž povoleno obecním zastupitelstvem občanům Klemovi a Prosalii Adamovým u nádraží postaviti stánek pro prodej ovoce, zeleniny a cukrovinek. Oba stánky povoleny až do odvolání.

Stánky prodejní u nádraží.

Obecním zastupitelstvem stanovena cena m² půdy ke stavbám z obecního majetku: na vyrovnání místa v osadě v ulici Kč 5,- za humny na xabrady Kč 3,-

Cena stavební plochy.

Obecním zastupitelstvem poskytnuta plocha u myslivny za hřiště a to pro všechny skupiny přístupné zdarma. (Prot. ob. z. z 14. 6. 1924.)

Hřiště.

Pro poškozene živelní pokromou na Prostějovsku vybráno školními dětmi po osadě Kč 487,-, kterjžto obnos doplněn z obecní pokladny na Kč 600,-. (Obec. zast. 13. 7. 1924.)

Sbírka pro poškozene.

Tohoto roku založen byl zde S. K. Mor. Nová Tes (sportovní klub), který pěstuje kopanou.

S. K. Mor. Nová Tes
v r. 1925.

Pro okresní peč o mládež v Přelavě vybráno po osadě 398kg obilí a obnos 235 Kč.

Sbírka.

-70-
1925.

Sázení stromů.
Dary.

Stavby.
Přístavby.

V minulém roce vysázeny byly oběi topoly "Hlívký" a odžal-
nic až po Lúčky; celkem 310 kusů.

Obecním zastupitelstvem věnováno v r. 1924 na postavení Žižko-
va pomníku na Žižkově Kč 30- a na Masarykovo museum
v Hodoníně Kč 100-. (Ob. zast. 13. 7. 1924.)

27/5. 1925.

Jamucháček
ob. úh. inspektor

Ruční stavění byl tohoto roku čilý.

Na Horním konci provedeny novostavby domů č. 89.

Jana Košuta, která to novostavba pošinuta a celou plo-
chu stavění blíž k silnici; aby vyrovnána byla, stavění
čára a novostavba č. 574. Salajky Josefa na místě zbo-
řeného starého domu. Přední část domu č. 462 Foj-
těcha Ženatého byla přepravena. Rovněž starý dům
zbořil a na jeho místě nový postavil Šobek Jan č. 415.
Dům č. 404 Ludvíka Kalužického byl přepravěn.

Na Dolním konci:

Staré domy zbořili a nové vystavěli: František Pašteka
č. 226 (kostnice), Frýdek František č. 224, Petráňos Mar-
tin č. 213. Domy č. 224 a 226 pro vyrovnání čáry, stavě-
ní pošinuty blíž k silnici. F domě č. 496. Jana Brouč-
ka postaveny stáje a pekárna na místě staré.

F Ukrajinec:

Nové domky postavili: Salajka Jakub č. 633, Ku-
čera Rudolf č. 625, Lantos Michal č. 634, Turečková
Růžena č. 635.

F Jozefovských chalupáck:

Staré domy zbořili a nové postavili: Kovárník Michal č.
577, Petráňos František č. 186, Kalužík Josef č. 273,
Němecek Martin č. 256 postavil stáje, Zugar Jakub č. 386.

postavil novou kuchyni, Křebačka Josef č. 156 novou stodolu, Kalentář Petr č. 616. nový dům.

V hrubišských humnech.

Staré domy zbořili a nové postavili: Jandák František č. 257., Nešpor Jan č. 340., Polach Karel č. 628., Teplík Jan č. 399., Kalužník Cyril č. 410., Zugárek Jan č. 407.

Na obecním hostinci ²³⁹č. 239 upraveny byly stáje pro křebce, kteréž budou dány obci k pšou. Za tím účelem přistaveno bylo nad hasičským skladovištěm I. poschodí jako byt pro dozorce křebců.

Na panské ulici: nový dům č. 630. Michala Zachodila.

Stavba domů stoupla asi o 6-8% následkem zdražení stavebnin.

Koncem roku 1925 čítá obec 633 domů.

Cena domů

Na náměstí před školou, podél silnice vyřízeny byly 2 řadami kaštanů počtem 32.

Sázetá stromů.

Cin to jistě chvilky hodný, což teprve ocení se v průstředí letech, kdy vzrostlé stromy budou nejen okrasou skutečného náměstí, ale budou mítí bezesporně i význam zdravotní a pro mládež zvláště výchovný, ježto obec postrádá jakéhokoliv a alesněného místa.

Obecní zastupitelstvo uznává tyto důležité momenty a usneslo se na řádném obrazení této plochy, která za součinnosti řáctva a učitelů bude upravena na sad.

V nové zvolené místní školní radě zasedají:

za stranu českých socialistů: Kruták Pavel č. 465.,

" " komunistickou: Fušiček Pavel č. 526., Záhák František č. 528.,

" " lidovou: Doležal Jan č. 514., Vála Jan č. 331.,

" " republikánskou: Fňjdek František č. 224.7

za učitelstvo: Reizčíkka Innocenc, Hejlová Anna, Sedláček

František.

Za předsedu místní školní rady zvolen Fňjdek František,

Místní školní
rada.

za místopředsedu Zvěčků Nantišek.

Nemae-
chřipka.

Od 16.-20. března byla zdejší škola a nářezní okružní lékařice uzavřena pro rozšíření chřipky. Úmrtí nebylo.

Výlety žáků.

Ččuvonu podnikla asi 20 žáků II. tří. 1 denní výlet do Brna, asi 140 žáků tříd: I. a), I. b), II. a), II. b. 1 denní výlet na vrchy Palavské!

Nadmořská
výška.

Nadmořská výška Moravské Nové Vsi (nádraží) činí 186.804 m.

Volby do po-
slan. sněm. a
do senátu.

15. listopadu konány byly volby do poslanecké sněmovny a do senátu. Ze zdejší obce byly 2 volební místnosti pro volbu do poslanecké sněmovny a 2 do senátu.

Pro volbu do poslanecké sněmovny v kraji uhercko-krajištském, do něhož Moravská Nová Ves patří, postavilo kandidátů 12 stran. A to:

- Strana československá agrární a konservativní, kandidátní listina č. 3.
- " " sociálně demokratická; " " " 5.
- " " zimostensko-obch.-středost.; " " " 8.
- Deutscher sozialdemokratischer Arbeiterpartei; " " " 9.
- Národní strana práce; " " " 12.
- Československá domkářsko-malorozemědělská strana; " " " 14.
- Komunistická strana Československa; " " " 15.
- Československá Národní demokracie; " " " 20.
- Československá strana socialistická; " " " 21.
- Republikánská strana zeměděl. a malorozemědělců lidu; " " " 22.
- Československá strana lidová; " " " 25.
- Židovská strana; " " " 28.

Z těchto stran obdržely ve zdejší obci:

Kandidátní listina č. 3	10 hlasů
" " " 5	88 "
" " " 8	110 "
" " " 9	10 "
" " " 12	43 "
" " " 14	1 "
" " " 15	468 "
" " " 20	4 "
" " " 21	88 "

Kandidátní listina č. 22 252 hlasů
 " " " 26 412 "
 " " " 28 7 "

Ze zdejších krajů zvoleni byli za poslance:

za stranu komunistickou: Mikulčík Vítězslav, malíř a Malenovic,
 " " republikánskou: Malík Rudolf, malíř, Lárovice,
 " " lidovou: Sedláček Václav, předseda Svazu lid. živnostníků v Brně,
 Stanislav Nantisek, malíř, Střížnice, Fiednek
 Josef, odborný učitel, Uh. Hradiště.

Oprávněných voličů do poslanecké sněmovny bylo ve zdejší obci: 791 mužů,
 867 žen; volby se účastnilo 713 mužů, 788 žen.

Pro volbu do senátu patřil Moravská Nová Ves do kraje brněnského.

Pro tuto volbu postavilo kandidáty 13 stran:

- Československá strana agrární a konservativní, kandidátní listina č. 3.
- " " sociálně-demokratické; " " " 5.
- Deutsche Nationalpartei; " " " 6.
- Čs. živnostnicko-obchodnická strana středostavovská; " " " 8.
- Deutsche sozialdemokratische Arbeiterpartei; " " " 9.
- " christlichsozial Volkspartei; " " " 11.
- Národní strana práce; " " " 12.
- Komunistická strana Československa; " " " 15.
- Československá Národní demokracie; " " " 20.
- " strana socialistická; " " " 21.
- Republikánská strana zemědělského a malorolnického lidu; " " " 22.
- Československá strana lidová; " " " 26.
- Bund der Landwirte; " " " 27.

Z nich ve zdejší obci obdržely:

Kandidátní listina č. 3 3 hlasy;
 " " " 5 70 hlasů;
 " " " 6 3 hlasy;
 " " " 8 89 hlasů;
 " " " 9 5 " ;
 " " " 11 5 " ;
 " " " 12 32 " ;
 " " " 15 391 " ;
 " " " 20 3 hlasy;

Kandidátní listina č. 21. 81 hlasů;

" " " " 24. 202 " ;

" " " " 26. 360 " .

Zvoleni byli v tomto kraji za penátory:

za stranu sociálně-demokratickou: Jan Filipínoký, úředník ze Židonic.

" , život. obch. středostavovskou: Julius Klama, tesařský mistr ze Židonic.

" deutsche sozialdem. Arbeiterpartei: Wilhelm Niessner, šéfredaktor z Brna.

" deutsche christlichsocial Volkspartei: P. Karel Fritscher, katecheta ze Svratav.

" komunistickou stranu: Koutný Tomáš, zřízencec z Hodonína, Reiter Richard, tajemník z Brna, Šebíčka Alois, krejčí z Jihlavy.

" čs. Národní demokracii: JUDr. a PhDr. Bohumil Baza, profesor lékařské university z Brna.

" čs. stranu socialistickou: Dr. Bedřich Macků, profesor z Brna.

" republikánskou stranu zeměd. a maloroš. lidu: Karel Šablk, rolník ze Slavkovic, Otmar Krejza farář z Jaseně, Jan Trina, mlynář z Hluboké Mašůvky.

" čs. stranu lidovou: JUDr. Huban Mořic, advokát z Olomouce, Jilek Jan, dělník z Třebíče, JUDr. Knapka Luděk, advokát z Tyškova, Koukal Bohuslav, stolář z Brna, Kopřiva František, rolník z Nivnice.

" Bund der Landwirte: Josef Lukock, rolník z Loděnic.

Oprávněných voličů do senátu bylo ve zdejší obci 636 mužů a 734 žen, účastnilo se voleb 595 mužů a 665 žen.

Váha obecní.

Obecní akciová váha naproti mlynu byla zrušena a umístěna na pravé straně od mlyna.

Divadla.

Tohoto roku uspořádal divadelní představení:

Sokol: 1, S. K. Morevská Nová Ves: 1,

Orel: 2.

Řepa cukrová.

Letos odvedli zdejší zemědělci 42.000 q cukrové řepy. Cena na řepu cukrovou byla Kč 18- za q. Pěstitele kontrahentů řepy dostali 60% výřků, akcionáři 63%. Cena výřků byla Kč 3- za q. Nominální cena ^{akcií} dyndikátníků cukrovarů

stoupla ze 400 Kč na Kč 12.000 - Dividenda vyplácena 20%
za r. 1924.

Lož. 1910.

K hubení pušklice švestkové silně se objevivší na stromech švestkových a již napadené letorosty od konce usychají, za koupi la obec stříkačku, kterou postříkávají jsou napadené stromky. Na její koupi obdržela obec od zemědělské rady subvenci Kč 500.-

Škidei
stromovi.

Při ohlédání plamě s vagonu spadl 12. března občan zaměstnaný u fy. S. Weiss; utrpěl těžký otřes mozku a zemřel.

Urazky.

Na přechodu přes dráhu ve stanici byla 2. srpna v noci odhorena vlakem a zabita 13ti letá Marie Pudová z Týnce. Při kácení stromů v lese byl zabit ponocný František Helešic z č. 46 padajícím stromem.

V lednu utopil se ve 4. jizeře Trněšek Jan z č. 261.

V dubnu zastřelil se zdejší občan Tomášek Ludvík v Bratislavě.

Sebevraž-
dy.

V Běně zastřelil se zdejší občan Galajka Antonín z č. 34. při zatýkání pro podvod (23. provincie)

Na zdejší hostelní věži opraveny byly číselníky.

Oprava
budiv.

Cesky.

Různé ceny v naší obci v r. 1925:

Vejce	1 kus	50h - 1.20 Kč	
Maslo	1 kg	20 - 28 - "	
Maso hovězí	"	16 - "	
" vepřové	"	14 - 16 - "	
" uzené	"	16 - 20 - "	
Křůva kladná	1 kus	1.40 - "	
" křemena	"	80 - "	
Kachna kladná	"	20 - 25 - "	
" křemena	"	50 - "	
Kurčata 1 pár		16 - 18 - "	
Holoubata "		10 - "	
Mléko	1 l	1.40	"
Sádlo domácí	1 kg	20 - "	
" americké	"	16 - "	
Prambory	1 q	30 - 40 - "	
Pšnice	1 q	1.70 - 1.80 - "	
Zito	"	1.20 - 1.70 - "	
Ječmen	"	1.50 - 1.80 - "	
Oves	"	1.90 - "	
Mouka chlebová	1 kg	3 - "	
" pšeničná	"	3.50 - 4.50	"
Kukurice	"	1.40	"
Fazole	"	1.20	"
Zelí	"	1.20	"
Rohlíky	5-6 kusů za	1 - "	
Mák	1 kg	9 - "	
Tršně	"	2.50 - 3 - "	
Hrozny	"	4 - "	
Křůšky	"	2.80	"
Jablka	"	3.50	"
Merinky	"	4 - 6 - "	
Ořechy	kupa	2.50 - 3 - "	
Cibule	1 kg	2 - "	
Cespek	"	10 - "	
Řepa karmna	1 q	25 - "	
" cukrová	"	18 - "	
Okurky zelené	1 kg	60 - 1 - "	
Salát hlávkový	4 hlávkový	1 - "	
Líma	1 q	20 - "	
Ševo	"	30 - "	
Šev	1 kg	40 - "	

smetana	1 l	8- Kč ^v
tvoroh	1 kg	6- "
vino	1 l	8-10- "
pivo	"	3 ²⁰ -3 ⁶⁰ "
koně	1 pár	10-16 tisíc Kč ^v
kráva	1 kus	4-5 " "
med	1 kg	20- Kč ^v
selata	"	9-16- Kč ^v
uhlí kámenne	1 q	32- "
" " české	"	16- "
" lužické	"	6-12- "
dříví palivové	1 m ³	70- "
cihly	1000 kusů	260-320- "
podrážky		15- "
od pečení chleba		150-180 "
Povoz	do Břeclavi	50- "
Od orání 1 měrice bez vláčení		25- " , s vláčením 30- Kč ^v

Ceny všech ostatního zůstaly neměnné, dražota zůstala tak.

Při bouři 17. čer. (ráno) udeřil blesk do stodoly rolníka Miha-
la Kůšuta č. 60 a káránil ji. Škody způsobeno na několik tisíc Kč,
která kryta pojistěním.

Obrně.

K večeru 18. srpna shořel stoh nevymláceného ovsu na stodolou
služného rolníka Janu Petráňovi č. 122; příčina ohně nezná-
ma. Škoda do tisíce Kč^v.

Koncem roku byla tu navržena průběžná kontumace poú.

Kontumace.

Rozpočet obecní na r. 1925.

Rozpočet
obec.

Potřeba Kč^v 216.872.-

Ukrada " 158.986.-

Přirážky obecní činí pro r. 1925. . . 200%

Přirážky.

" kostelní " 15%

Pro okresní peči v Břeclavi vyčleno po obci 235 Kč a 398 kg
obilí.

Šluka.

Pětníkem a obecním slušebníkům v obci zaměstnaným pla-
tí obec denně Kč 16.- (obec. prot. 31. 12. 1924.)

Wasy.

Silnice od posledního domu od Prusánek až po železniční
most bude okresním silničním výborem vydlážděna. Na

Silnice.

ukrašení nákladu přispěje obec Moravská Nová Ves 40% celkového nákladu po kolaudaci. S dlážděním polokostkami mělo být začato roku letošního, poněvadž rozvodněním říčky Moravy nebylo možno dovézt z Moravy potřebný písek ke dláždění, práce odsunuty do r. 1926. Dláždění bude na délku 2.060 m silnice a rozvrženo na 2 roky.

Čiactvo.

Do zdejší obecní školy chodí letos 159 chlapců, 194 děvčat, celkem 353. Oproti roku minulému úbytek.

Narození, úmrtí, svatky.

Ur. 1925 narodilo se ve zdejší obci 70 dětí;
" zemřelo " " " 48 občanů.
svatků tohoto roku bylo " " 25.

Cihelna.

Fcihelně Podvážkové pracuje se rym strojově s denní výrobou 15.000 cihel.

Spolek.

Ve zdejší obci založen odbor "Ochrany matek a kojenců."

Odvody.

Fr. 1925 odvedeno bylo ve zdejší obci 26 branců.

Pojištění.

Místní školní rada pojistila všechno čiactvo zdejší školy proti úrazu u pojišťovny "Čechoslavia" na dobu 5i let.

Seupis dobytka.

31. prosince 1925 proveden ve zdejší obci seupis všeho dobytka a zjištěno tento stav:

Koně	214 kusů
Hověí dobytka	871 "
Kozi	216 "
Vepři	1.351 "
Slépic	4.274 "
Krůcanů	93 "
Hus	719 "
Kachen	60 "
Perliček	30 "
Psů	406 "
Koček	554 "

Čiábavy tažení.

Danečnických zábav v r. 1925 bylo ve zdejší obci 44, z nich odvedeno hudební dárky pro obecní pokladnu Kč 6.524.46 -
V to nejsem započítána představení v biografu z jeho příjmů

se musí odváděti pro obecí pokladnu 20%.

V tomto roce půjčeno bylo a veřejné obecní knihovny celkem 2.710 knih, o 814 více než v roce předcházejícím. Čtenářů bylo 160 a to 41 ze stavu hornických = 25.6%,

38 " " dělnického = 23.7%,

37 " " živnostenského = 23.1%,

34 studentů = 21.3%,

10 jiných = 6.3%.

Přechem r. 1925 bylo přikoupeno 48 knih nábožných, 6 knih prouč-
ných, 3 knihy pro mládež, takže v knihovně je koncem r. 1925:
260 knih nábožných, 45 knih proučných, 9 knih pro mládež,
celkem 314 knih. Příspěvek obce na knihovnu činil v r. 1925.
1.500 Kč. Knihovnickem jest od 1. ledna 1924 učitel František Sedlář.

Knihovna.
obecní.

Rozvoj radiofonie (rozhlasu) vnikl i do naší obce. První
stanici radiovou přijímací si zřídil, studující František Hříbáč-
ka z č. 209; pak následovali zdejší občané: H. Frana, S. Weiss,
P. Jurolov Suka, zdejší kaplan. Povolení ke zřízení stanice příjí-
mací (koncesní listinu) vydá místní poštovní úřad. Statní
poplatek za koncesi činí 15 Kč měsíčně.

Radio.

V měsíci lednu bylo počasí celkem mírné, bez mrazů až do 20. led-
na. Po té slabé mrazy. Poslední dny bez mrazu, 29. ledna +25°C.

Pčasí.

Rovněž únor byl téměř bez mrazů - teplé dny. Teplé, téměř jarní
dny patřily do 20. února. Pak do konce února ochlazení. Březen
byl mírně studený, sněhu málo, mrazy - 8°C. Duben zpočátku mírný,
v druhé půli velmi studený a deštivý. Letí se zdivělo. Koncem
dubna vyhlila se řeka Morava. Květen zpočátku chladný, pozdě-
ji teplý; ještě brambory sárcely se pro nepříznivý duben. Celkem
vlhký. V červnu bylo několik dní abnormálně studených. V
červenci deštivo; žně zpožděné; obilí pokosené rostlo a hnělo.
V půli července vyhlila se řeka Morava. Zlepšení počasí nastá-
lo až v srpnu. Září celkem suché. 10. září ještě byla v noci
bouře. Teplota v září byla velmi studená, jak v listopadu. Bram-
bory počali kopati v půli září - nat' zelená. Koncem září bylo

večery i ve vlnách topeno. Vinobraní bylo počátkem října, kromě ovšem nedozrálé. Řepa byla dobývána na špatného počátku. Mraznutí začalo až v prosinci až -15°C. Před vánoci nastala obleva, o svatečích trochu mrazlo, od 27. prosince úplná obleva a deštivo až do konce.

Úroda.

Úroda obilí byla celkem dobrá (přím.) 4q po měřici; porostlé.

- " krmiva dobrá.
- " seno dobrá, rovněž i píče.
- " řepy cukrovky prostřední.
- " vlna slabá, jakost špatná.
- " otavy slabá.

Živnost.

Živnostenská škola.

Cementové zboží vyrábí zde občan František Moudrý č. 589.

Do zdejší všeobecné živnostenské školy pokračovací chodí v r. 1925/26 69 učni, takže při I. ročníku musila být zřízena pobočka.

Příděl půdy.

Nový nájezd dle § 63.

Začátkem r. 1921 (viz str. 32.) po předchozím jednání trvajícím plně 2 roky bylo obci Mor. Nová Ves na základě zákona dle par. 63 přiděleno do nájmu na 3 roky od velkostatků Břeclav, dvora Klauzky v katastru obce Moravského Žižkova xv. „Jägerfeld Tukač“ parc. čís. 2277 a 2383. 44 4753 ha t. j. 23 27 měřice, od téhož dvora v kat. obce Týnec xv. „Týnecký Slajek“ ležící při silnici ke Prdonicím od kaple po přehradní alej parc. čís. 1041 ve výměře 17 1894 ha, asi 89 40 měřice.

Ode dvora Půsánky v katastru obce prusínské přiděleno bylo „Tadělký“ ve výměře 5 7038 ha, asi 29 5 můr, dále Pily nad Tříškem“ ve výměře 5 5341 ha, asi 28 3/4 měřice od téhož dvora v katastru obce Mor. Žižkov „Jočky“ ve výměře v různých třetích celkem 16 5409 ha, t. j. 86 měřic, tedy dohromady skoro 257 můr, které byly rozděleny mezi 168 uchovců různých stavů, jako domkáři, živnostníci, dělníci,

1926.

Rozpočet
obecní.

Rozpočet obecní na r. 1926:

Jotřeba	Kč 241.555.-
Ukrada	" 152.566.-
schodek	" 88.989.-

Přírůdky obecní činí na r. 1926 450% k daním kromě da-
ně z příjmu, 85% přírůdky k daní cizím. Kostelní
přírůdky činí 10%.

V roce 1926 byl much stavební ve zdejší obci čilý.

Na Horním konci vystavěny byly nové domy: Čech č. 58., Ma-
derič J. č. 52., Polach J. č. 294.; tyto domy postaveny na místě sta-
rých. U Kosůta J. postavena stáj.

Na ulici k Hruškám postaven nový jednoposchodový dům č.
406 na místě starého domu p. Křelma Adama.

Na Dolním konci postaveny nové domy rovněž na místě sta-
rých: Matoušek Jan, stále nové stavěli: Sečkar Michal,
Sečkar L. č. 217, Helešic J. č. 165., Šavčík M., Kosůt J. č.
133., Petráňos J. č. 132., Kosůt Jan č. 123., Petráňos J. č. 119.
Fleddlově a humněch u Křibova: Šekup Antonín č. 639 nový
dům, Rydek Pavel č. 43. stáje.

V Ukrajně:

Cyrl Prstek nový dům č. 590; Hasmuenda Pavel nový dům č. 631;
Kováč Jan nový dům č. 640; Helešicová Jenovka nový dům
č. 341.; Mizerová Marie nový dům č. 641; Matoušek Augu-
stin č. 538 chlívý, Matoušek Lubík č. 583 chlívý, Ku-
čera Frída č. 581 chlívý.

Humna k mlynu: Rajský Pavel č. 631 nový dům; Galajko-
vá Marie č. 583 příst. část domu novou.

Humna k Hruškám: Falák Jan č. 422 nový dům.

Přírůdky.
46/5. 1926.
Janoušek
Jan. Škol. ústav

Stavby,
přístavby.

Cena domů oproti ceně v roce předchozím poklesla asi o 2%.

Cena domů.

Voška před školou osazena kaštany, byla okroužena asi 30 cm vysokou sídkou cihlovou na cementovém nákladě a na sídce postaven plot z drátěného pletiva. Ochrada je opatřena 2 branami. Spadek postavil p. J. Kuchaří, pletivo p. Petráňoš František. Vše nákladem obecním. Fritický sadu byl několikrát přerýt a udělány chodníky, kola květinová. To vše provedli káči II. třídy oblapeké se svým učitelem F. Šetříkem. Zamýšleno bylo rovněž na podzim již přistoupiti k vnitřnímu osazení sadu keří a jinými stromy. Bylo by ovšem potřeba vyvýšit sad navazením hlíny a tím jeho půdu zlepšit též. V budoucnosti očekávám, že zvýšením terénu kolem sadu zvýšením přírůstků odpadků z domů, sad bude více než jeho okolí a tím bude vydan přírodnému i umělému přísilným dvěstěk. Nedošlo však jeho vyvýšení z ohledů finančních, ač by to i občané sami mohli provésti svým přispěním. Rovněž k osazení podzimnímu bohužel rovněž z nedostatku prostředků finančních nedošlo. Ujednáno tedy: učiniti sbírku po osadě a osazení a konečnému upravení sadu přikročiti na jaře 1927. Ujednáno také mezi učitelstvem a místní školní radou s jejími předstou p. F. Fyškem.

Sad před školou.

Zdejšími zemědělci bylo letos vypěstěno a odvedeno na zpracování 29.000 q řepy cukrové. Cena řepy cukrové byla 14 Kč za 1 q. To bylo též příčinou, že jí bylo přetováno mnohem méně než roku předchozího. Osazeno jí bylo asi 650 měřic. Průměrná úroda po měřici = 44.6 q. Dividenda na akci cukrovaru vyplácena letos pouze 6%, ježto surovina neprodána za nízkou cenu a zadržena k prodeji na pozdější dobu při stou

Řepa cukrová.

Počet do-
mů.
Odivoty.
Zábravy.
Ceny.

pružití cen.

Koncem roku bylo ve zdejší obci 641 domů.

Odiveno bylo tohoto roku 31 branců.

Zábrav tanečních zde letos byla 49.

Ceny různých produktů v naší obci:

Fejce	kus	50k-1 Kč
Mléko	l	1.40 "
Másko	kg	20-28 "
Prasek	"	4 "
Imetana	l	8 "
Maso hovězí	kg	14 "
" vepřové	"	15-16 "
" uzené	"	20 "
Sedlo dom.	kg	18 "
" amer.	"	16 "
Hecsa hladná	kus	30-35 "
Kachna "	"	25 "
Holoubatě	par	7-10 "
Kurčata	par	16-20 "
Prambory	q	40-70 "
Zito	"	150-200 "
Pšenice	"	220 "
Jčmen	"	170 "
oves	"	150 "
Mouka chlebová	kg	3 "
" pšeničná	"	3.50-3.80 "
Kukuřice	kg	1.50 "
Fazole	"	1.20 "
Prohlíky	5 kusů za	1 "
Utky	kg	9 "
Trone	"	2-3 "
Kručky	"	2-3 "
Jablka	"	1.50-2 "
Hrozny	"	3-4 "
Morinky	"	4-5 "
Orěchy	šepa	3 "
Cibule	kg	2 "
Česnek	"	10 "

Řepa krmná	q	15	Kč
Cukr	kg	480	"
Sláma	q	20	"
Sen	"	80	"
Slno	l	8-10	"
Koně	par	6.000	"
Kráva	kus	3.000	"
Med	kg	20	"
Gelata	kg	10-12-20	"
Uhlí kum. čer.	q	32	"
" " české ká.	"	16	"
" lužické	"	6-12	"
Škiví palivné	m ³	70	"
Litě	1000 kusů	260	" Hledonin, 270 - ml. 4. 760.
Podrážky		20	"

Od pícní chleba se platilo Kč 180, od orání měšce Kč 30 - bez oláčení.

Ceny všech poněkud vystoupily ku konci roku. Připisuje se to raouzení cel zemědělských.

Mzdy byly jako roku minuleho.

Úroda tohoto roku byla velmi špatná. Příčinou bylo špatné, stratené léto, deštivé. Sena vůbec nebyla sečena, poněvadž elonava rozlila své vody a měšce vše bylo pod vodou. Samozřejmě i víno by bylo vše zničeno, až příznivé září a říjen dal abytku pěkně dozrát, takže jeho jakost byla dobrá. Brambory dosáhly ceny jako pro válece. Obilí proušlo.

- Úroda obilí byla prostřední,
- " bramborů pod prostřední,
- " sena : nebylo vůbec sklizen.
- " řepy cukrové špatná, menší loňského roku,
- " vína malá,
- " otavy slabá.

Účelstvo bylo tohoto roku 80. Snůška medu nebyla téměř žádná.

Do zdejší školy chodí letos 154 chlapců a 186 dívat, dohromady 340 žáků. Proti předchozímu roku ubytek.

Školou učitelům byly tyto změny:

Od 1. března do 15. dubna měla učka sl. H. Hejlová zřádatelkou doro-

Mzdy.
Úroda.

Včeláři.

Začta.

Ředitelstva.

lenou. Paní Marie Níčovská odešla ze zdejší školy na obecnou školu do Brna a na její místo nastoupila pl. Marie Štěpánová abo. uč. učit. z Brna. 1. září odešel na odpočinek do Přelouči řídící uč. zdejší školy p. Innocenc Růžička. Na jeho místo jmenován řídícím učitelem zdejší učitel p. Josef Fokoun. Zlatomní učitelkou jmenována od 1. září pl. Perovná Ficenová. Od 24. října ustanoven zde mat. učitelem p. Vladislav Kalužák. Od 1. listopadu odešla pl. H. Hájlová na odraoutní dovolenou do 31. ledna 1924. Od 15. listopadu ustanovena zde výpomocnou učitelkou pl. Dělá Pechová. 1. prosince odešel na odpočinek řídící učitel p. Josef Fokoun. Zlatomní řídícím učitelem ustanoven zdejší učitel Martiněk Sedláček. Od 1. prosince jmenována zde mat. učitelkou pl. Růžena Dimecová, absol. ve St. Přelouči.

Výlety žactva.

Žáci 5. a 6. třídy počtem 90 podnikli 1. a 2. číselna výlet na hrad Pernštýn.

Stavice
křebci.

Od 15. února otevřena tu stanice křebci. Počet jich je tu 6. Obci platí erár ročně Kč 1.200.-

Stavby.

13. března smixela poslední došková střícha na klauní ulici rozbouráním domu. (dům č. 58 Martina Čecha.)

Rachio.

Stanic přibyl; poplatek od 1. dubna snížen na Kč 10.- měsíčně.

Dráha.

Od měsíce dubna jest přechod přes dráhu ve zdejší stanici zakázán a zakázán. Náhradu za tento přechod upravila dráha stávající propustek tak, aby bylo možno občanům jím procházeti. Šířka = dosavadní, výška = 180 m. (prot. ob. výb. z 26. 4. 1926.)

Revisce.

V dubnu a květnu byla zde revisce obecních učitelů z r. 1923., 1924. a 1925.

Stánky
prodejní.

Ustanoveno nové nájemné ze stávajících prod. stánků. Občané Adam Felm a Klucký Augustin platí ze stánků u dráhy Kč 50.- ročně od 1. ledna 1925, Koudelka Adolf a Semohýl Anto-

něn ze stánků u kostela Kč 50^{,-} ročně od 1. ledna 1926.
(prot. ob. zast. z 13. ^{listopadu} ~~listopadu~~ 1926.)

Domek, v němž umístěna byla Kuffnerova váha - od mlý-
na na pravo - byla zbořena na náklady posnesení ob. zast.
z 20. března 1926.

Váha.

Knihovna
obce.

Sto toto roce půjčeno bylo z obecní knihovny 2.488 knih.
Během roku přibýlo koupí neb darem 34 knih náboženských,
8 knih poučenských a 2 pro mládež. Ještě tedy v obecní kni-
hovně koncem roku: 294 knih náboženských, 53 knihy po-
učné, 11 knih pro mládež, celkem 358 knih ve 398 ova-
cích. Čtenářů bylo tohoto roku 149, z nich bylo 41 ze
stavu rolnického = 27,5%, 39 ze stavu dělnického = 26,2%,
35 ze stavu živnostenského = 23,5%, 19 studentů = 12,7%,
15 jiných = 10,1%. Příspěvek obce na knihovnu činil Kč 1.500,-

Silnice.

Na jaře bylo začato s dlážděním silnice. Začato bylo
od posledního domku č. 589 od Prusánek a dospělo se
do července až ke křižovatce silnic u školy. Mexitím však
navozený písek z Moravy byl spatřován a nový nemohl
býti přivezen, jelikož trvalými dešti Morava vystoupila
z břehů. Jelikož ke křižovatce silnic mělo býti vydláždě-
no ještě několik m, použito bylo písku odjinud, doveze-
ného ale ne říčního, tedy měněcenného. Opaderím vod Mora-
vy navozen nový písek a vydlážděna silnice od kraje
katolického domu až k druhé školní budově. Tato část
silnice byla o několik dm vyvýšena, jelikož dřívější sil-
nice byla v místě křižovatky značně prohloubena. Tím
ovšem škola a i dům po druhé straně silnice je něco níž.
V místech křižovatky rohy byly uokrouhleny a tam
postaveny kamery asi 3/4 m vysoké, by natáčející vozy je-
ly po silnici a krajní kamery dlážby nevyvracely.

Plázněno bylo pro velmi příznivý podzim až do listopadu. Nesitím navozen písek z Moravy a dlažební kámen ke dlaždění silnice od Křižovatky k mostu přes Stráhu. Tento dlažební kámen k vydláždění této druhé partie je na první pohled špatnější jakosti, čímž pravděpodobně trvanlivost této dlažby bude menší.

Žižnostenská škola.

Do zdejší žižnostenské školy pokračovací chodí letos 79 dětí. Tyčují se ve 2 proučkách a ve 2 druhých ročnících.

Útopení.

Zachodil Ludilav, pekařský pomocník utonul 23. června při koupání v Dyji v Lanštorfě.

Sebevražda.

František Škorpík, dělník a č. 608, spáchal 8. července o 22. 25 hod. ve zdejší nádraží sebevraždu, vrhnuv se pod příjezdějící vlak.

Krádeže.

Železničnímu občanu, ^{Jakub} Josefu Šimkovi, obuvnickému místu č. 298 odcizena byla v noci na 14. října z uxaměné dílny různá obuv a kůže v ceně Kč 1278. Pachatelem byl obuvnický pomocník Jindřich Světlák z Velkého Mexiči, zaměstnaný u svrchu jmenovaného místa. Železničnímu obchodníku Fáclovu Budeškovu odcizil kvadránský učeň František Parmouzal z Mor. Nové Vsi v okamžiku, kdy nikoho nebylo v obchodě ze zápisůky Kč 500.

Nejistě.

Malířský mistr František Malák, zde usazený, znárodněval od 27. prosince 1925 do 30. dubna 1926 svoji 13letou vdovanku Zofii Nievicarovou každodenně.

Krádež.

Čadejřích kadečkách odcizeno bylo občanu Vladimíru Rozenkranzovi z Plumáčova neznámým pachatelem obnos Kč 500 a zlaté hodinky s řetízkem v ceně Kč 5.000.

Regulace.

Aby zamexeno bylo vylévání se vrd z říčky Stepa vy, u nás jmenované "Struhou", což mělo za následek již celá

plocha od Stupavy až k osadě, v čáře asi 20m od my-
slivny, měřící , nemohla býti jinak pou-
žita než jako pastvisko, odkudlaly se obce při ní ležící
k její regulaci. Ta počata od srpna a koncem roku
došlo se s její úpravou, totiž v místech, kde byla příliš
úzkou k rozšíření a v celé délce prohloubení do kata-
stru zdejší obce. Rychlost provádění úpravy závisí
ovšem na příznivém počasí.

Nový rok začal deštěm a viditelnou duhou. Následkem
předchozích deštů vyhlila se Morava. Zbytek měsíce ledna
silně mrazilo. Únor byl skoro bez mrazu, za to s obdenními de-
šti. Morava se vyhlila podruhé. Březen byl studený s mrazem
-5° až do 23. března. Teprve od 28. března nastalo teplo. Počasí
nastalo velmi příznivé, hospodáři počali seti. Duben byl rov-
něž velmi příznivý pracím, které záhy skončeny. Konec dubna
byl krásně teplý. Květen byl celý vichřlý a chladný. Červen
deštivý. Kolem 8. června vyhlila se Morava. Celá silnice ke Kopeč-
nám od kanálu až k lesu byla pod vodou. Pršelo stále. Chladno
ke konci června až + 6° C. Trávy na lukách úplně zamrzely pod
vodou. I počátkem července pršelo. Teprve v 2. týdnu ustaly deště
a nastalo letní teplo. Obilí rychle dozrálo a od 15. července na-
staly žně. I celé neděle se pracovalo. Počasí nebylo však stále.
Často pršelo, čímž žně rušeny a obilí porušovalo. Teprve v
srpnu se počasí ustálilo. V náhradě za ztracené jaro a léto byl
podzim v září, říjnu a listopadu velmi krásný, což dopůšlo sklá-
ni bramborů, řepy a velmi dobrému dozrání krmiv. Seti se
však nemohlo, až teprve po příchodu deštů v listopadu. Pro-
sinec rovněž byl pěkný až v posledním týdnu, s hánacích udeřily
až 15° C mrazu, které však trvaly pouze 4 dny. Po nich nastala
oblova, bez mrazu.

Počasí.

Ústředním osvětovým sborem bylo zapřeváděno 7 přednášek a obou
obecních hospodářství, a obou daňových a všeobecného náku úřá-
davačsko. Přednášeli: řed. měst. úřadů a Brčelovi M. C. Durdík,

Přednášky.

účetní spoř. brněnské p. Kucík, prof. obch. šk. z Brněnské Husičk.
Kromě těchto byly tu pořídány též přednášky hospodářské, Českobratrským Čtenářským Kruhem o Zdraví.

Regulace.

Abyste regulace Stupavy mohla býti provedena, bylo její koryto ved silnici Mor. Nová vs. - Kopčany překráceno a voda okružními mletými rameny puštěna po lukách.

Živnost.

Živnost v drážebnostech.

Od 1. listopadu otevřen zde nový hostinec p. Bertý Protkové na proti mlýnu. Jest to jednoposchodová budova.
Občan Pavel Sechar, majitel hostince č. 120., koupil dům č. 11 s hostincem od Jana Suce, kterýž se vystěhoval do Argentiny. Hostinec na domě č. 120. pušen a v tom domě kráčen obchod smíšeným a borím p. Václava Budského, kterýž přestěhoval sem svůj obchod z domu p. Theodora Adama č. 1. Kup. cena domu č. 11 a 120. Od těchto Jana Suce koupil dům č. 343. se sklepem p. Vladimírů Vlána. Dům č. 11. zdědila po svém zemřelém otci p. Julii Sucevá prodaná Havasová. Sklep č. 343. byl koupen za Kč 10.000.
Pan Jan Petráň, obchodník a majitel hostince č. 20. koupil od Františka Melichara z Týnce nový dům č. 18. a zřídil v něm porádky, dílny se strojovým zařízení na uzení. Najmencem je p. Alois Hájek, dříve hostinský a řezník na domě č. 11.
Pan František Štávek - dřevopřemýšleník - č. 50., přeložil dílny z toho domu na dům č. 636 ve vlnobradské ulici, kde též postavil rámovou pilu.

Popelnice.

Při kopání hlíny na kopa byla vykopána popelnice. Zlatována ve škole.

Váha.

Hned za staničními budovami, při cestě k Týnci, v ulici Vlnobradské postavil na pomezku p. Štávka šlahtovský cukrovar váhu pro přestítelce řepy cukrové šlahtovského cukrovaru. Byla vystavna v r. 1923.

Školní návštěva.

Občané své děti posílají pilně do školy, jak vidno z číslic níže uvedených. Schůze je asi 4% jinou částí všech na omluvena pro shůravost neb jiného důvodu téhož důvodu. Neomluvené % nedosahovalo 1. - Návštěva školní činila:

v r. 1923-1924 95,3%

v r. 1924-25 95.6%,
v r. 1925-26 95.1%.

Narodilo se v tomto roce 69 dětí,
zemřelo " " " 41 osob,
svateb bylo " " " 23.

Narození,
úmrtí,
svatby.

Zeděrní společenství a záloženský spolek, zapsané společenství s
neobmezeným ručením, jehož sídlo je na obecním domě č. 239
měl v tomto roce vkladů Kč 524.200.31,
" " vybráno " 611.593.69,
zápůjček poskytnuto " 361.495.49,
" splaceno " 216.183.65,
zůstatek vkladů koncem r. " 1.371.646.66,
" zápůjček " " " 1.328.152.30.

Společnosti a zá-
loženský spo-
lek.

Obrat peněz činil v tomto roce Kč 2, 613.483.04

Divadelních představení pořádal:

- M. j. Orel 8,
- M. j. J. J. 4,
- M. j. Sokol 2,
- Sportovní klub 3.

Divadla.

Při parcelaci lichtenštejnského dvora "Krušky" přidělena
zdejšími občany louka zvaná "Panokvi", která sousedí se 4. jezou se
strany silnice k Týnci s obecním pastvištěm ve výměře 75 měřic
parc. čís. 4.601-3. Patřila ke panství lichtenštejnskému. Byla
rozparcelována mezi 45 občanů, z nichž 22 dostalo po 1 měřici.
Přim, že někteří občané pro špatnost půdy přiděl nepřijali, pře-
vzala tento výměř 6 měřic obec a spojila s uvedeným pastvištěm.

Přiděl pů-
dy.

Dotíče obytné již téměř nejsou. Lze již dostati byty pro rodiny.
Cena bytů stoupá. Platí se za slůbký, malý byt s kuchyní a
světnicí 100-150 Kč méně. Poněvadž se staví silně, bude tí-
seň o byty stále menší.

Bytová kri-
se.

Pro okresní píči o mládež v Přelavě vykonána tu občanská potře-
vin po osadě. Bylo darováno asi 3q potravin: bramborů, obilí,
fanole.

Sbírka.

Péče vykonána sbírkou pro nemocnou píči o mládež, její výměra Kč 434.50,
na dšarytkou letickou ligu Kč 70,- Českému svazu do Vídně Kč 30,- Všechny tyto
sbírky konány po osadě zactvem.

3/6. 1927

Janišková
okresní škol. úřad

1927.

- Rozpočet
obecní.
- Rozpočet obecní na r. 1927:
Potřeba: 350.496 Kč
úhrada: 142.641 Kč
- Přirážky.
- Schodek uhraď se 500% přirážkami k daním přímým
kromě daně osobní a příjmu, a 85% přirážkami k do-
movní dani. Na zbytek schodku Kč 97.422,- učiní
se krátkodobá půjčka. (prot. ob. zast. z 11. XII. 1926.)
- Přednášky.
- Místní osvětovou komisí uspořádáno bylo zde 11 přednášek
náru všeobecně vzdělávacího. Přednášeli profesori reál.
gymnasia v Brně. Kromě těchto uspořádány byly zdej-
šími různými spolky mnohé přednášky obsahu více odbor-
ného, neb pro jednotlivé stavy a zájmy.
- Chřipka,
nemoc.
- Fínoru tohoto roku byla tu rozšířena epidemicky
chřipka hlavně mezi školní mládeží. Následkem toho bylo
školní vyučování na zdejší obecní škole přerušeno od
18.-24. února. Chřipka byla náru lehkého.
- Sad
obecní.
- Na opatření stromků, keří a květů pro zdejší sad byla
vykonána záhyněmi sbírka po obci, která vynesla Kč 448.-
Tento obnos byl obnosem Kč 752,-, který obecní zastupitelstvo
povolilo, zvýšen na Kč 1.500.- (prot. ob. zast. z 2. 4. 1927.)
Semena travní k osetí sadu darovali zdejší obchodníci:
pp. Fráclav Budohý, František Kolář a Jindřich Štěpánek. Na
odřezání sadu darovala správa zahrad knížete Lichtenšteina
z Lednice 50 osdobných keří. - Zasažení stromků, keří, ja-
kož i všechny práce v sadě vykonány byly záctvem zdej-
ší školy za vedení učitelů. -
- Radio.
- Počet koncesionářů radiofonních stanic ve zdejší obci do-

stoupil v tomto roce výše 41.-

Ceruj.

Ceny nejdůležitějších produktů v naší obci:

Fejce	kus 0.50-1.20	Šlušky	kg .. 2.50
Mléko	l. 1.10	Jablka	" .. 1.2-
Málo	kg 5.-6.50	Chleby	" .. 5.-7.-
Prvok	" 6.-	Mouky	" .. 6.-víc
Smetana	l. 8.-	Ořechy	" .. 5.-
Maso hov.	kg 14.-	Čibule	" .. 7.-
" vepřov.	" 16.-	Cesneky	" .. 10.-
" uzené	" 20.-	Řepa krmna	kg 5.-6.20
Sádlo dom.	" 20.-	Cukr	q 20.-25.-
" amer.	" 16.-	Slanina	" .. 50.-
Husa hladná	kus 35.-40.-	Leno	l. —
Kachna	" 25.-	Čirno	kg 20.-25.-
Haloubata	1 pár 14.-	Med	1 pár 4.000.-
Kurčata	" 14.-výše	Čirone	1 kus 2.3.000.-
Brambory	q 30.-	Čirava	kg 16.-18.-
Zito	" 225.-	Selatek	q 30.-
Pšenice	" 160.-220.-	Zheln. ham. čer.	" .. 16.-
Jčmen	" 170.-	" knede	" .. 6.-12.-
Oves	kg 3.30	lužické	m ³ 70.-víc
Mouka chlebová	" 3.70-4.20	Dříví palivové	tone 2.70-
" pšeničná	" 180	Šihle	
Kukurice	" 2.-		
Fazole	4 kusy za 1-		
Rohlíky	kg 7.-		
Mlék	" 2.-3.-		

Ceny většiny produktů oproti předchozím letům neklesly po žních, někdy udržely se po žních na téže výši jako přede žněmi a stále stoupají. Na druhé straně mýdla, platy jsou neměnné.

Nerámětnosti nebylo. Mnoho lidu bylo ramětnáno při regulaci Stupavy. Nerámětnost.

26. května t.r. zastřelil se na poli zdejší občan Antonín Sebevražda. Koniář, stolař.

24. srpna utopila se ve 4. jezere Boileta Marie Škomo-va z Truobánek.

Při bouři 3. června t.r. udeřil blesk do domu č. 236 v ul. Blesk. Žugara. Kromě porbitých několika krávdlic vedle komína nepů-sobil jiné škody.

12. září t.r. chytil od jiskry z lokomotivy "Černý most", Obně.

Ukřižen byl zdejšimi kaviči.

26. listopadu t. r. pohořela stodola občana Jakuba Netopilíka ve zdivobou olšiny a obilí. Stodolu podpálil zímypolně, ovšem u nerozumu, xčik II. tř. školy obecní. Škoda asi Kč 6.000.-

Záetvo.

Do zdejš. obecní školy chodí letos 169 hochů a 169 děvčat, dokromady 338 xčků. Proti předchozímu roku úbytek. Zato do I. třídy se přihlásilo tolik xčctva, že byla při ní xřixena pobočka. Letoším rokem počínaje se xřixují pobočky dle maleho školského zákona již při 70 xčcích.

Učitelstvo.

1. dubna vyváxána byla ze pluvěb školních výp. učka Běla Reková a na její místo ustanoven výp. uč. Jaroslav Měrotský. 15. dubna přeložen výp. uč. Jaroslav Měrotský do Týnce a na jeho místo ustanovena výp. učka Běla Reková. 1. června odešla na trvalý odpočinek učka Anna Hejlová. 1. xřiví odešla učka Libuše Mašíková na def. místo do Přelavi a uč. Ladislav Kalužík na def. místo do Poštorné. 1. xřiví nastoupil nový řídící učitel Filím Rosendorfský, dotud říd. uč. v Mor. Žižkově. 1. xřiví nastoupil zde uč. Josef Šteflovic a def. učka Teresie Kujová. 20. xřiví nastoupila z do xat. učka Těra Štěpánová. Od 15. xřiví do 15. listopadu měla učka Teresie Ficenová zkravotní dovolenou.

Výlety.

24. a 25. května podniklo xčctvo I. tř., II. tř. chl a II. tř. díveř a) i b) počtem 88 výlet na Macochu a okolí.

Traxy.

Čeledín u valníka Lad. Šečkarě byl přejet vlastním povozem a utrpěl pohmoždení nohy.

Na stavbě kovárný obě. Adesfa Paulka spadla tam zameštanému dělníku Kuběnovi cihla na hlavu. Utrpěl otřes mozku, ale v nemocnici v Uher. Hradišti, kam x odvezen, vyléčen.

Koncem roku zahájil zde zvěrolékařskou praxí zdejší - Zvěrolékař.
šl. rodák M. T. Gr. Michal Košut.

Od této roce uspořádaly zdejší tělocvičné jednoty Divadlo.
divadelní představení:

F. D. S. J. : 2, Sportovní klub : 2.

"Orel" : 12,

"Sokol" : 1,

"Org. soc.-dem." : 3,

Počátkem xav. přeložen zdejší kaplan Jaroslav Suk do Kněží.
Jedovnic a na jeho místo ustanoven kaplan Jiří Krüza.

K xav. kární větvích příjmů ve prospěch chudinského Dár
fondu zavedena byla ve zdejší obci dávka ze hry a ze hry v
karet. Hrac, jokož i přihlížejeví hrá, t. zv. "hibici", za karty.
platí dávku Kč 1-, za kterou se jim vydá hostinským
potvrzení. (prot. ob. zast. z 19. II. 1927.)

Stavební ruch byl čilý.

Stavby.

Nové domy postavili: Jaroslav Galajka č. 642 za dvábrnou;
Jan Motoušek č. 643 za dvábrnou; Jan Helešic č. 644 v ul.
ničkách k Průšinkovnu; Paulík Jan č. 645 ulice k Hlušským;
Zámčiček Matěj č. 646 v ulici k Hlušským; Seyfert Jan
č. 647 za dvábrnou; Bartošek Josef č. 648 v Panské ulici;
Kovářík Martin č. 649 za humny k Týnci; Vála Ladislav
č. 650 v Panské ul.; Práček Josef č. 651 v ulici k Hlušským;
Pušek Ladlav č. 652 na Horním konci; Káluzík Jan č. 653
v ul. k Hlušským; Galajka František č. 654 ^{Paulík Jan} na Horním konci;
Košutek Michal č. 655 v Alkrajíně; Šteflovic Josef č. 656
na Horním konci; Hegel Eduard č. 657 na Horním konci;
Kotrchan Josef č. 610 u Jordánky; Záruba Martin č. 305 v
Hlušských humnách; Kruták Josef č. 517 za mlynem; Pau-
lík Jan č. 2 Kovárnu; Maderič Michal č. 5. nový dům na
místě starém; Žegar Jan č. 522 za dvábrnou;

Prístavby.

Kromě celých staveb provedeny tyto přístavby:
Kaliba Pavel č. 55 stodola; Polixal Štánt. č. 212 stodola; Petr
Vlček č. 332 foto-atelier; Adamová Rosalie č. 406 pekárnu na
dvorč; Fy. Koravica v Luxičích kolnu jako skladiště uhlí na špiči
u mlýna; Sig. Weiss kolnu na slámu v zahradě; Šerajka Štánt.
č. 111. stáje pro vepře; Lukáš Jan č. 272 komoru, stáj, chlévy.

"Boží muka" u silnice do Mikulčic. Původ její je neznámý.
Bývalo zvykem, že poutníci, "vandrouníci", na odpočinku u ní, užívali své
jména do její slán.

Uroda tohoto roku byla více než dobrá. Jedině u vlna byla velmi špatná. Půdnou byly porušeny jarní mrazy a choroby re-
vy xyl. oidium.

Uroda.

- Uroda obilí byla dobrá,
- " bramborů více než dobrá,
- " sena dobrá,
- " ořavý dobrá,
- " řepy cukrové více než dobrá

Mzdy se pohybovaly na vyšší úrovni.

Mzdy.

Keřstev bylo t. r. pouze 51. Mnoho pokynulo špatným zaxi-
mováním. Snůška byla velmi špatnou a medu následkem to-
ho naši včeláři neměli téměř žádného.

Včeláři.

Počet domů byl koncem roku 657; přibyl 16 domů.

Počet domů.

za pole byl docílen nejvyšší nájem Kč 450- za měřici.

Nájem poli.

Nejvyšší cena za měřici pole docílená byla okolo Kč 6.000-

Cena poli.

Příčiny, proč nájem poli i cena poli tak vysoká jsou :
nedostatek půdy, mnoho máje máje, žádná parcelace.

Mosty přes jezera 4., 5. a 6. byly okresní správní komi-
sí opraveny.

Mosty.

Školy 3 tělovýchovné spolky : J. P. D. (jednota proletářské
tělovýchovy), Orel a Sokol pořádaly po 1 veřejném cvi-
čení.

Spolky.

Do zdejší živnostenské školy pokračovací chodí letos
do I. ročníku 27 a do II. ročníku 35 žáků.

Živnostenská
škola pokrač.

Od půl března pokračováno bylo v dláždění silnice. Byla
vydlážděna silnice od křižovatky k Hluškom, až na silnici
vedoucí do Týnce a silnice na Horním konci až po most vedou-
cí přes železniční trať. Toho se dosáhlo do půl června.

Silnice.

Dláždění se musí však ještě opravit, ježto místy, kde bylo písku ně-
kolik dm navrženo, kostky byly tímto povozů hluboce natlačeny a
vznikly dolůčky. Příhůnce na silnici je velká a používána bojně i pě-
šimi, zvláště v dobách deště, kdy chodníky jsou mořem hlubokého
bláta.

trh
1913

Regulace.

Pohled na výroční trh v srpnu 1913 s věže kostelní. Trh je odbyván ještě na náměstí před školou, kde je nyní sad.

Regulace Stupavy, loni začatá, pro velmi příznivé počasí rychle pokračovala, takže do zimy již dávno pokračováno na území mi- kulčickém. Na území zdejšího zbylého místy jen úprava břehů a menší práce, které budou provedeny roku příštího. Dířky jsou částeč- ně dmy posázeny a částečně travným semenem obilí. V březích vytvo- řeny 4 velké spouště k lesu a 4 k osadě k stávkování případných vod. Po spoušti navozeno 300 m³ písku, na který se přišlo při ko- páni koryta Stupavy, o kterémž štěkovišti nebylo vůbec zná- mo. Náklad bude rozvržen mezi občany, zemi a stát v pomě- ru 1:2:2. První jízera následkem úpravy Stupavy úplně vyošlo. Provedenou regulací ve zdejšího katastru může býti tato plocha, od Stupavy po osadu, považována jako před 30 lety, totiž ja- ko pole. Až na malou část při silnici, byla ta plocha rozděle- na na díly od 1/2 měřice až do 2 měřic a obcí, již ta plocha zvaná "Kopánky" náleží, pronajata. Každý dům měl nárok na 1 díl, v domě, kde bylo více účastníků k samostatnému životu, rovněž každý na 1 díl. Výdražená cena se pohybuje od 130 Kč až do 500 Kč za měřici. K obhospodařování byla pronajata asi 420 měřic. Menší část bude pronajata příštím rokem. Stejně je tomu tak

na pravé straně silnice, kde hned pod "Ukrajinou" je vyschlé 1. je-
zero, a za ním pastvisko obcem' a od něho na pravo jsou "Lúč-
ky" patřící jednotlivcům až k Týněi. Z celé této pravé strany,
podobně jako u 1. jezera voda amixela, takže "Lúčky" byly
jíř a ordány. Práva na nich dosud sklízend byla špatnou.
Pro úrodu, kterou občané očekávají z Kopáněk i z Lúček,
navzal lid Kopánky t. j. levou stranu "Kanadou" a Lúčky
t. j. stranu pravou "Argentinou". Zorání jich bylo velmi těž-
ké, poněvadž po 30 let byly pastviskem neb loukami a provede-
no traktorem (majitel obce J. Šoják) a koniskými potahy.
Obhospodářováním těchto ploch vstoupila do popředí otázka
pasení dobytka hovězího a hus. Tomuto pasení byla dosud k
dispozici celá ta část Kopáněk a pastvisko po Stupavou a
na pravo po Lúčky a za Stupavou po obou stranách silni-
ce až ke 4. jezuru. Otázka ta stala se svízelným problémem. Na
jedné straně je zájem obce: pro její velké příští úkoly ziskání příjmů na-
výš, na druhé straně vzhled občanů: pasení dobytka a hus. Němno
si uvědomiti, že původně bylo na půl tisíce kusů dobytka a na 5.000
hus po celý den od nepaměti. Výhody jsou samozřejmé, ale nevýho-
dy. Zblavením vod pravý břeh Stupavy je dán k dispozici pro raci-
onelní využití jako pole. Aby občané sami došli k rozhodnutí, je-
li možným pasení i na dále, vzhledem ke škodám, které jsou očeká-
vány od dobytka i od hus na upravených březích Stupavy a na
úrodě nově obhospodářovaných Kopáněk a vezmeme-li na zřetel,
že v r. 1928. i zbylá část Kopáněk až po silnici bude asi proná-
jata a obdělávána, takže dobytek i husy se budou muset ubírat
jen po úzké silnici, ušlechlo se občani zastupitelstvo ponechati
k pasení část za Stupavou prozatímne. Výsledek sám podá
občanům rozhodnutí v této otázce.

Uváděno bylo letos 9 jinochů.

Jančičích zářav bylo 48. Čtenáři, který sledoval poměry ostatní,
zejména drakotní, nad touto číslicí se snad pozastaví. Je to však
znamení doby: požívácnost ve všem, zvláště v stánci a zářavách.

Odvodky.

Zábavy.

Kandidátní listina č. 1	382 hlasů a mandáty:	7
" " " 2.	238 " " "	5
" " " 3.	94 " " "	2
" " " 4.	85 " " "	2
" " " 5.	405 " " "	8
" " " 6.	74 " " "	1
" " " 7.	257 " " "	5

Zvoleni byli do obecního zastupitelstva:

Za stranu komunistickou:

1. Helešil Pavel, stolář, děl. č. 299.
2. Žurek Cyril, řel. uč. č. 74.
3. Poláček Václav, domkář, č. 352.
4. Helešic Jan, dělník, č. 46.
5. Rajšný Pavel, řel. uč. č. 631.
6. Sukup Jakub, vozmistr Čod., č. 573.
7. Hegiel Jan, offc. Čod. v. v., č. 600.

Za čs. sociálně-demokratickou stranu:

8. (1.) Salaška Jan, řel. uč., č. 525.
9. (2.) Lachka Jakub, domkář, č. 445.
10. (3.) Tvoříček Pavel, řel. uč., č. 526.
11. (4.) Gury Antonín, xedník, č. 588.
12. (5.) Seifert Ferdinand II., řel. uč., č. 402.

Za jednotu čsl. národně-socialistické strany:

13. (1.) Krutáček Pavel, strážník, č. 465.
14. (2.) Maděrič Jan, telegrafista, č. 52.

Za čsl. živnostenskou-obchodnickou stranu středostavovskou:

15. (1.) Hlavík František, kovář, č. 150.
16. (2.) Petráň Josef František, stroj. zámečník, č. 571.

Za čsl. stranu lidovou:

17. (1.) Filipovič Pavel, rolník, č. 8.
18. (2.) Maděrič Tomáš, notář. úředník, č. 134.
19. (3.) Zvědělík František, rolník, č. 435.
20. (4.) Jeplík František, dělník, č. 632.
21. (5.) Král Pavel, rolník, č. 265.
22. (6.) Polerál Jan, obuvník, č. 573.
23. (7.) Hřebuška Jan, malorolník, č. 169.
24. (8.) Maděrič Michal, rolník, č. 166.

Za sdružení volníků strany republikánské:

25. (1.) Petr Jitka Štantišák, volník, č. 19.

Za republikánskou stranu a Domovinu:

26. (1.) Frýdek Štantišák, malorolník, č. 224.

27. (2.) Zuzánek Josef, volník, č. 114.

28. (3.) Košut Michal, malorolník, č. 207.

29. (4.) Šečkař Ladislav, volník, č. 217.

30. (5.) Košut Jan, volník, č. 228.

Volba starosty komuny se 3. listopadu a zvolen:

Wegiel Jan ze strany komunistické.

Za I. námětkou zvolen Filipovič Pavel ze strany lidové,

za II. " " " Krutáček Pavel " " nár. socialistické.

Pohlavníkem zvolen Košut Michal č. 207.

Cena domů.

Cena domů oproti roku předchozímu poněkud stoupla; příčinou je dražší materiál.

Počasí.

V lednu nemrzlo. Deštivo. Morava se vyhlila. V únoru a počátku března mrzlo. V druhé půli mrazů až -10°C . Ke konci března a v únoru -10°C . 1. a 2. března velmi krásně a teplo. Pak chladno a bez mrazů. Od 8. března začalo se vet, i stoupat. V 2. půli velmi krásně - abnormálně teplo. Ke konci se ochladilo. 28. silný déšť. Mrazů již i cukru zaseli. 31. března hřmělo. V dubnu a počátku května chladno - důležitě, jižto, stromy by kvěly. - 6. dubna bouře. Pak dále a studeno do konce. Na počátku května velmi teplo. 13. května bouře a se 13. na 14. mrazů -3°C . Mrazů i druzhý den. Pomruka réva, brambory, fazole. Koncem května velmi studeno. Práce polní se opozdila. V červnu od 1. 5. abnormální horko. 4. bouře - blok udeřil do domu č. 236, ale škody nepůsobil. Pálení horko. Na Medarda bouře - přišlo. Ale pak jen krásně bez deště, až 20. a 23. přišlo. Po konci krásně. V červenci velká tepla, již začaly všeobecně 11. Druhý týden byly deště rušeny. Po té krásně do konce. Srpen celý krásně. Zač. 1. polovice krásně. V druhé polovici deštivo. Průt již kolem 20. vinobraní. Říjen deštivý, studený. 5. 6. a 7. mrazíky. Pak pěkně do konce. Brambory i réva do konce října i odvrána. Listopad na počátku velmi teplý. Pak slabé mrazíky. V prosinci slabé mrazíky, omr, 21. mrazů -24°C a stále mrazne stále. Ledovalo se. Led - 30 cm silný. Pak mraz polovičale polední dny prosince opět silně mrazilo. Takové mrazíky nepamatují.

V tomto roce obhruženo bylo zde 38 kinematografických představení pro dospělé a 6 pro mládež.

Kino.

Návštěva školní v r. 1926-27 činila 95.8%. Ze zbyvajících jist jen 0.5% z příčin neomluvitelných.

Návštěva školní.

Pro okresní péči o mládež v Břeclavi souvzdáno občanů při 3q produktů zemědělských: obilí, bramborů, fazole, zelí.

Školky.

Pro zemskou péči o mládež v Brně provedena nádherná plůka po osadě, která vynesla 623.60 Kč.

Průchod pod dráhou byl správou drak opatřen osvětlením a voltok vody v něm upraven; než vsdor tomu průchod ten pro občany příliš se nehodí.

Dráha.

Část obce - Josefůvské chalupy - opatřena pumpou. Působili na ni občané jí poskytlí obnosem 300 Kč, 533 Kč dala obec. (Prot. ob. zast. z 2. 4. 1927.) V té části často se vyskytoval tyf.

Škola.

Abý zříkáno bylo nových staveníšť, uvezeno provazem nové ulice od domu obě. Josefa Kuchoviče pomost vedoucí přes dráhu u mlýna. (Prot. ob. zast. z 2. 4. 1927.)

Ulice.

Býkárna obecní byla přestavbou rozšířena pro 8 býků, vzhledem k počtu tu pěstovaného hovězího dobytka.

Býkárna.

Narodilo se v tomto roce - 53 dětí,
zemřelo " 43 osob,
sňatků bylo " 19.

Narození, úmrtí, sňatky.

Zdejší spořitelna a městořenský spolek měl v tomto roce nových vkladů Kč 573.079.68; vybráno bylo Kč 461.439.30. Půjčeno bylo 288.072.70 Kč, splaceno půjček Kč 258.005.52. Koncem roku byl stav vkladů Kč 1,483.287.04, stav půjček: Kč 1,358.219.48. -

Spořitelna a městořenský spolek.

Rozpočet školní na r. 1922 činil Kč 44.000,-
" " " " 1923 " " 62.236,-
" " " " 1924 " " 48.030,-
" " " " 1925 " " 57.380,-
" " " " 1926 " " 55.700,-
" " " " 1927 " " 49.230,-
" " " " 1928 " " 45.460,-

Rozpočet školní.

Narozeni.

Pro přehled počtu narozených dětí, jich pohlesu neb vřestepu podávám přehled narozených dětí od počátku světové války do r. 1928:

R. 1914. se zde narodilo :	91 dětí,
" 1915. " " " "	53 " 1,
" 1916. " " " "	57 " 1,
" 1917. " " " "	36 " 1,
" 1918. " " " "	40 " 1,
" 1919. " " " "	61 " 1,
" 1920. " " " "	74 " 1,
" 1921. " " " "	80 " 1,
" 1922. " " " "	77 " 1,
" 1923. " " " "	84 " 1,
" 1924. " " " "	60 " 1,
" 1925. " " " "	70 " 1,
" 1926. " " " "	69 " 1,
" 1927 " " " "	53 dětí.

Tam, kde dnes stojí domky, zahradky a dvorky části obce z v. "Ukrajina", vznikla před 100-150 lety cihelna obec. Z kotliny je každému známo to nalézt. Proti cihle páčili zde uvodili havíři. Pro obec tam usadila mistra, který to vedl ve své režii a platil obci x 1.000 cihel 12-15 zl. Pro zdejší občany byly cihle levnější, pro piv. dřevův, za 20 zl. Tordě-ji tuto cihelnu pronajal, si od obce několik občanů. Práva byla jen ruční a ročně se vyrobilo asi 25.000 cihel. Obec měla x cihelny dobrý příjem a výhledu měli i občani, jich svrchu říčeno. R. 1910 výroba ustala. Péc a ostatní rozobráno, prodáno a po válce vznikla na tom místě dnešní část obce "Ukrajina". (Ne zprávy zdej. obce a dleboho letcho, sturaty, Pavla, Sala, jky 105.)

Cihelna.

Na místě, kde dnes stojí mlýn parní a okolí dolovalo se více než před 150 lety, na ukli t. xv. dřevěně. Šachta byla opatřena pouze pumpá-lem k vytahování. Při šachtě bylo včak mnoho vody, která utě-řovala dolování. Při hloubení šachty za jisté x bylo narazeno na pramen ře-lexité vody, která pod kopcem, blíž x elně vyte-řala a podnes vyte-řá. Té době tam bylo u toho vytoku asi 6 koryt, x ničí napljal se doby-tek jdoucí na pastou neb x pastou, poněvad x v obci bylo tehdy málo vtudní. Finá, x voda nevyte-řala, přičítána horníkům. Dředejší rych-ťar proto dal vybuchovati, by všichni občani přišli ke ptudance. Šalo se. Ševětšim se občanům bylo vyte-řem oděleno x havíři mají vinu na nevyte-řání vody. Z toho vznikla bouře. Lid nabíl havířům, x pumpá a vše rozložení rozbil a naházel do šachty. Ševět toho byl u soudu, kterým mnozí občani odsouzení k trestům - po 3 měsících vězení. Více se tam nedolovalo, jisté 1 šachta byla otevřena a to

Šachta.

blízko železniční trati, u mostu k Týnci. Lachta byla však hluboká asi 60 m a vrstva uhlí slabá - asi 1 m. Proto se tím nedolovalo, vše prodáno a lachta naovypánca. To byl konec dolování u nás. V břehu u výmola, blízko studánky byl vchod do štoly, která se táhla celým břehem Staré hory až k Týnci. Tudy chodili horníci do práce. Lachty byly až poblíž Týnce. Tam se teď asi před 50 lety jedná propadla a majitelé kateckého práva - lužické daly - majitelé pozemek museli upravit. (Dle ústního podání Pavla Galajky č. 105.)

Senky.

Čelý Kopec - od myslivny až po nynější sad u mlýna a po druhé straně nynější silnice až k A. jezeru byl pokryt senky. Bylo tam 600 a celkem asi 400 senků. Tyto měli občané seno, jista při domech, které byly kryté ve směr slunou, obávali se seno uhlidat. Jahněle začalo se stavět s trvanou křtinou, senky počaly mizet. Asi před 30 lety vymizely. (Dle úst. podání ob. P. Galajky, č. 105.)

Občan knihovna.

Z veřejné občaní knihovny bylo půjčeno 2.460 knih. Knihovna vzrostla o 47 knih zábavných, 4 knihy poučné a 1 pro mládež. Koncem roku je v knihovně 341 knih zábavných, 57 poučných a 12 pro mládež, celkem 410 knih ve 450 svazcích. Čtenářů bylo 165, z toho 43 ze stáru rolníckého - 26,1%, 41 ze stáru dělnického - 24,8%, 24 ze stáru živnostnického - 16,4%, 37 studentů - 22,4%, 17 různých - 10,3%.

Z vycházky členů děl. tělocvič. jednoty v Mor. Nové Vsi v r. 1919 k větrnému mlýnu v Tešicích.

30. 5. 1928
 Souček
 osv. př. imp.

1928 k. z. 1928
 E. Souček,

1928.

Rozpočet obecní na r. 1928 vyžaduje řádnou potřebu Kč 133.457, úhradu Kč 226.794, přebytek činí 93.337 Kč; mino-
řádná potřeba činí Kč 273.000, úhrada 206.944 Kč, scho-
dek činí Kč 66.056 a bude kryt 85% půjčkami k domovní
dani a 100% půjčkami k ostatním daním.

Rozpočet
obecní.

První dny v lednu mrzlo až -8°C . Od 6. ledna střídaly se
slabé mrazíky s oblačem, mlhami, částečnými dny, až do kon-
ce ledna. Únor byl mírný. Slabé mrazíky, částeč., teplota i nad
normálem. 19. února vylila se Morava. Do konce mrazíky -5°C .
Začátek března byl mírný, takže 4. začali set. Od 10. března
nastala nová zima: mrazíky až -8°C (17.), sněžilo, jezdili na
saních; trvalo do 22. Od 23. ustaly mrazíky, znovu začali pět,
ale chladno bylo do konce měsíce. Duben byl celkem studený, takže
stromy začali kvésti teprve v květnu. Začátek května byl rovněž
studený. 11. května $-\frac{1}{2}^{\circ}\text{C}$, 12. $-\frac{1}{2}^{\circ}\text{C}$, vinohrady pomrzly i jiné
rostliny. Do celý měsíce bylo velmi chladno, nejvyšší teplota byla asi
 $+6^{\circ}\text{C}$. Koncem května o svatodušních svátcích chodili v koxi-
kách. Tento měsíc byly 2 bouře za zimy - padaly jen krupky. Tepr-
ve od 29. nastal normální teplo. 2. června mráz -1°C , pomrzla
kukuřice, fazole. Odátek června byl též studený, tedy celé jaro. Plané
travně dozrávaly v druhé polovině června, kdy i pšenice kvetla. Okurky
měly teprve 2 lístky. Řeřva jiná léta odkvetla, kvetla koncem června.
Teprve konec června byl teplý. Červenc horký až $+15^{\circ}\text{C}$ na slunci. Sena
byla sklizena velmi dobře. Velkým teplem urychleno bylo dozrávání ob-
ilí, takže k ně vřobecně začaly 16. července. Celý srpen byl horký a

Pčasí.

suchý, jen jednou přišlo. Závěr bylo velmi horké - až 50°C na slunci - a suché. Teprve v poslední třetině měsíce přišlo, silně se ochladilo. Hrozný začaly puhat, proto nastalo vinobraní. První půle října byla teplota. Řepa se začala dobývat. Od polovice měsíce nastalo velmi chladné počasí. Poslední třetina měsíce byla pěkná. Začátek listopadu byl krásný, jako na jaře. Zbytek byl chladný a vlhký. Nemrzlo, aniž sníh padal. Na začátku provincie slabě mrholo, 3. padal první sníh. V druhé půli měsíce silně mrholo - 15°C. Koncem měsíce povalilo.

Přednášky.

Fuplynulém roce uspořádala MOK (místní osvětlová komise) 15 přednášek ránu všeobecně vzdělávacího a 1 film historický. Těchto 16 podniků se účastnilo 1490 občanů. Přednášeli profesoři brnělavského gymnasia a j. Tráví se, že činnost vzdělávací i účast namí je velmi krásná. Nic tvrdím, že účast by mohla být několikrát větší. Příčinou jist. bud. lhostejnost neb. otrávenosti. První zmiňovaná příčina je však zcela nemístná: členové MOK jsou ze všech vrstev a stran občanstva a přednášky jsou ránu všeobecně výchového a vzdělávacího, prosty tendencí vůči stranám.

MOK.

Protože v minulém roce zvoleno bylo nové obecní zastupitelstvo, proto byla počátkem tohoto roku nová MOK. Do ní jmenoval O.O.S. (okresní osvětlový sbor) tyto zdejš. občany: Lad. Sečkar, rolník č. 217, Frídaur Dušek, řek. xř. xence č. 614; Františka Helšice, rolník č. 114. Obecní zastupitelstvo zvolilo do MOK rovněž 3 členy a to: Krutáka Pavla, řek. xř. xence č. 465; Zvědělka Františka, rolník č. 435, Jana Matouška, řek. xř. xence č. 353. Posledně zmiňovaný člen MOK na toto členství rezignoval. Jako pátý člen MOK jest knihovník veřejné obecní knihovny učitel František Sedláček. Zvolená MOK ustavila se takto: předsedou Fráslav Dušek, místopředsedou Ladislav Sečkar, jednatelem

František Sedláček, pohladníkem František Zvědělek.

Divadla.

Ze tomto roce se hráli divadelní představení:

- J. P. T. (jednota proletářské tělovýchovy - komun.) 8,
- Odbočka svazu katolických žen a dívek 2,
- P. j. Úřeb 5,
- Sociální demokracie 2,
- P. j. Sokol 4,
- Sportovní klub 1.

Často.

Ve školním roce 1928-1929 chodí do zdejší obecní školy 154 chlapců a 173 děvčat, celkem 327 žáků. I letos byla I. tř. pro větší počet žáků než 40 (zák.) rozdělena. Třičlů je ve 9 třídách. Zimní tělovýchova byla proměněna ve třídu, takže pro hodiny tělovýchovy není místnosti.

Učitelstvo.

Od 6. ledna do 1. února měla učitelka pl. Terzie Kujová zdražovací dovolenou. Za ni vyučovala pl. Anna Sedivá. Od 1. února ustanovena zde učitelkou pl. Olga Marcheti. Učitelka pl. Terzie Kujová provedáním změnila své jméno na T. Sukupová a pl. Olga Marcheti rovněž provedáním přijala jméno Čukrová.

Inspektor školní.

Posavadní okresní školní inspektor p. Jan Šolác byl koncem školního roku penzionován a dozor nad školami tohoto okresu převzal okresní školní inspektor na hodonínsku a pstráňnicku p. Ruda Soupal, jehož dozor podle školy tohoto okresu již dříve a to od převzatu do dubna 1923.

Zdejší živnostenská škola pokračovací má v novém školním roce 2 první třídy se 42 žáky a 1 druhou třídu s 21 žáky.

Živnostenská škola pokrač.

Návštěva školní v r. 1927-28 činila 97,3%. Ze zbyvajících 2,7% jest jen 0,2% z příčin neomluvitelných.

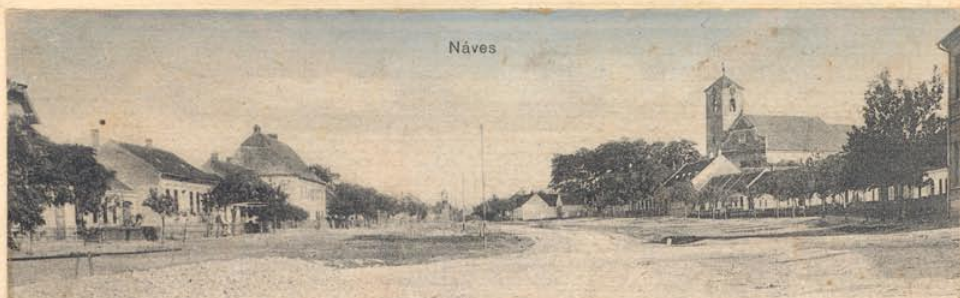
Návštěva školní.

Počet koncesovaných radiofonních stanic činil v tomto roce 44.

Radio.

Ke službě vojenské odvčeno bylo 26 žinochů.

Odvod.

Náves

Pozdrav z Mor. Nové Vsi

Obecní Hostinec a Škola

Přivoz přes Moravu do Křižánek

Foto 1910.

Živnosti.

Od 1. ledna jest nájemcem hostince u nádraží p. T. Kandravěk, který tam pětval do 1. září. Od 1. září jest nájemcem p. F. Sekanina.

Od 1. února přenesl živnost klempířskou p. Fr. Sochor do Břeclavi. Malířskou živnost otevřel p. Josef Krásovický v domě č. 92. a Václav Ticherek v domě č. 594. P. Adam Tělník otevřel 1. května na poém domě živnost pekařskou. P. František Tetjános č. 571 majitel pily zakoupil od p. Jana Kádle č. 94 cihelnu a přilehlé polnosti, kumě hodlá přenést celý závod dřevářský a dal položit vlečku od hlavní trati. Zdejší občan Jan Zuzánek otevřel živnost zámečnickou v novém domě č. 668 na krušické ulici.

Útopení.

Zátek Antonín Teplík, který navštěvoval I. tří. měšťanské školy ve Stařínici, utonul při koupání v Morávce ve Stařínici.

Ohně.

1. března shořely kstoky slámy: obč. Janu Křeláčkovi č. 379 a Gyrgu Hluchému č. 374. Škoda několik set Kč. Ohně zavinel malý hoch, krající si se pirkami. 23. června hořel „Černý most“ na trati k Krušákám. 9. září shořel stok slámy obč. Ambrožův

Přelovi. Škoda asi 1.500 Kč.

17. letna vyloupena byla budka, prodejna cukrovinek u nádraží, zdejšího obce. Vílema Adama. Škoda asi Kč 600-.

Pachatelé nezjištěni.

28. srpna udeřil blesk do domu č. 367 obce. Arnošta Gabrie- la a poškodil stít. Poněradě do tohoto domu již vícekrát udeřilo, dal si majitel domu postavit kromosvod.

K 78ým narozeninám p. presidenta J. G. Masaryka za- olala i letá Marie Galajková z vobodná, č. 517, úplně z vlastního popudu a s přáním ještě mnoha let života novoro- kým ornamentem vyšívaný ubrus.

Zdejší občan, letos zesnulý, Tomáš Sečkan, majitel pily, č. 151, odkáral v závěti Kč 700- zdejší m chudým školním dětem a Kč 300- chudým pluvníkům.

Pro zemskou péči o mládež v Brně provedena sbírka, kte- rá vynesla Kč 665.70.-

Pro okresní péči o mládež v Přelovi provedena sbírka potravin, která vynesla 300 vajec, 14 pytlů bramborů, 216 kg žita, 10 kg pšenice, 50 kg mouky a 5 kg cukru.

16. května podnikly žáčky počtem 25 výlet do Lednice. 26. květ- na měli žáci II. a III. třídy výlet do Lednice (počtem 56). 2. června měli žáci I. a II. tř. chlapecké výlet do pklaven do Lužic. 26. a 27. června byli žáci II., I., II. chl. a dívčí počtem 106 na výstavě poudo- bě kultury v Brně. 20. června 80 žáků v Poštorné a 40 ve Falticích bylo přítomno uvítání p. presidenta, který tento kraj navštívil. Uvítání tohoto se i mnoho ostat- ního obyvatelstva. Rovněž mnoho set občanů bylo na výsta- vě podobé kultury v Brně.

Tanečních zábav bylo 48.

Od 1. provincie vykonává zde lékařskou praksi MUDr. Fran-

Krádce

Blesk

Dar.

Dar.

Sbírky.

Výlety.

Zábavy.

Lékař.

tišek Odehnal.

Narození, svatky,
úmrtí.

Z této noci se narodilo 61 dětí, zemřelo 27 občanů
a svátků bylo 28.

Společnosti a zá-
loženský spolek.

Do záložního spořitelního a záloženského spolku bylo letos
vloženo Kč 704.008.45, vybráno 593.989.39 Kč. Zůstatek
vkladů Kč 1,593.306.10. Na půjčky bylo zapláceno Kč 640.311.21,
nově půjčeno 447.546.53 Kč. Zůstatek půjček Kč 1,165.455.50.

Silnice.

2. března byla provedena kolaudace dlažby silnice.
Kydlaždění silnice stálo Kč 412.000.-. Na ten obnos přis pětá
obce 40%, ostatní správní komise silniční okresu brnělav-
ského.

Část silnice od mlýna po železniční most byla od zá-
kladu rekonstruována.

S.K. Mor. Nová Ves z. r. 1925.

Ceny.

Zito	1 q	Kč 155.-	Hlína	1 q	Kč 35-50.-
Pšenice	"	" 170.-	Dřambory	"	" 40-60.-
Jčmen	"	" 170.-	Želata	"	" 8-15.-
Orzo	"	" 160.-			
Mouka chlebová	1 kg	"			
" pšeničná	"	"			
Kukuřice	1 kg	" 2.-			
Fazole	"	" 5.-			
Leno	1 q	" 70.-			

Ceny ostatních produktů a výrobků neměněny. Cena kukuřice fa-
xole vysoká pro neúrodu: zmrkla a pak velké puho. Rovněž
sena a bramborů. Drahota stejná, tendence vzestupnou.

Úroda obilí byla dobrá, bramborů špatná, sena dobrá, ota-
vy žádná, řepy cukrové špatná, vína uspokojivá.

Řepa cukrovou oseto bylo 715 měřic. Cukrovaru odvezeno
37.285 q řepy cukrové. Průměrná úroda byla 49 q po mě-
řici. Cena byla 15.30 Kč za 1 q. Malá úroda pro puho.

28. října t. r. dožila se naše mladá republika prvního de-
sítiletí. Bylo to oslaveno 27. a 28. října. Oslavy uspořá-
dala místní osvětová komise spolu se všemi zdejšími kor-
poracemi, pod protektorátem obecního zastupitelstva. V
předvečer 27. října byl konánampionový průvod školních
dětí osadou v hudbou. Chůva všech domů byla osvětlena.

K průvodu chůva připojili se i menší děti a dospělí, takže to
byla všeobecná manifestace pro republiku. Nadšený, pa-
dostný průvod skončil v nové budovy školní, u pamět-
ní desky zdejších pradých občanů, kterou na jejich věč-
nou památku dalo a hotoviti a na škole upomítni obecní
zastupitelstvo. Tam kde chůva promluvil učitel F.
Sedláček. Věc konáno bylo v sále obecního domu, pla-
nostní představení knih: "At žije naše republika," ve
prospěch těchto plavnosti. Divadelní knu přehráli členové stě-
locvičné jednoty Orel při naplněném domě. Druhého dne,
28. října, poranním budíčku byl o 10. hodině státní ko-
nan průvod osadou. Čele jeho šlo chůva opatřené praporeky
a vlajkami. Následovali všechny zdejší korporace a spol-
ky. Průvod konán ve vzorném pořádku a účastnilo
se ho na 1.500 zdejších občanů. Průvod skončil v dvou-

Úroda.

Řepa cukro-
vá.

28. říjen.

Průvod osadou.

Tábor lidu u pamětní desky.

U pamětní desky.

Pohledy z 28. října 1928. - Foto M. L. Fr. Hřebačka.

Kroje v průvodě.

heškolní budovy, před pamětní deskou, kde se konal tábor lidu. Před zahájením tábora zazněly z oken I. poschodí fanfáry z opery „Libuše“, načež zazpívali žáci čtyř nejvyšších tříd Hlasový sbor „Kdoť své bud, lechu věrný“. Hlavností říč provedl profesor reál. gymnasia z Písecku Ladislav Kocík, po němž promluvil zástupci občanstva. Načletovalo odhalení pamětní desky s půl minutovým klidem na její paměť. Táboru lidu zúčastnilo se na 2.000 občanů. Večer téhož dne odehráno bylo v sále obecního domu divadelní představení „Duše lipný“ ve prospěch slavnosti. Hra byla odehrána členy tělocvičné jednoty „Sokol“ s velkým úspěchem. Slavnosti skončily. Nadšení všech vrstev obyvatelstva bylo velké, a zdejší obec takových oslav, takového nadšení s tak impozantní účastí všeho lidu posud nezažila. Již i to počasí po oba dny trvajících přálo radosti lidu, a prapory, jimiž ve velkém počtu domy byly ozdobeny, větrem poháněny, tleskaly pamry k těmto oslavám. Na paměť tohoto stoletého jubilea udělalo se obecní zastupitelstva rozhodnutí, pad na Horním konci a na Dolním konci, věnovalo pro rok 1929 na obecní knihovnu 3.000.- Kč a na náhrobovou knihovnu 1.000.- Kč

7r. 1928. přijčeno bylo na veřejné obecní knihovny 2.446 knih. Během roku přibýlo do knihovny koupí a darem 63 knih nábožných, 7 pučinných. Je tedy v knihovně koncem roku 404 knihy nábožných, 64 knih pučinných a 12 pučinných, celkem 480 knih v 520 svazcích. Čtenářů bylo 169 a to 45 ze ptavů polních = 26.6%, 38 ze ptavů dělnických = 22.5%, 33 ze ptavů zívnostenských = 19.5%, 32 studentů = 18.9% a 21 ručinných = 12.5%. Obecní příspěvek činil Kč 1.500.-

Obecní knihovna.

Stavba nových domů byla velmi čítá.

Postaveny byly nové domy:

Na Dolním konci: Salajka Jan č. 203, na místě starého; Blažej byvil č. 157 na místě starého; Poláček Pavel č. 248 na místě starého.

Stavby.

12.	Kand. listina komunistické strany Československa	276	klasif
13.	" " čsl. strany lidové	339	"
14.	" " čsl. živnostenského-obchodnické, str. středost.	91	"
15.	" " čsl. strany národně socialistické	86	"
16.	" " des deutschen nationalsozial. Arb.	2	"
17.	" " des deutschen Volksverbandes	7	"

Dovšimnutí hodný klasy odevdane kandidátům do okres. zastupitelstva č. 3., 9., 11., a do zemské zastupitelstva č. 1., 4., 6., 7., 8., 10., 16. a 17., poněvadž německých voličů není!

Octmý polní skladačům: z 1. kvartálu t. j. z 35 měřic dostanou 1/4 Kč, z každé další měřice 50h, pod 35 měřic také z každé měřice 50h; místo peněz může být též dáno obilí. Loučky se přidělují hotarům, vinohradským, kopánkám a nové pastviště hotarům polním, z Louček a z Kopánek z 1 měřice 1 Kč. (Prot. ob. zast. z 12. 5. 1928.)

Klasif, karta
ř. kusa-
ř. ř.

Na levé straně silnice ke Kopánkám a na levém břehu Struky otevřeno bylo obecní šterkovisko. Na šterku se v těch místech došlo při regulaci Struky. Místním občanům se prodává 1 m² za Kč 16.- a 1 Kč za manipulační poplatky. Přespolním se neprodává.

Šterkovisko.

Za zelezničním propustkem (kanálem) byly položeny cementové roury k odvádění vody. Podobně budou cementové roury položeny i před nádravím až do osady, by jáma před nádravím mohla být vysypána, kterou místo určeno na oad, jak usneseno k 28. říjnu 1928. Zelezniční propustek jako podehled převzal obecní zastupitelstvo od 1. ledna 1929 k osvětlování.

Zelezniční
propustek.
Práta.

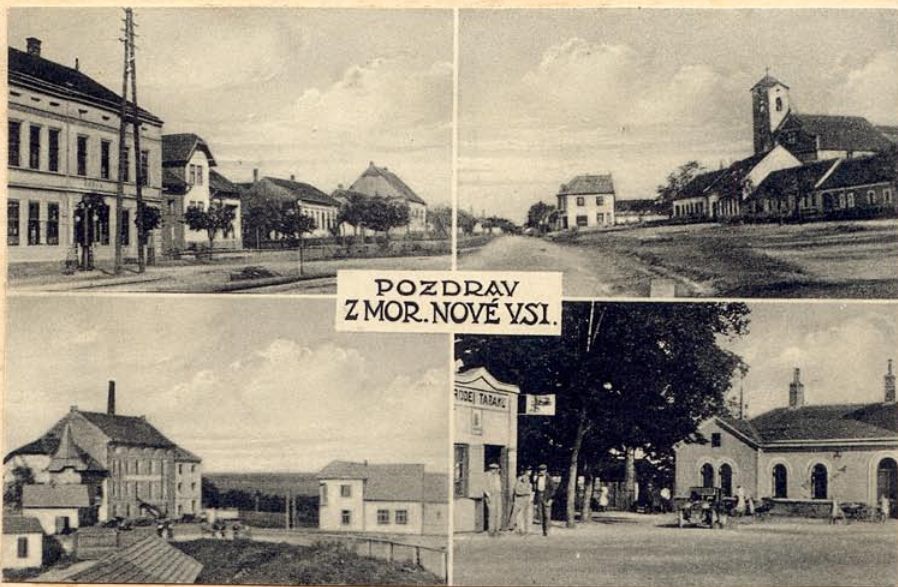
Loňského roku obecním zastupitelstvem stanovená daň ze hry v karty mělo vynesla. Příčinou je to, že se většina hrálo volně. Proto obecní zastupitelstvo se usneslo poskytovat kontrolujícímu orgánu 10% z této daně. (prot. ob. zast. z 29. 12. 1928.)

Daň ze hry
v karty.

Zbytek Kopánek při silnici na myslivnou ponechaný pro regulaci Kyjovky za pastviště se pronajme od nového roku až ke Kyjovce a podél silnic se ohradí drátěným plotem.

Regulace.

Kanada i Argentina po prvé letos obdělání, stkvěly se sýtou tmavou zelení a přičto, že půda je hrubá a pracovaná, denovité, přes suché léto, vydaly bohatou sklizeň: až 150 q řepy krmné a 8 q ovesa po měřici.

POZDRAV Z MOR. NOVÉ VSI.

Pr. 1928.-

Městanská škola.

Dátovým dětem vzdělání měšťanské školy, počítávali mnozí občané již před 20 lety. To bylo předmětem, že m. šk. r. (14. 3. 1909) se usnesla na jejím zřízení. Návrh však zapadl - z příčin mi neznámých. Zastava, navštěvujícího měšťanské školy v Hodoníně a Břeclavi přibývalo (vr. 1921... 54). Proto m. šk. r. učinila znovu podobný návrh (24. 4. 1921), jež potkal osud prveho. Poměry, jakož i intervenci občanstva (m. š. r. 23. 4. 1927) m. š. r. potřebovali se na návrhu zúdití měšťanskou školu (prot. m. š. r. 5. 9. 1927). Návrh došel i přijeti v obecním zastupitelstvu (prot. ob. z. 12. 12. 1928), jakož i podpory okr. šk. inspektora p. Rudny Soupala a okr. hejtmána dr. Kadlce. Za stavební místo zvolena plocha pozemků u silnice do Hlukulčic, po pravé straně studny "Jordánky". Jednání se vedlo dále až k podání žádosti zemské školní radě (prot. m. šk. r. 14. 12. 1928). Dne 2. září 1929 zemská školní rada její zřízení povolila. Stavebním místem měšťanské školy jsou pozemky soukromých majitelů, a stojí tam domek p. Jakuba Salajky č. 396. S majiteli těchto pozemků učinilo obecní zastupitelstvo dohodu v tom smyslu, že pozemky jsou vyměněny za obecní v poměru 1:2. (prot. ob. z. 12. 12. 1928). Manželé Jakub a Anna Salajkovi č. 396 přistoupili také k odstoupení domku na výměnu za domek Tomáši Šteflovi č. 68, za nějž požadovaný obnos zaplacen byl obcí (ob. z. 22. 12. 1928). -

Řepa cukrová.

Smlouva obec s okr. spol. pro přímý účel cukrenický v Hodoníně o obecním pozemku "Na kopeč", kde býval sklad cukrovky, vypuší 31. 1. 1929, a více nebude obnovena, žiostane v pronájmu pouze "váha" u nemocnice.

1927. 20. J. 1930.

1929.

Počasi.

Novým rokem počalo opět mrznout, 2. a 3. padalo sníh - asi 2 dm. 9. ledna -10°C. Teď na vaních. 11. ledna -14°C, 12. ... -15°C, 15. ... -9°C, 16. ... -6°C, 17. ... -15°C, 22. ... -13°C, 23. a 24. sněžilo; 26. ... -4°C, sněžilo stále. Sněhu asi 35 cm. Nepamätují. 28. ledna -7°C, 31. ... -13°C. 1. února -18°C, 2. ... -22°C. Plocha velmi tuhá. Vlaky mají několikahodinová zpoždění. 3. února -26°C. Ve třídách zamrzl v kalumářích inkoust, voda na stole přes noc zamrzla. Základem omrzly uši. Voda v Jordánu zamrzla - led až 3 cm silný. 4. ... -20°C, 5. ... -19°C, 6. ... -12°C, 7. ... -24°C, 8. ... -23°C, 9. ... -12°C, 10. ... -25°C, 11. ... -30°C, 12. ... -23°C, 13. ... -22°C, 14. ... -18°C. Sněží, mladé stromy mají mrakem prasklou kůru. 15. ... -12°C, sněží, 16. ... -7°C, 17. ... -4°C, 19. ... začalo ve dne tát. U té doby mrazy v noci 5-6°C, ve dne u nuly. 21. února opět -18°C, 22. ... -17°C, 26. ... 0°, prší, 27. sněží a mrane -6°C, 28. ... -8°C, sněžová bouře. 1. března -14°C, sněží, 7. ... -5°C, teče, 9. ... +1°C, 11. ... -1°C, 18. ... -4°C, ve dne taje. Ulně. 22. se vyli-la Morava. Teď do konce mívno. 2. dubna sněží, 5. ... -5°C, 6. sněží. Sejí, ale půda mokrá. Stromy úplně spí. 17. ... -1°C. Saxe-ji brambory. Až do konce dubna chladno, stromy spí. 3. května první bouře, kroupy - ale neměly čemu uškodit. 5., 6., 7. a 8. +30°C. Velmi mnoho chroustů a natropili mnoho škody. Žďar je kubilí za odměnu 50 h za 1 l. Velmi sucho, nic nevrhá-jí. Velká tepla, na plunci ... 38°C, 27. bouře kroupá. Až do konce velmi tepla. Červen bouřlivý. Častěji pršelo. U 20. června deno-

seč. V červenci často přelo, a počátku chladna. 15. začaly zně. V druhé půli července tropická horka, na pluní +45°C po 8 dní. Ku konci došt. V srpnu opět tropická vedra, veliké bouře, reoa byla kroupami částečně poškozena. Inca počátku září byla tropická vedra až do 7. Pak se ochladilo, velké sucha pokračovalo do poslední třetiny měsíce. Mle přes to takové sucha, že se nemohlo set. Brambory byly vykopávací a tvrdé půdy. Vinobraní začala za krásného počasí 28. 30. byly tu ještě vlastivky. Říjen velmi teplý, a počátku +27°C, až 9. taseku napadlo. Koncem 11. začali set a vyrývat repy. Takové teplo nebylo na podobu od r. 1839. 29. ... -2°C. Posud repy. Repa sklizena. Listopad mírný. Rovněž provine. 12. bouře. Stále mírné. V půli provine ruže ještě květy. To si starší nepaměťují. 18. ... -3°C, 20. ... -7°C, 21. ... -8°C, slabě sneží a při mírné zimě rok končí.

Lima 1929.

Na zimu v r. 1929 nezapomene zivelný současně, a proto py jeji budou a natelny dlouhá léta. Není ji průmětnika. Sněhu napadlo takové spousty, že způsobil neobnoze v dopravě železniční. Vory železniční příměrnaly na kolejkách. Zevně koleje byly přičinou, že vlaky měly několikahodinová a poždění. Z té příčiny bylo mnoho vlaků po celou zimu aruženo. Ke zdolání těchto nezná- xí pracovalo kde i vojsko, které zde mnoho dní bydle- lo. Oblětí této zimy stal se železniční dělník Josef Uraňek, který nahalen proti sibířské zimě, odotranoval, onich s koleji, neslyšel příjímá dějící ryektavlak a byl jim usmer- cen. Stalo se to A. Gierner. Zabitý byl francouzským legimá- nem. Velké množství ptactva zahynulo. V sklepích pom- xly brambory a repy. Vinná réva nepřikrytá, onichem po- merala. Kůra třesní byla mravy popukáma. Voda i v hlubokých studních byla zamrzlá, led byl silný několik cm. V kuchyních přes noc zamrzla voda, vejce. Mnoho selat po-

muxlo. Hovění dobytek přikrývali. Bylo mi i vyprávěno hospodyní, že a obavy, by jí kráva neumřela, lehla si k ní a vlastním teplem ji zahřívala. Poněvadž třídy se nedaly vytopiti (zmrzlý inkoust, ráno vždy několik stupňů mrazu), vyučování bylo od 18. února do 1. března zastaveno. Uhlí nebylo k dostání. A nacházet si v lese kletí nesměl lid - byl trestán. Koncem února pro kávuje doprava želez. Brno - Brěclav byla zastavena a vlaky vedeny přes Přerov ku Brěclavi. Sněhovými bouřkami koncem února a působením takové kávuje, že ploty byly úplně ve přehru a najíci hladem prukem vnikli do zahrad a vše ohryzali a zničili. Všechny starší ověcky zmrazly, rovněž i mnoho jiných stromů ovočných. Počet zmrazlých stromů je u nás několik set. Silnice byly úplně navátý sněhem a byly během zimy ně-

Laváta silnice k Hodonínu 3. března. Vlevo domček, dnes zbořený. V těch místech se stavi měšt. škola. -

kolikrát prohranováno. V obci bylo zastřeleno několik kun leonůk; přiběhly asi z lesa. Hospodáři po celou zimu nemohli nic stělat, ani knij vyvařet, poněvadž pole nebyla rozhrnati. Jim měli knoje na dvorech do veliké výš. Žima

zvalna polevovala. Jiště 19. března bylo na humny k uli-
kulčicím 1 m sněhu.

Léto 1929.

A léto bylo doplněkem k minulé zimě. Již v květnu by-
la velká tepla až 38°C. To se vystupňovalo v červenci,
kdy byla tropická vedra, po 8 dní trvajících, na slunci
45°C, a v noci. Rovněž i září byl velmi teplý měsíc,
takže víno mělo velmi dobrou jakost. Rovněž i říjen byl
velmi teplý. 5. října +27°C; od r. 1839 nebylo tak teplo.
V říjnu nalazena na poli pychavka jablek, vážíci 6 1/2 kg.
A máno bylo i v prosinci, kdy v zahrádkách ještě puře a
jiné květiny květy.

Přednášky.

U tomto roce uspořádala zde MOK 12 přednášek, z
nichž 4 byly doprovázeny světelnými obrázky neb filmem a
1 exkurzí na Bradlo a do Píšťan. Přednášek se zúčastni-
lo 1.560 občanů a exkurse 31.

Vinná réva.

23. a 24. února byl konán vinařský kurs, o přednáškami
toho druhu se týkajícími. Účast na 100 občanů. Refe-
renty byli: zaměstnanec z vinařského a ovocnářského ústavu v
Braně, ze statků vinic z Mutěnic, Pavlovic a v. d. u. z Pa-
vlovic Horního. Pokud se týče zdejšího vinařem: Dří-
ve se pěstovala vinná réva v mnohem větší rozsahu. Uho-
raby v. révy mnohé vině odpudivy od dalšího pěstov-
vání. Podotýkám, že choroby ty před 25 lety zde ne-
byly a teprve tehdy začali čelit různým těm nemocem.
Boj proti těm chorobám byl tak nepopulární, že mnozí vi-
naři tyto záležitosti jako na př. postřikování vinné révy
naxto kem modré skalice pokládali za činy proti Bohu.
Přítel, plyněl váženého, rozumného vinaře, rozhořčeného nad
opaluobčanem, který poprvé šel stříkati vinnou révu a vytykal
mu to slovy: „A i ty sa rúhaš pánu Bohu?“. Pěstová-
ní vinné révy se silně zmenšilo a víno ovšem i udražilo.
V r. 1875. ptalo tu vědro vna 3 zl 50 kreje. Dnes přes 300 Kč.
Pěstuje se asi na 115 měřících a tento rozsah při údotane.

Vemě vyhradně se zde pěstují druhy červené, bílých velmi málo. Před 30 roky bylo tomu opačně. Z červených druhů se pěstuje pl. frankovka, portugál, burgundské, a bílých bylvan a plupka. Frankovka, poněvadž sprcha, asi vyhyne. Zmíněný kuro zakonil říd. uč. Hložanový slovy: "Kdež Bože, aby víno umřelo; to by bylo divotku, co by za ním plakalo."

Řepa cukrová byla pěstována na 640 měřících, a bylo ode-
vzdáno 3 n. 879 q řepy. Na měřici se urodilo průměrně 51 q
řepy. Cena řepy byla Kč 15.30 za 1 q. -

Řepa cukro-
vá.

Radiových přístrojů bylo 48.

Radio.
Zařetvo.

Ve školním roce 1929-1930 prodáno do zdejší obecní školy 367 knih. Učivovalo bylo v 10 třídách.

Návštěva školní v tomto roce činila 97.9%. Zby-
tek, 2.1% bylo omluvené.

Návštěva školní.

Od 15. ledna měla př. uč. Ter. Sukupová 3měs. zdravotní do-
volnou. Na její místo byla ustanovena pl. Eva Bašáková. Od
3. února odešla pl. E. Bašáková do Strážnice a 6. a) a 6. b) by-
ly spojeny. Od 20. února do 23. března měla př. Olga Čuková
zdravotní dovolenou. 15. dubna vystoupila ze služby
školní př. T. Sukupová. 5. dubna ustanovena zde uč. řeka-
tel Karel Kessler. Dovolená př. O. Čukové prodloužena
do 15. dubna. 1. května zde ustanovena př. Milada Olešová.
Uč. Olga Čuková od 1. listopadu přeložena do Kra-
sovic u Telče. Od 1. listopadu ustanovena zde pl. Kateřina
Macháňková, která byla 6. prosince přeložena do Šru-
bce Trávkovy a na její místo ustanovena pl. Olga Vesel-
ská. -

Ředitelstvo.

Odvedeno bylo v tomto roce 23 zinochů.

Odvod.

V r. 1929. půjčeno bylo z obecní knihovny 3.502 knihy. Čte-
nářů bylo 215 a to 62 ze stáru kolničského = 28.8%, 57 ze stáru
dělnického = 25.1%, 56 ze stáru živnostenského = 26%, 23 studentů =

Obecní knihov-
na.

10 6% a 15 různého zaměstnání = 9 5%. Přetím roku přibýlo do knihovny koupí a darům 77 knih zábavných, 7 knih poučných a 1 kniha pro mládež. Ještě tedy v knihovně koncem roku 481 knih zábavných, 71 knih poučných a 13 knih pro mládež, celkem 565 knih. Obcí příspěvek činil Kč 1.500.-

Ceny.

Zito	1 q	90.- Kč
Pšenice	"	145. "
Ječmen	"	130. "
Oves	"	110. "
Kukurice	"	130. "
Cibule	1000 kusů	380.- "

Opotavní stavěbniny v stejných cenách, jen dřívko udražilo.

Novo reprimé 1 kg | 16.- Kč |

horčičná " | 14.- " |

brambory 1 q | 25.- 30.- Kč |

Opotavní ceny zůstávají stejné; ještě tedy silný pokles cen produktů zemědělských; pokles ten však se tak nejeví v ceně mouky, která sice též něco poklesla a vůbec se nejeví v cenách výrobků a mouky: chleba, rohlíky.

Úroda.

Úroda obilí byla dobrá, bramborů velmi dobrá, vlna velmi dobrá, řepy cukrové prostřední, vlna malá, ale velmi dobré jakosti.

Sbírkky.

Pro okresní péči o mládež vybráno po oradě: 27 kg pšenice, 179 kg zita, 42 kg ječmene, 22 kg řepy, 52 kg mouky pšeničné, 5 kg cukru, 1.662 kg bramborů.

Pro okresní péči o mládež v Beně vybráno po oradě Kč 848.40.

Dar.

Zemská péče o mládež v Beně starovala adejším chudým záklm 3 páry střešiců a 300.- Kč, za něž potřebným nakoupěny papuce, punčochy a pod.

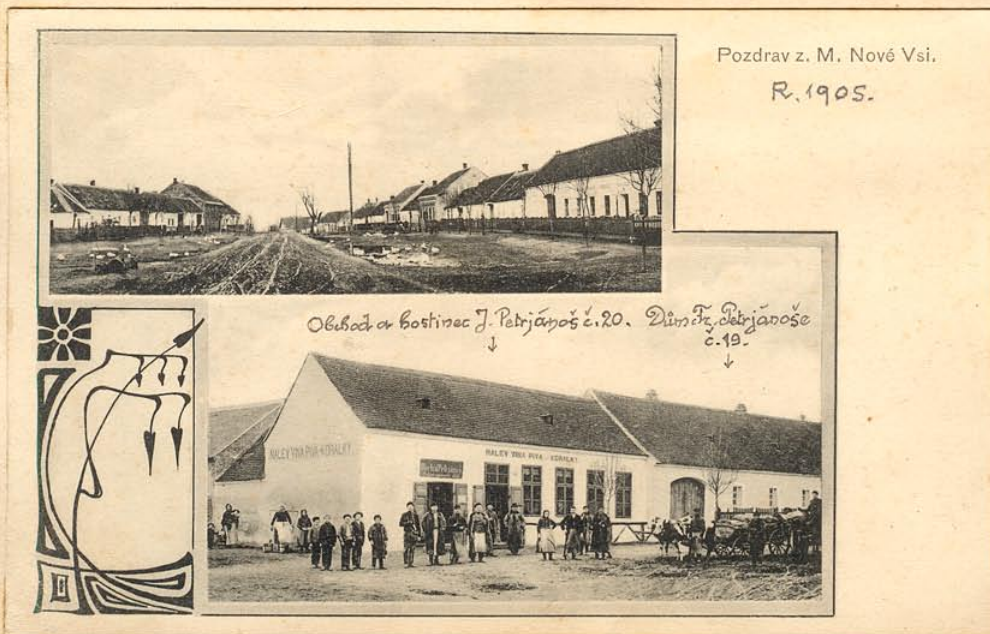
Letošního roku bylo ohromné množství chroustů. Jich hubení súčastnilo se 42 osob, za což jim obec vyplatila přes 700 Kč. Nabírali jich 1447 l.

Místní školní rada.

27. z čerona ustavena byla nová místní školní rada. Členy jejími jsou: za stranu lidovou: Pavel Filipovič č. 8 a Tomáš Uhládovič č. 134.

za stranu soc. dem.: Václav Dušek č. 652,
za " č. soc.: Pavel Kruták č. 465,
" " republikánskou: Ladislav Sečkar č. 217,
" sdružení rolníků: František Petráňoš č. 19,
" str. živnostenskou: František Petráňoš č. 571,
" " komunistickou: Jan Helešic č. 99.
za učitelstvo: Vilém Rosendorfský, Emil Peina, Frant.
Všetička a Frant. Sedláček.

Předsedou jejím byl zvolen Lad. Sečkar č. 217, místo-
předsedou Václav Dušek, jednatelem Frant. Sedláček,
pokladníkem Pavel Kruták.

U křižovatky silnic před obecním domem je postavena ben-
zinová stanice fy Vacuum Oil company. Obi platí fy Kč 350-
ročně nájmu a má místo pronajato na 20 let.

Při velké bouři 29. května udeřil 4x blesk v obci: do do-
mu č. 340 Jos. Hřebáčky, v němž rozštípl dveře, jím blesk ude-
řil do vrby v zahradě Cyr. Matouškovy č. 155, jiný do kromovo-
du mlýna a končí čtvrtý udeřil do cihel ve Vodvářkové
cihelně.

Benzinová
stanice.

Blesk.

Výstava.

Spolek pro chov teplotokrevných koní okresu Brnělského, jehož místním předvedou je MUDr. Michal Kříž, a jednatelem Frant. Hlešic č. 14., pořádal zde 9. června pod prot. mor. zemědělské rady výstavu plemenných koní na kůšti u myslivny. Vystaveno bylo 66 koní. Byla to první výstava ve zdejší obci a vnesla sem značný ruch. Pro zdejší obec měla značný národohospodářský význam. Takových hospodářských výstav mohlo by zde býti více vzhledem k intenzivnímu hospodaření ve zdejší kraji; není tu však šťastných rukou. Zdejší obec mohla by býti střediskem takového podnikání pro celý kraj. Linnův hospodářská škola v Podivíně, měla býti původně ve zdejší obci, ale pro odpor vlivných občanů zdejších nebyla zřízena zde, ale v Podivíně, na hranicích okresu. A tam dnes dojíždějí naši koši v takovém počtu, že jsou hlavními udržovatelii té školy. Dáby: tak se nesmí jednat a na místa rozkořdující-nejrozumnější občany!

Pohled na výstavu koní.

Cihelna.

Majitel pily František Petráňoš č. 571, nástupce Tomáše Šečkaně, koupil cihelnu od Jana Krále a sboril ji. Místo ní postavil novou kruhovou parrní cihelnu se sušičnami a moderní výrobou. Cihelna pracuje od 31. března a vyrobí denně 10-13 tisíc cihel. K cihelně patří velký komplex polí. Při stavbě cihelny zřídil v části poblíž žel. mostu skladiště stavebního dříví a kam rovněž přestěhoval parrní pilu u č. 571. Při výrobě cihel je použito nejen parrní síly, ale i elektrické. Závod patří k největším v den. Nové Vsi. K nejvyšší stav ucelto národu, pily i cihelny svědčí o podnikavosti, energii a odborných ana-

Divadlo.

Sebráno bylo 22 divadelních představení; tel. jed. Sokol 4, tel. jed. Orel 6, ooc. dem. 3, sport. klub 4, J. P. S. 5.

Společnost a záloženský spolek.

Do spořitelního a záloženského spolku bylo letos nově vloženo Kč 937.272.15, vybráno Kč 539.420.10, půjčeno Kč 542.914.20, opláceno Kč 216.589.85. Stav vkladů čím koncem roku Kč 1,991.158.15, stav půjček Kč 1,491.779.85.

Narazení úmrtní, sňatky.

Počet narazených čím 59, zemřelých 36, sňatků bylo 28.

Žactvo.

Do zdejší obecní školy chodilo v r. 1928-1929. 156 hochů a 162 děvčat, celkem 318 žáků.

Živ. škola pokračovací.

Do živnostenské školy pokračovací chodilo 61 žáků. Učkováno bylo ve 3 třídách.

Poslední chalupa se žlutým zbořená 1929, v chalupě pách od Křiževná, č. 330.

Volby do poslanecké sněmovny a do senátu.

27. října konány byly volby do poslanecké sněmovny a do senátu. Do poslanecké sněmovny bylo 18 kandidátních listin a obdržely u nás:

- 1. kandidátní listina komunistické strany Čechoslovenské 307 hlasů,
- 6. Deutsche Wahlgenossenschaft d. Bundes der Landwirte 4 " "
- 4. kandidátní listina Deutsche, sov. dem. Arbeiterpartei 1 " "
- 5. " " volební sdružení polských stran a rudočeských stran 5 " "
- 8. " " Čsl. strana národ. socialistů 132 " "
- 10. " " Čsl. sociálně demokratická strana 311 " "
- 12. " " Liga proti vázaným kandidátním listinám 3 " "
- 13. " " Čsl. národní demokracie 10 " "
- 14. " " Čsl. strany lidové 377 " "
- 15. " " Republikánské strany 275 " "
- 16. " " Živnostensko-obchodníko-středostav. strany 102 " "
- 18. " " Hliněná slovenská lidová strana 6 " "

K volbám bylo oprávněných voličů: 805 mužů, 894 žen a sčítáno se ve volbách 742 mužů a 811 žen. Do senátu bylo 19 kandidátních listin z nichž obdržely:

Poslední majitelé chalupy na předeboři straně, Josef Sukup #1929,
81 let starý, a „Kocourek“.

1.	kandidátní listina komunistické strany	243 hlasy
3.	" " Deutsche Wahlgemeinschaft	3 "
4.	" " Deutsche sov. dem. Arbeiterpartei	1 "
6.	" " Nationalpartei	1 "
8.	" " Čsl. strany nár. socialistické	112 "
10.	" " Čsl. " soc. demokratické	272 "
13.	" " Čsl. " národně demokratické	6 "
14.	" " Čsl. " lidové	322 "
15.	" " Republikánské strany	246 "
16.	" " Živn. obch. středostarostovské strany	87 "
17.	" " Deutsche christlich-sozialen Volkspartei	1 "
18.	" " Hlinkovy slovenské lidové strany	4 "
19.	" " Deutsche nationalsozialisten	1 "

Ke volbě bylo oprávněných 669 mužů a 753 žen, z nichž volilo 629 mužů a 685 žen.

Ze světové války byly vydány ze zlatého koštele státu rakouskému 3 zvony. Dva z nich byl ponechán. Po válce v r. 1919 byl ke tomuto zbylému zvonu zakoupen 1 zvon ocelový. V roce 1929 byly zakoupeny od firmy Hiller Bruno 3 zvony ze zvonoviny a zavěšeny ve věži. Při tom byl zvon ocelový odstraněn. Z nových zvonů největší váží 907 kg a nese nápis: „Dědictví otců zachovej nám, pane!“ Na zvonu je obraz sv. Cyrila a Metoděje. Druhý zvon s obrazem sv. Václava váží 378 kg a má nápis: „Nedej zachypnutí nám ni budoucím, svatý Václave!“ Třetí zvon s obrazem

Zvonů.

Obecní dům -
radnice.

sv. Ludmily váží 192 1/2 kg a má nápis: „Svatá Ludmilo, ty Čechů máti,
vešmi křídlené v ochranu!“ Nové zvonky stály 45 tisíc Kč, stavy 21. IV.
Tedy: zvonky o obrázky českých světů, o českými nápisy nad nam setro-
di lebky, že je nikdy nevydáme cizákům a proti nim!

Čtvrtý zvon, zbylý po světové válce, nese letopočet 1815.

Obecní kancelář byla umístěna do letošního roku v obecním domě. Míst-
nost měřila asi 25 m². A v této místnosti konány byly schůze obecního
zastupitelstva, sboru to sdělného, k nimž měli volný přístup i obča-
né. Tak se těšilo v této místnosti až 40 osob po 4, 5 i více hodin. Co však
neměli lidé - neměli světlo. To často hrozilo, shavnutím - ale rychlým pro-
větráním dýchalo chodí dále. V této místnosti, kde se denně řádova-
lo, konána byla často prohlídka různých individuů čtrnáctem kadr-
kých, zatím co tam docházeli různí občané za vyřčením nějaké nále-
žitosti. A tak už ani lidé to nemohli snést. Proto došlo k výstavbě I.
poschodí obecního domu. Stavbu provedla stav. firma Holan a Kruč-
na z Hodonína. Práci stolaršskou stolar. Adolf Koudelka z Mor.
Nové Vsi. Nadstavba byla provedena proti vůli strany lidové, kte-
rá byla pro prodej obecního domu z důvodu neúčinnosti. Je ale fak-
tem, že obecní dům se dobře širokoval, jak se lze předvidět i z obecních
úctí. V I. poschodí je velká zasedací síň, malá zasedací síň, místnost
pro pterostu, pro tajemníka, místnost pro náboženský spolek a 2 míst-
nosti vhodné pro byt hostinobého. Obecní kancelář byla přestěhována do
I. poschodí. Nadstavba i se završením stála 180.000 Kč.

Obecní dům - radnice - po nadstavbě. - Žáci pracují v sadě.

Postaveny byly nové domy: Kucháříč Josef dům č. 672, Hřebáčka
 Michal č. 673, Peřina Emil č. 674, Vašíček Pavel č. 675, Kostekum Josef č. 676,
 Šurík Jan č. 677, Hřebáčka František č. 678, Tětl Josef č. 679, Polach
 Ludvík č. 680, Mráz Václav č. 681, Zeman Filibald č. 682, Žižek Cyril
 č. 683, Klubus Jan č. 684, Salajka Martin č. 685, Polachová Veronika
 č. 686, Mavalek Adolf č. 688, Šaurch Wilfried č. 689, Žugářík Franti-
 šek č. 692. Kromě těchto byly postaveny nové domy na místě starých,
 zbořených: Mudrý František č. 482, Čechová Helena č. 364, Salajka Mar-
 tin č. 106, Kučera František č. 459, Helvík Jakub č. 460, Lichtneglová Ma-
 rié č. 354, Žižek Jakub č. 330.

Stavby.

Stavební ruch byl dosti zmišřný.

Rozpočet obecní činil v úrodném hospodářství: příjmy Kč 273.007, výdání
 157.413 Kč, v mimoúrodném: výdání Kč 1.690.000, úhrada 449.932 Kč.

Rozpočet obce-
ní.

Rozpočet místní školní rady na r. 1929. činil Kč 52.000.-

Rozpočet školní.
Vinná réva.

Ochrana škod způsobených zimními mrazky na vinnokradech činí až
 60% uvláště u starších, u mladých 40%. Z odrud nejvíce poškozeny
 byly ranné druhy: portugalské modré a chrupka.

Stromy, akáty, stěže, nasázené kolem kostela byly vykáčeny a
 na jejich místě byl přivesen sad a vysazeny mladé stromky: ko-
 pely pyramidní, bříšty a okrasné keře. Křivá řad zbořena, zrušen kř. plot.

Kostel.

4. června podnikli zásvi II. b) výlet povozy do Lednice, 11. a 12. čer-
 vna I., VI. a) a b) na Buhlov, Velehrad a do Lukačovic, 12. čer-
 vna III. a IV. na Bradlo, 12. června II. a) do Hodonína.

Výlety.

Návštěva školní činila v r. 1928-1929. 97,2%. Že zbyvajících je
 0,2% a příčin neomluvitelných.

Návštěva škol-
ní.

25. června skočil pod vlak v nádraží Josef Salajka č. 277 del-
 ník. Byl těžce zraněn, ale při životě zachován. Lín provedl prac-
 děpočtovně a duševně poruchy.

Sebevražda.
*

Kanalizace od kř. propustku oměrem do osady provedena v
 délce 100 m. Pokračování bude v r. 1930.-

Kanalizace.

Volné místo u kř. místa ponechává se leoní správě pro sklád kubitiny ka-
 roč. Kč 700.- Leoní správa povolila 12 chudým občanům v lese dříví. (Tím
 bližším by mohlo, ale 1/2 obec topit).

V r. 1929 konáno bylo 48 tanečních zábav.

Od 7. září zřízena zde meteorologická a fenologická stanice země-
 dělského výzkumného ústavu v Brně, kterou vede učitel Josef
 Šteflovič.

Zábavy.
Meteorol. poz-
řování.

Mikroba

1930.

Počasi.

Múrna zima po celý leden. Snežilo málo, také sníh se lidé i orali. Největší zima 28. -- 6° C. Rovněž tak v únoru. Téměř jarní počasí. Nejvíce klesl teploměr 9. -- 8° C. Do konce velmi mizně. Března mírný, při slabých nočních mrazících. 5. a 11. dubna bouře. Od počátku bereji brambory, rovněž, pějí řepu. Velmi často přišlo. Ke konci dubna velmi teplo. Květen studený, a za celý měsíc přišlo pouze 1x. V červnu velmi teplo, stále jasno, nebylo 1 dne pod mrakem a po celý měsíc ne přišlo. Hned od počátku července peklo se obilí - suchem uschlo. Až 3x za celý měsíc přišlo, ale velmi málo, takže bylo obromně sucho. Do říjnových hodů měla většina vymřelá. V srpnu začáteční konec měsíce byl krásný, meritím a v 14 dní velmi studených a deštivých. Z počátku září bylo několik dní pěkných. Od 7. počalo téměř denně pršet. Kromy začaly puškat, takže některá já 10. září kromy obilí, ovšem ne plně dozrálá. Od 15. všeobecně vinobraní, ponevadž pro trvalé deštivé počasí bylo by vřepšnil. Ať tak bylo do konce. Brambory všechny v zemi. Stejně tomu tak bylo i na počátku října. Teprve v půl října začali lidé kopat brambory a poslední otavy odváželi. Od 25. opět deště do konce. Řepa, kterou začali teprve v půl měsíce vyřezávat, byla většinou na poli. Hledými dešti vyhladila se Morava. Rovněž část Kanady byla i s řepou a bramborami pod vodou. Téměř celá silnice od Stupavy k lesu byla pod vodou, jen málokdy vyčnívaly. Velké množství uveře zahynulo. První týden listopadu byl deštivý. Až to po týdenní přestávce opět až do konce měsíce téměř denně přišlo. Brambory i řepu oklířeli lidé s nepopratelnými odzelenými a bahna, i na loukách a míst obklopených vodou. Jak lid, tak dobytek navíc nejhorších útrap. Úroda na Kanadě byla velmi dobrá, než sklizeň si vyřídala barměrné práce, po postáech beradnych. Děl to, byj s př. vodu o vydání úrody. Konec listopadu vyhladila se Morava po druhé. Sklizeň řepy i bramborů trvala do posledního dne měsíce. Začátkem prosince se dostavily slabé mrazíky, ale po několika dnech opět přišlo. Morava jela po třetí v břechu. Od polovice prosince přišlo mraznutí. Nejvyšší - 6° C. Vánoce slabě mrazí, ke konci také.

Okrašlovací spolek.

15. ledna kalíem Okrašlovací spolek na popud M. O.K. Ma 10 nakládajících členů 25 území, 53 příspěvků. Průběhem před. u V. Rosendorfský, jednatelem E. Perina, pokladníkem V. Dušek.

Místní osvětová komise uspořádala v tomto roce 13 přednášek, 1 filmové představení ve prospěch Místního odboru matek a kojenců a 1 exkursi do Trenčianských Teplic. Všech podniků se zúčastnilo 1.342 občanů.

Přednášky

7. března t. r. dovršil p. prezident republiky J. G. Masaryk 80 let svého života. Oslavy tohoto jubilea uspořádala místní osvětová komise pod protektorátem obecního zastupitelstva a na účásti všech místních spolků. Oslavy začaly 6. března. Již od poledních hodin veselé vlály na domech prapory, jichž bylo do večera tolik, že i ten ojedinelý, opuštěný dům v náivných barvách praporů ostatních domů zanikl. Oproti předchozí velké oslavě - 28. října 1928 - praporů pilně přibýlo, je to neomítně potěšitelné: republika zapustila hluboko a široko své kořeny. Litění lidu ku svému státu a k jejímu představiteli - jehož osmdesátiny tyto dny oslavujeme - rozšířilo se mezi nejširší vrstvy. Za pěkného počasí, dosti větrného, o 6 $\frac{1}{2}$ hod. večer, vyrojily se z obou školních budov, pietně bustami prezidentovými zdobených, nekonečné řady školních dětí, se kářiřovými lampami, s praporky a standardami. K řádku se připojily káštupy občanstva, kavičstvo, tělovýchovné spolky a členové všech dějepisných spolků. Za jímavých zvuků hudby prošel průvod celou vsadou, náčelní se promákl u desky radlých. Tam maršovalo kástvo "Hlub dětský" náčelní káčka, dorostenka Čechoslovenského červeného kříže, Anna Krutáková č. 419, která se zúčastnila zájezdu káštupu dorostu Čel. Červeného kříže k p. prezidentovi, při čemž mu odovzdala dárkem polokruhovitou vyřezanou podušku, práce káček dějepisných, odělila káskou vzkaz prezidentův. Zápeňím hymen skončen lampionový průvod. Všechny domy na hlavní ulici byly slavnostně osvětleny. Večer o 8. hodině konána v sále obecního domu slavnostní přednáška okresního školního inspektora Rudy Šoupala na tema: J. G. Masaryk. Sál byl posluchači zcela naplněn. - 7. března, v den narození J. G. Masaryka o 8. hod. konalo kástvo intimní slavnost ve svých třídách. Při tom byla každému řádku dána vkladní knížka o 5 Kč vkladem, dan to dějepisného káloňenského a spouřitelního spolku k počtu a na paměť prezidentově. Všem káskou byly dány brožurky o p. prezidentovi. O 9. hod. dopolední konalo obecní zastupitelstvo slavnostní schůzi, na níž promluvil o našem vůdci, osvoboditeli uč. F. Sedláček. To schůzi odevdal starosta 12 dějepisným almužňákům po 50 Kč, dan obec na uetění toho dne. Čápoledne a večer konána besídka káčku. Násle-

Oslava.

Dužičko dne, 8. března kavaren byl účtorem před II. budovou
obecní školy Masarykův ptom (pletan). Slavnosti účastnili
se též zastupce obce, místní školní rady. - Tímto slavnosti skon-
čeny. Z důraznější, ze všech slavností účastnili se občanstvo, spon-
taně, a po všechny ty dny byla mezi obyvatelstvem sváteční
náhoda. Vše to vyvěralo z lásky, uvnalosti a vděčnosti lidu
k svému Osoboditeli. -

Místní odbor
ochrany matek
a kojenců.

Od měsíce března funguje Místní odbor ochrany matek a
kojenců, jehož poradna umístěna v přízemí obecního domu, kde
bývala obecní kancelář. Předsedkyní odboru je Růžena Sedlá-
ková, chat učitelé. Lékařskou poradnu udílí zdejší lékař MUDr. Fr.
Šlechta. Kromě lékařské porady jsou kojenci váženi, v nemajet-
ným matkám se poskytuje mléko, dětská moučka, prádelko. Kto-
mé podpory od Okresní pce v mládí v Přelci radí všechny vy-
lohy odbor ze svých prostředků. Ty pomáhá různými skemí.
Obec poskytuje pouze místnost a otop. Činnost její rozloží novou pí-
sobností by všech vyřadovala nejší podpory. Dnes vše závisí
na jednotlivcích. Píší vidno ze statistiky: poradna byla otevřena
41x. Navštívilo jí v ty dny 438 matek s kojenci. Uchudým matkám by-
lo dáno 348 l mléka, 16 kabi dětské moučky, 1 mšer, 18 košilek,
30 kabiček, 14 plének, 4 čepičky, 1 šátek. -

Ceny.

Zito	9 Kč	90-120	vino	Kč 6-8	- 1
Pšenice	"	120-130	knopy	" 2-3	- za kg
Ječmen	"	105-130			
Oves	"	110-130			
Kukuřice	"	75-90			
Grambary	"	20-25			
mouka pšen.	kg	3			
" křehká	"	180			
maso hovězí	"	14			
" vepřové	"	15-16			

Pokles cen výrobků staly, v obchodě však nenatelný!

Cihle ... 1000 kusů ... Kč 250

Dřevo stavební pokleslo. -

Učitelsko.

Od 1. února ustanovena pl. Marie Huba a Gladomina na uč.
jos. Šteflavice, který dostal do konce škol. roku dovolenou k
navštívení hospodářské kursu v Opavě. zdravotní dovolenou
obdržel uč. Vilem Rosenbořský od 5. I. do 15. II. 1937.

Od 1. května ustanovena pl. Marie Huba v Mikulčicích, pl. Olga
Veselová v Gladomine. Nově jmenována pro zdejší školu pl.
jos. Polubová a Gladomina. Od 15. května ustanoven uč. Frant.
Sedláček výpomocným učitelem na zdejší měšťánské ško-
le.

III 2. III 1930
Fr. Šupal,
okres. škol. insp.

Stavba budovy měšťanské školy zadána Františkou Barbo- Měst. škola.
řikoví, rednickému a tesářskému mistru a Hedonina, na obnos
Kč 1,047,299,35. Proti zadání tomuto podaliptičnost pp. To-
máš Maderič č. 134 a Jan Kugánek č. 115. Se stavbu se vsa-
lo jurem a v r. 1930 byla pod střechou.

Otevřením I. třídy měšťanské školy bylo povoleno zemskou
školským radou od 1. r. 1930. Za tímto ředitelům zmienuvan
odv. uč. Jan Stefan a Brěclavě a výpomocným učitelem Frant.
Leolák, uč. obecné školy v Moravské Nové Vsi.

Kanclář presidenta republiky podelil přípisem z 27. III. 1930
č. II 4559, že prezident republiky svolil, by zdejší měšťanská
škola nesla název Masarykova měšťanská škola.

Začto.

Do zdejší obecné školy chodí v r. 1930-31... 186 chlapců a
179 děvčat, celkem 365 žáků a to do 9 tříd.

Do I. třídy měšťanské školy chodí v r. 1930-31... 22 chlapců
a 23 děvčat, celkem 45 žáků, z nich je 44 z M. Nové Vsi, 1 z
Týnce.

Novostavbu měšťanské školy učiněna výpůjčka Kč 1 1/2 mili- Měst. škola.
onu v Ústředního penzijného ústavu v Praze.

Do zdejší živnostenské školy pokračovací chodilo v r. 1930-
31... 14 žáků do I. roč., 23 do II. ročníku.

Zivnosten-
ská škola p.

Kruba stavba Masarykovy měšťanské školy na
podzim 1930.

Rozpočet
školní.
Nemoci.

Rozpočet školní na rok 1930 činí Kč 41.600 a 70.000 Kč
na návrhem kabinetu pro měšťanskou školu.

Mexi školními dětmi byl epidemicky rozšířen nešpot. Třída II. b) byla 10 dní uzavřena.

Lidová škola
hospodářská.
Úroda.

Od 4. listopadu je zde otevřena lidová škola hospodářská, kterou vede uč. Josef Šteflovič. Škola je kletá.

Úroda obilí byla podprůměrná, oena velmi špatná, otavy řídká, brambory velmi dobré, ale kněby pro velké morko, vína velká, ale jakosti méně dobré, poněvadž pro trvalé deště se kromy již kněby museby předčasně sbírat v polovině květa, ovocí velmi málo.

Neštěstí.

Ve stanici kolejí byl při konání služby zastaven vlakem žel. vůz. Frant. Luvj č. 450, a smrcen. (12. květn.)

Spadlým sklepem následkem stálých deštů byl zrazen a zdušen špilový Richard Šloboda z Holic, zaměstnaný u ned. mistra Joz. Kucharče. (27. 10. 1930.)

Obec.

11. července obdržela o štodala Joz. Hleboš č. 165, a 2. prosince štodala Frant. Kugánka č. 298. Průvna obně nekrdma.

Spolky.

V červnu kománo veřejné cvičení Komunistické ^{JPT} PTV s přívodem, jehož se účastnilo i náctvo. K přívodu vytkřikovana pinná hesla proti republice, proti ostatním občánim. Vínici byli potrestáni a náctvo náčkárána cvičiti v datyčné jednotě.

Stavby.

Ruč. stavbní byl dobrý. Nové domy postavili: Heléní Frant. č. 690, Mlataušek Augustin č. 691, Fjdek Jaroslav č. 693, Koudelka Adolf č. 694, Maxuch Frant. č. 695, Mlárk Ludvík č. 696, Lambal Josef č. 697. Nové domy na místě starych postavili: Galajka Frant. č. 333, Vašiček Michal č. 439, Petejános Florian č. 9, Souček Václav č. 37, Košutková Barbora č. 373, Galajka Valentin č. 216.

Studně.

Před obekodem p. H. Kopřivny vřřena byla náčkodem obce nová pumpa.

Kanalizace.

Od propustku pod drahu provedena byla směnem do osady kanalizace v délce 100 m.

Kostel.

Kostel byl v červenci opraven a olíčen fou Frant. Barbořík, stav. v Hlodoně.

Odvody.

Odvedeno bylo 21 jinosti.

Spolky.

V červnu byla založena DITJ (dělničká tělověčná jednotu), kvil u p. Pavla Šečkáře. Byla zde již dříve, ale

po komunistickém puči v r. 1920 zanikla.
Od 1. prosince jest kde poštovním p. Nehněvajísa Štěpán Pošta.

Novoveská Součková kapela, z členů FDTJ, při zájezdu na Maringšskou Spartakiádu do Prahy, v r. 1921.

u

17. června podepsala obec pmlouvu se Západomoravským elektrárnami o elektrifikaci obce. Obvětlování počalo 18. července t. r.

Elektrifikace.

Služka Anička Kbořilová patratila v březnu dvířiční dítě a ve knozi ho nahrabala. Porodem byla osvobozena.

Labitz.

Z divočin hospodářských byla zde založena Občan-
ská záložna. Prvím jejím předsedou je Mestoušek Pa-
vel p. 124. Umístěna je v obecním domě za nájemné poč. Kč 100.-

Občanská záložna.

V domě č. 670 vřídil p. Frant. Grünwald 15. března drogerii. Říčníctví v domě p. Jančarňkové má pronajato p. Benada p. Říčníctví v domě řetěznického konsumu má pronajato p. Jan Tomeček. V domě č. vřídil Klempřístů p. Al. Konečný. Filialka "Bata" byla 1. října vříděna v domě p. Čistmáa Tourka a 1. listopadu přeměna na dům p. Jos. Jedvičky č. 671. Obecní hostinec pronajat od 1. listopadu p. Frant. Sekaninovi na poč. Kč 8. 400.- Nejmenším hostince si nádraví se stal p. J. Strouhal.

Hostince.

Obecní knihovna pronajata od 1. ledna na 6 let zdejšímu konsumu p. Rudolfu Janeczkovi na obnos ročních Kč 13. 550.-

Obecní knihovna.

90

Dar.

Místnímu odboru ochrany matek a kojenců darovala 5. tří-
da obecní školy Kč 430,- vyřezek, petruaného divadla.

Sbírka.

Pročerno-kau pečí o mládež vykonána sbírka, která vyne-
šla po obci Kč 402'80, ve škole Kč 219'40, celkem Kč 622'20.

Anička Jetrjanošová č. 19., která se

v březnu súčastnila 3 okresní deputaci přání p. prezidentu.

Nekaměstnanost.

Nekaměstnaných ku konci roku bylo 2h. K odstranění ne-
kaměstnanosti uvněšlo se obecní zastupitelstvo 20. 11. 1930 vno-
vati obnos Kč 74.000 na přípravu všech obecních cest.

Obecní knihov-
na.

U tomto roce bylo vypujčeno z obecní knihovny 3.824
knih. Stav knihovny činil 1. ledna 1931. : 532 knih nábov-
ných, 90 knih poučivých, 15 pro mládež, dohromady 637 knih.
Obecní knihovna je od 1. dubna přestěhována do staré o-
becní kanceláře v obecním domě.

Soupis stro-
mů.

20. krát byl proveden soupis stromů ve vdejn' obci. Zjištěno
bylo, žeAIMOU v r. 1929 a jejími následky uhynulo: 539 ja-
bloní, 503 hrušní, 33h třešní, 61 višně, 2.068 švestek, 45 sliv, 221 me-

ruček, 175 broskví, 662 ořechů, 87 keří pyblínu, 40 angreštů.
Vesměš stromy plodné. Zdravo kvítalo: 1.844 jabloní, 939
krušní, 386 třešní, 149 višní, 4.053 švestek, 37 oliv, 328 me-
ruček, 174 broskví, 327 ořechů, 13 moruší, 976 keří pyblí-
nu a 225 angreštů. Z tohoto počtu vidno, jaké ohromné
škody zima 1929 způsobila.

Les, v katastru obce Moravské Nové Ústí byl kon-
cem října prostátněn. Jak v této pam. knize vylíčeno,
patřil les kdysi obci. - Lesními zde bývali kpra-
vidla Němci - nechtějí s lidem. Snad nyní poznáme,
že jsme v republice československé.

Les.

Trafika n. č. 64. na příčinou smrti její majitelky pí. Fr.
Bělohové přeměněna na dům č. 100 a vede ji Frant. Plí-
hán.

Trafika.

Prépa cukrovou bylo osázeno 58 h mív. Újnos průměr-
ný byl 70 q z měrice. Cena byla Kč 14.15 za 1 q. -

Prépa cukro-
vá.

Občanská záložna počala pracovati od jara. V
tomto roce bylo vkladů Kč 633.149.10, půjček Kč 125.150.-,
obrat pohlednicí činil Kč 1.804.199.45. - Ředitelem je
Matoušek Pavel č. 124., pohledníkem Jan Kášut č. 113., účet-
ním František Galajka č. 111. -

Občanská zá-
ložna.

Vkladem tohoto roku bylo 1,029.976.85 Kč, půjček
308.070 Kč, celkem je na vkladach 2,016.720 Kč, na půjčkách
1,574.411 Kč. -

Záloženský a
spoř. spol.

V tomto roce se zde narodilo 28 chl. + 21 děv. = 49, zemřelo
15 mužů a 12 žen = 27. Svatek bylo 23 zde, 4 v Praze.

Narození, úmrtí,
svatky.

Kroužek div. ochotníků
při FDTJ v Mor. Nové Ústí
v r. 1925.

X

Sčítání lidu.

Letošního roku bylo provedeno sčítání lidu. Ve zdejší obci bylo napočteno 2.918 obyvatel. Z toho 22 Němců, 4 židé, československého vyznání 4, československého 13, evangelického 4, bez vyznání 21. - Za 10 let přibýlo 35 obyvatel. Tržiny, maleho průmyslu jsou úplně; není průmyslu, není bytu ani najmutí.

Prozpočet obecní.

Rádná potřeba obecní na r. 1930 činila Kč 314.374, mimořádná 1.980.000 Kč; úhrada rádná Kč 359.154, mimořádná úhrada Kč 1.909.470.

Ložbavy.

Ložbav bylo v tomto roce 57.-

Včelky.

Včelotev je 53.-

Divadla.

Divadelních představení pořádal „Jokol“ 5, „Chel“ 6, sportovní klub 2, J. P. N. (kom.) 8, soc. demokrate 6.-

Starodávny pamětník doba 1785-1930, poslední dosková dřevěná stodola v obci. Majitel Mica, Jačkař č. 502.

Žačka Anna Zuzarová z čís. 419, která jako členka dorostu Čsl. čes. kříže sčastnila se blabopřání u p. presidenta k jeho 80ým narozeninám. Nastolka dárek z občanské výstavy - lží = polokruhová posteliska.

Kruháková

O chovu a nemocích domácího zvířectva mi vypravoval místní zvěrolékař M. V. Dr. Michal Kosůl toto:

Nemoci a chov
dobýlka

Přive řádila v Mor. Nové Vsi ve velkém rozsahu červenká, ale po zahájení práce, začal Dr. Kosůl ochranně očkovať proti července simultánně (= současně), t. j. serem a červenkovou kulturou a za 14 dní přeočkovával červenkovou kulturou, což žádný z veterinářů na Moravě neprováděl. Tím se mu podařilo prodloužit imunitu (= odolnost) na rok.

Při odchovu selal trpěla také různými nemocemi, hlavně chřipkou a osulinami, a proto jich hynulo nejméně 50%. Hlavní příčinou této pohromy bylo nehygienické ustájení. Co světlové vlny se stavěly z hlíny a děné s cementovou omítkou; a proto byly studené a vlhké. Byly sice vysoké jako paláce, ale byly udušeny, protože póry stěn byly ucpány cementem a nemohly větrat. Ani na výběh nebylo namalováno. Zvíře se potřebovalo proběhnout, čím se olužívá, soaly se lépe vyvinou a nepodléhá tak snadno nemocem. Nedostatek volného pohybu a čistého vzduchu snáší z domácích zvířat nejlépeji vepřový brav.

Až pochopili chovatelé, že je potřeba více světla, zdravého vzduchu, ale také sucha a tepla, začali stavět kolce dřevěné, větší okna a stěny bez cementu. Nejlepší dřevo na kolce je borové, poněvadž obsahuje pryskyřici, která osvěžuje vzduch. Dále zřídili chovatelé výběhy. Těmito opatřeními se snížilo hynulí selat na 20%.

Další chybou bylo, že se krmilo převážně vodnatým nápojem. Křebyličná voda ztěžovala trávení, živočišná krmiva byla vodnatá, ochablá a náchylná k nemocem. Když však začali krmil kašovitým (hustým) nápojem, nastalo lepší trávení a tělo bylo odolnější. Potřebnou vodu zvířata dodali zolaštním napájením.

Hovězí dobylek se pásával na pastvě, ale sládo nebylo celkem zolaštní. Našlo se tam všechno možné od kříženců po skot kravařský, simenský, pinegaoský, šedohnědý a holandský.

1931.

Počasí.

V lednu byla zima dosti tuhá. V únoru bylo a počátku mírně, později zima. Napadlo něco málo sněhu. Zima trvala po celý březen. V dubnu byla a počátku zima. V 2. třetině začalo se se-
ti. Chladno bylo do konce dubna. Příchodem května nasta-
lo i teplo. Teplo bylo po celý měsíc. To celý měsíc ale také ne-
přišlo. Stejně tomu tak bylo i v červnu. Teplo, ale bez deště.
Za celý měsíc byl asi 2x praxe prach přeropen. Proto také 1.
července nastaly jíně. Obilí opuslo, uschlo, než-li dorrálo. Do
některých hodů bylo téměř vše i vymláceno. První bouře letošního
roku byla 15. července, při níž tek konečně i napršelo - bohužel pro
obilí pozdě. Rovněž i 28. a 29. přišlo. Srpen byl se prve půli opět
suchý. Od půli přepřehávalo denně až do konce měsíce. Floxů
byla velika náhoda. Horké a suché léto jim tak prospívalo. Proto
jíně v srpnu byly nalomeny kralé hvozný. Než deštiva druhá polo-
vina srpna naděje a vrátila. Floxů dorrávaly a denními dešti
počaly zachnívat. To se poptupňovalo do té míry, že mnozí hospo-
dářů byli nuceni hvozný jíně 27. srpna sbírat - ovšem nedorrále.
Na počátku září bylo několik dní slunečných, po nich však opět
deštivo a chladno. Ti, kteří hvozný nechali byli nuceni je posbí-
rat do 15. září. Toho dne byl $- \frac{1}{2}^{\circ}\text{C}$ mráz. Studeno do konce 22.
poletoval sníh, teplota asi $+ 3^{\circ}\text{C}$, zima listopádová. Polední slunce
stále přišlo. A teprve koncem měsíce mohli počati se setím. 1. října $- 2^{\circ}\text{C}$,
zářij byl 14 dní pěkných, 16. mráz, zářij opět méně. Řepu počali vy-
sívati od půli října. V listopadu rovněž častěji přišlo, bylo však
méně a mnohem příznivější než v říjnu. 1. prosince najednou $- 12^{\circ}\text{C}$,
2. ... $- 9^{\circ}\text{C}$, 3. ... $- 6^{\circ}\text{C}$, 4. napadlo asi 5cm sněhu, ale hned druhého dne
nastala úplná obleva, 7. pros. tak bylo po několik dní, zářij do-
stavily se opět mrázy. 19. prosince $- 11^{\circ}\text{C}$, 20. ... $- 13^{\circ}\text{C}$, 24. pro-
sine míhle obleva a prší. S teplotou nad 0 existulo až do konce
roku.

X

Popravě v. 1931.

Při bouři 25. červenci zde několikrát udělilo do domu, stromů a j., ale nevznikl žádný požár, ani zničejší škoda.

Blesk

Zdejší praktický lékař dr. Frant. Utekmal přesídlil 15. říjmem do Klína. Od 16. listopadu nabýval zde lékařskou praxi dr. Antonín Macháček v domě č. 689.

Lékaři.

Zdejší Okrašlovací spolek vyсадil podél silnice na náměstí a podél domu po obou stranách Horního i Dolního konce několik desítek stromů - krušek. Mnoho jich však bylo buď neopatrností polámané nebo od hus poškozeno a zničeno. Svědčí to o lhostejnosti občanů k uprostromování. Horská osuda postihl nově vysázené stromky na silnici k Prusánkám, z nichž bylo asi 30 zámyslně nebo námylným pašatelem polámané.

Okrašlovací spolek.

Kanalizace od nádraží směrem do obce byla asi o 100 m dále provedena. Prováděla ji fa. Frant. Barbořík a Hladonina. Řádná potřeba obce na r. 1931 činila 446,377 Kč, mimořádná

Kanalizace

Rozpočet obce.

1,251.000 Kč, řádná úhrada 989.464 Kč, mimořádná 1,123.087 Kč.-

Přednášky.

U uplynulém roce pořádala Místní osvětová komise 2 přednášky, 2 přednášky se světelnými obrázky, 1 film, jehož výtěžek 637.30 Kč byl věnován Místnímu odboru matek a kojenců a 1 divadelní představení.

Volby do obec. zastup.

27. září konány byly volby do obecního zastupitelstva. Bylo podáno 8 kandidátních listin, a to:

1. Kandidátní listina čl. strany národně socialistické.
2. " " " " sociálně demokratické.
3. " " komunistické strany Československa.
4. " " české občanské strany nepolitické.
5. " " samost. živnostensko-obchodnické strany středoústavské.
6. " " československé živnost. " " "
7. " " " " strany lidové.
8. " " republikánské " zemed. a malorol. lidu a Domovní.

Při volbách obdržela:

Kandidátní listina č. 1... 163 hlasů a 3 mandáty.

"	"	"	2... 239	"	"	4	"
"	"	"	3... 281	"	"	5	"
"	"	"	4... 99	"	"	2	"
"	"	"	5... 30	"	"	—	"
"	"	"	6... 82	"	"	2	"
"	"	"	7... 415	"	"	8	"
"	"	"	8... 323	"	"	6	"

Zvoleni byli tudíž do obecního zastupitelstva:

Za strany národně socialistické:

1. Krutáň Pavel, řel. živ. z. z. z. č. 465.
2. Moudrý Jan, " " " 52.
3. Vála Jan, cestář, " 331.

Za stranu sociálně demokratickou:

4. Salajka Jan, řel. živ. z. v. v. č. 525.
5. Vašíček Josef, dělník, " 276
6. Títl Vladislav, obkladník i. d., " 311.
7. Dušek Václav, řel. zam., " 552.

Za strany komunistické:

8. Hlešic Pavel, státník, č. 687.
9. Polach Václav, malorolník, " 352.
10. Hlešic Jan, dělník, " 99.
11. Sečkar Jan, " " 245.
12. Kudlík Karel, oficial i. d. v. v., 594.

Za stranu občanskou nepolitickou:

13. Zurek Jan, domkář, č. 492.

14. Hlebačka Jakub, dělník, " 570.

Za českosl. z. v. obč. stranu středostravovskou:

15. Paulik Jan, kovář, č. 2.

16. Petráň Jan, obchod stavebninami, č. 571.

Za isl. stranu lidovou:

17. Filipovič Pavel, polník, č. 8.

18. Dolířal Josef, " " 48.

19. Maděrič Tomáš, úředník, " 134.

20. Petráň Jan, dělník, " 401.

21. Salajka Josef, stálar, " 574.

22. Salajka Valentin, malorol., " 216.

23. Maděrič Michal, polník, " 166.

24. Hlebačka Jan, malorolník, " 169.

Za republikánskou stranu:

25. Šechar Ladislav, polník, č. 217.

26. Košut Michal, " " 207.

27. Rydek Frant., " " 224.

28. Petráň Frant., " " 19.

29. Hlešic Frant., " " 14.

30. Zugar Frant., " " 225.

Volba starosty provedena byla 18. listopadu a zvolen všemi hlasy Petráň František č. 19. ze strany republikánské, I. náměstkem Filipovič Pavel č. 8. ze strany lidové, II. náměstkem Salajka Jan č. 575. ze strany soc. demokratické. Rovněž volby náměstků provedeny jednoklasně. Tolbí starosty i náměstků předcházel dobrota. Tuto vůli - společně pracovat - nutno vyžadovat. Je to též prvý případ od 1918. Při práci o pečetě měly by vždy stranické názory býti odloženy. Obecním pokladníkem zvolen Maděrič Jan č. 52.

Pro suché počasí se urodilo velmi málo žita po měřici asi 2 q, pšenice a ječmene asi po 3 q, ovsa asi 1 q. Samozřejmě, že i slámy bylo velmi málo, takže hospodáři stěží vydrží, nebudou-li přikupovati. Cena se uklidila prostředně. Z těch důvodů byli chovatelé dobytka jako koně-řivo, tak i ve provedení přinuceni k odprodeji. Že cena byla nízká, je samozřejmé, ježto takový odprodej byl ve všech krajích, čehož využítkovali krupky dobytka kupující. A při tom nutno poukázat na to, že cena masa se pohybovala

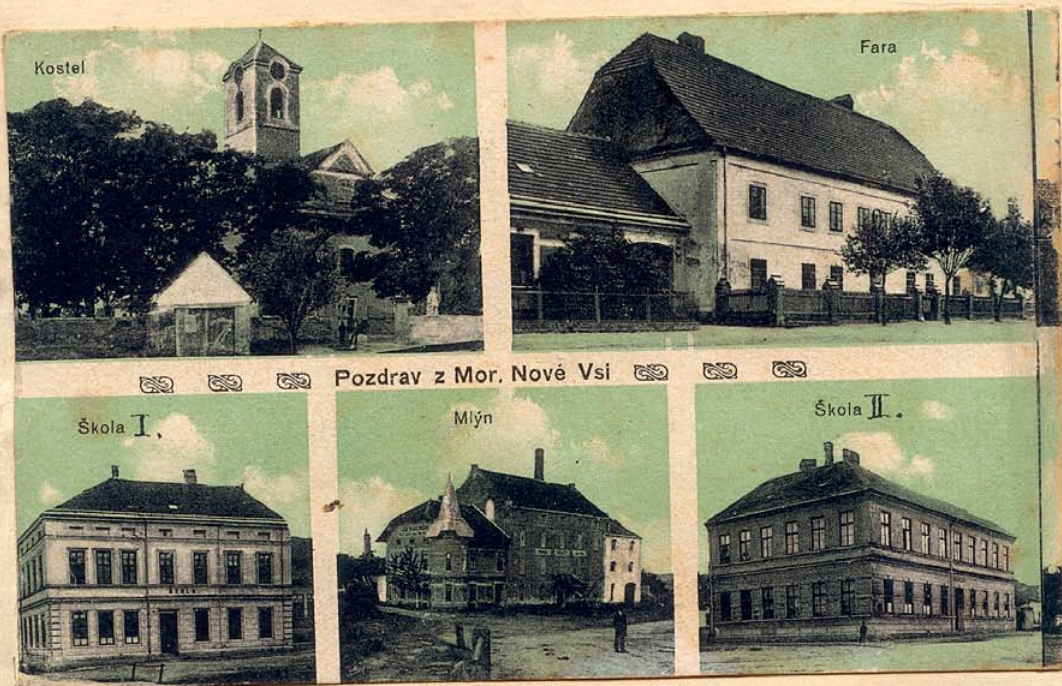
2. květen

se neobrátila v nákup. Dobytek velmi laciný, maso v obko-
dech drahé. A stejně i s moučnými výrobky. Poněť cen
v nákupu a v prodeji se neodvíral, ovšem na škodu šir-
ších vrstev konsumentů.

Flora byla mnoho. Pro trvale dostiue počasí byly sbírá-
ny přeliv záhy (i koncem srpna) a dle toho i jejich byla
různá. Cena jejich byla 2-4 Kč. Hrušek bylo mnoho, jablek
málo.

Moer. Nová Ves r. 1931.

Moer. Nová Ves r. 1914.

V tomto roce byl pouze II. ročník živnostenské školy, do něhož cho-
dilo 11 učňů. I. ročník nebyl otevřen, pro nedostatek učňů. V tom-
to jest viděti tíseň hospodářskou. Ruch stavební byl malý,
pro neúradu občanské omezovali svá vydání a následek se
jeví i v živnostech: nedostatek práce. A proto těch živnostní-
ci nepřijímali učně.

Živnosten-
ská škola.

Do měšťanské školy byli přijímáni i děti z okolí. Do Ia) tří-
dy chodilo 36 žáků (chl.), do I. b) 4 žákyně, do II. třídy 47 žá-
ků (chl. i děv.).

Měšť. škola.

Ruch stavební byl dobrý. Nové domy postavili: Otto Vodvoří-
ka č. 469, Michal Madrůc č. 166, Šteflův Frant. č. 227, Matěj
Blamár č. 304, Ludvík Mráz č. 698, Jan Lambala č. 897, Jos.
Kubovic č. 698, Jos. Mráz č. 699, Pavel Polach č. 700, Antonín
Hlejš č. 701, Nádernický J. č. 702, Jos. Kečulník č. 703, Ludvík
Hlejš č. 704, Valentin Salajka č. 705, Jan Daniel 706, Teodor Pačič
č. 707, Frant. Pačičký č. 708. Mimo tyto stavby bylo provedeno několik
přístaveb: chlévů, stodol a p.

Stavby.

Rozpočet obce na r. 1931: náčtná potřeba Kč 446.377.-
" úhrada " 989.464
mimárodná potřeba " 1.257.000
" úhrada " 1.123.087.

Rozpočet obce-
ní.

Přirážky obce činily 300%
Rozpočet pro školu obecnou činil Kč 38.750, pro školu měšťanskou
Kč 123.500.

Přirážky.
Rozpočet školní.

Odvoděných bylo v tomto roce 18.
V r. 1931 bylo přestavěno ve zdejší obci 670 krav a jalovic, 390
pracovic a 200 kox.

Odvody.
Dobytek.

Neráměstnaných bylo koncem roku asi 80. U nich platí léčebné
výlohy za neráměstnané. (Dě. zast. 9. I. 1931.) Neráměstnaným
jsou vydávány nepravdělně lístky na potraviny, a pravidla
po Kč 10, v případech ohleduplných po 20 i 30 Kč. Potraviny
si vyžádají u zdejších obchodníků. Akei tuto provádí
ministerstvo sociální péče. Jinak jsou neráměstnaní podpo-
rováni tím, že jsou přibírání k nahraděným nutným právním obec-
ním. Přednost mají otce rodin. Pro zmíněnou neráměstnanost
bylo zamýšleno (místní obco. úřadu) stavěti silnici od propustku na
místním k Týnečkému nadvěru. Pro nedostatky finančních
prostředků a pro malou potřebu této silnice se stavby.

Neráměstnanost

Dávka neby v kartě vybírána paušálně a rozdělena na
jednotlivé hostince.

Dávka ze hry v
kartě.

Na dobudování měšťanské školy bylo vypůjčeno od zdejšího

Měšť. škola.

Vida 15. III 1932
P. Šoupal,
okres. škol. insp.

Společného a záloženského spolku Kč 200.000.- Bylo tedy na měst. škole vypuštěno celkem Kč 1.700.000.-

Následkem deštivého podzimu i zimy 1930 objevila se ve spodních místnostech novostavby měšťanské školy, totiž ve sklepích a v kotelně voda. Poněvadž kotelna musila být ještě o 60 cm prohloubena, aby byl umožněn odtok křápalné páry ze spodních topných těles (vina dohl. úřadu), bylo nutno místo, na něm měšťanská škola stojí, odvodnit. Kanalizace provedena na Dolní konci do ovodnice a provedla ji firma František Barbořík, stavitel z Hodonína. Kanalizace ta je v délce téměř 1 km a stála 84.000 Kč. Při jejím provádění v budově na nádvoří došlo se na silné pruměny.

Během roku byla měšťanská škola dobudována. Jednotlivé práce v budově provedly firmy (cenu prací neuvádím, poněvadž jimi již účty proužkantrulovány, uvedu je proto, by bylo přehledně vidno, co budova stála.):

práce kámenické: Jan Žugárek, kámeník, Mor. Nová Ves;
ústřední topení, vodovod, var. lázně: Lad. Črauce, návod instalující
ústř. top., vod., lázně z Brnělska;

práce stolaroší: Metoděj Mikulík, Jos. Salajka, Adolf Koudelka
a Leopold Konrad, stolarš z Moravské Nové Vsi;

práce sklenářské: Josef Bečát, sklenářství, Hodonín;

práce malířské: Karel Kradický, malíř, Moravská Nová Ves;

práce parketářské: Frant. Travníček, stolar, Hodonín;

práce zábovníké (náčomy): Jos. Čížek, úbovník, Brnělsko;
instalaci elektrického proudu: Marcel Zálusák, Hodonín;

Uvnitř nářezní dodali:

stolky do tříd (místo lavic) p. Adolf Koudelka;

židle ke stolům od fy Bankop Přemysl p. R.;

umyvadla Jos. Šponar Přerov;

tabule F. Talla Přerov;

skříň do tříd, kabinetů a vitriny v kabinetech firma Heideck
Brnělsko;

učitelské stolky do tříd, skříň na páty ve sborovně Leop. Konrad
Mor. Nová Ves;

stoly do sborovny, do chlapecké a dívčí pracovny, do školní kuchy-
ně, jídelny i stolicky do kuchyně a chl. prac. Jos. Salajka Mor. Nová Ves;

nářezní předčítelný firma J. Václavík Brnělsko;

kreidle do lavní daroval sklenářství J. Bečát, Hodonín;

Učivoim v nové budově měšťanské školy začalo 1. zář. Hlavnostní

Šokaji na slavnosti.

Ze parku.

otevření budovy byl G. náčl. Komín předsed osadní, který stánu
u nové budovy. Tam řečnili: za remslm školní radu okr. hejtman
Dr. Emil Kadlec, za okresní školní výbor okr. pře. insp. Ruda Šoupal,
za remslj výbor předseda Jul. Kopeček a poslanec V. Jádva. Spolu
s tímto slavnostním otevřením konána výstava věnovaných prací
na paměť 10. letka tvrdní zdejší živnostenské školy pokračovací,
spolu s výstavou remeslných prací živnostníků zdejších a z okolí.

Zřetelstvo.

Reditelom městnské školy je od 1. září Rudolf Zavadil. Na městnské škole vyučují: uč. Frant. Sedláček, Frant. Křitěnský a Jos. Šmeklák. Od 1. listopadu odešel uč. F. Křitěnský do Poštorné a na jeho místo ustanovena učka Božena Fialová z Uhav. Nové Vsi.

Na škole obecné: od 1. září Jos. Konečná; od 1. září vyučuje uč. K. Kocel výp. na měst. škole v Hodoníně; za něho tu vyučuje uč. J. Jeliňková do 1. prosince, kdy se uč. K. Kocel vrátil z Hodonína. 1. prosince přeložena učka Konečná do Lanškrota.

Výlety.

I. třída městnské školy podnikla autobusem výlet na Javořinu, odtud pěšky do St. Ture, dále autobusem na Pradlo.

Třída obecné školy podnikla výlety do Brna, na Mlýnskou, na Buchlov.

Radio.

Radio - posluchačů bylo 57.

Lázně.

Tri zdejší Masarykově městnské školy jsou teď lázně a to 5 van a 10 sprch. Otvírány jim v pátek a sobotu. Poplatek za vanu 3 Kč (v pátek), 4 Kč v sobotu, za sprchy 2 Kč. Lázně jsou dobře proužívány a jich dobro pro kulturu těla se v budoucnu ukáže, ať na mladá generaci. Mám myšlenku poříditi ještě výtělba-sen na městnskou školu v zahradě pro koupání letní. Je však to těžko provésti pro nynější těžkou finanční situaci a za druhé pro pochopení. Pro letní koupání jsou sice jezera ale: jsou vzdálená a voda nečistá. V budoucnosti jich pak nebude. Doufám, že myšlenky té se podaří někdo uchopit. Jsem šťasten, že zdarilo se dlo toto.

Divadla.

V tomto roce pořádána byla divadla:

Těl. jednotka Sokol 4, Těl. jed. Chel 3, Těl. těl. jednotka 8, Jednota proletářské tělovýchovy 7, Sportovní klub 3, Svaz katolických žen 2. Cukrovky oseto bylo 540 měřic. Odvezeno bylo celkem 22.000 q, vrodilo se po měřici průměrně 40 q. Cena pěpy byla Kč 10.75. Rok od roku je menší oset. Příčinou je malý vývoj cukru do cirkiny, čímž nastává omezení osetu. Vysoká cena cukru u nás (kg za 6.40 Kč) je důsledkem nízké ceny cukru vyváženého do cirkiny: náš spotřebitel naň dopláci. Rovněž i cena cukrovky je toho důsledkem. A v budoucnosti tomu nebude lépe. Naše hospodářství musí se obrátiti na pěstění jiných plodin.

Průmysl.

Trafika p. Frant. Telikána byla přenesena z domu č. 100 na dům č. 20.

Trafika.

17. října přešel Pavel Dydek 5.43 vorem vlastního synka 3letého Jana a uromatil ho.

Lebiti.

1. provincie byl autem rabit přední Petr Dudela, slušiči u J. Košic
ta č. 89.

1 q pšenice	Kč 160.-
" žito	" 150.-
" ječmene	" 140.-
" oves	" 130.-
" bramborů	" 30.-
1 kg mouky pšeničné	" 3.-
" " žitné	" 2.-
" maso hovězí	" 14.-
" " vepřové	" 16.-
1 l vína	" 5.-6.-
1 kg kvasů	" 2.-
1.000 cíhel	" 230.-
velká ky po	" 6.-7.-
vejce kus	" 50.-

Ceny.

U tomto roce se zde narodilo 66 dětí,
zemřelo 46 lidí,
sváteků bylo 32.-

Narození,
úmrtí,
svátky.

U r. 1931 bylo na úkladech přijato 583.783.25 Kč, vyplaceno
499.092.20 Kč, přijeno Kč 370.459.05, půjček splaceno Kč 262.730.80.
Za úkladem 31. 12. 1931: Kč 2, 103.411.05,
" půjček 31. 12. 1931: Kč 1, 682.064.25.

Spořitelna
a
záloževský
spolek.

Na 26. února na 14 hod. zorganizoval učitel Rudolf Filip „Lo-
chod hladu“ v Hodoníně. O účasti nezaměstnaných z Mor. Nové
Vsi vypravuje Jan Klubus takto: „Abychom se nezúčastnili lo-
chodu, lochodu“, dostali jsme toho dne práci na silnici. Ale pra-
covali jsme jenom dopoledne. Ale odpoledne se nás asi 70 vyda-
lo pěšky do Hodonína. Cestou se k nám přidali z Mikulčic a Lu-
žic. U Hodonína proti nám jela 3 auta četníků, proto jsme se rozpek-
li po blízkém lese a jednolitě jsme se dostali do Hodonína, kde bylo do-
voleno chodit jenom po dvou. Pro neuposlechnutí byli z Mor. Nové Vsi
zatčeni Pavel Helešic a Josef Nešpor, ale byli po demonstraci propu-
štěni. Na druhý den chtěli demonstrující nastoupit práci, ale teh-
dejší starosta Wegiel prohlásil: „Kdo byl včera demonstroval, ne-
bude dnes pracovat.“ Četníci vyzvali dělníky: „Ve jménu zákona,
rozejděte se!“ Pavla Helešice vzali na radnici. Když se ostatní roz-
cházel, vykřikl Jan Klubus: „Karbajim!“ Četníci vzali do vaz-
by Jana Černého, J. Klubuse, Ludovíka Jandačka a Frant. Zavrtačka
a odvedli je do Břeclavi a krajský soud je odsoudil na 14 dní.“

Nezaměstnanos

1932

Pocasi.

Na počátku měsíce ledna přišlo. Velmi blátivo. Morava se vylila. Od 10. marchoval, ale jen -1-2°C. Stále bere sněhu. 27. ledna byl tlak vzduchu 745°, nejvyšší to tlak po 25 letech. Stejně do konce měsíce. - Celý měsíc únor marchoval. Nejvyšše do -14°C. Bere sněhu. Z počátku v březnu marchoval mírně. Několikrát padal sníh, ale v krátku opět marchoval. V druhé čtvrtině měsíce byly krásné, slunné dny, takže již 19. března některé hospodáři již seli. Potom mírně při 0°-1°C do konce měsíce. 30. března první teplý jarní den. Od počátku dubna se všeobecně peje. Hned 1. dubna byla bouře. 4. dubna bylo teplo až 25°C. 5. dubna velká víchřice, která brala i hlinu se rozetým sněhem. Od 6. - 15. dubna přepřehalo, stoupano. Teprve od polovice dubna se počalo oteplovati. Bylo však bez deště do konce měsíce. Počátek května byl velmi teplý, ale suchý, z toho důvodu museli mnozí hospodáři ještě marovat, poněvadž byla škůdci napadena. Konečně 8. a 10. května přišlo a ochladilo se. Pak ale opět horka a sucha až do 29. května, kdy přišlo. Vše již sešlo. 3. června rovně přišlo. Okromě množství housenek a bělášků. Stromy nebylo možné ani ochránit. Bělášky se bělala pole jetelínová, na jejich květech seděli. Mnohé stromy měly silně na květ, ale bylo vše housenkami zničeno. Horka. 6. června slabě napřišlo. Od toho dne stále krásně, teplo, ale sucho. Proto již 20. června mnozí vozili seno, ač jindy se to koná koncem června a počátkem července. Všem sena bylo velmi málo. Větro a sucho bylo do konce června. Počátek července byl opět horký a suchý. Proto mnozí hospodáři již 6. července řkali obilí. Teploty až 40°C. 11. čce silně napřišlo. Lně jsou v plném proudě. 17. přišlo. Vše již téměř poročeno. Rovně přišlo 18., 24. a 28. p. bouří. Do konce vedra. Úpen začal vadkem. 2. byla bouře. Rovně 7. Tato byla doprovázena krupobitím, kterým byla jirada kornů asi o 1/4 zničena. Při bouři této se vytvořila smršť, která šla v místech, kde se prostírá parrní pila a pihelna Františka Petrijánosě, kde teď zanechala pro sobě památku. Jejím naporem byla položena

Pohledy na smrti strženou šopu.

šopa na ukladné řexivo v celé své délce 70 m i se všemi 34 utěnými ploupy. Mnohé trámy, na ricki střecha byla položena, byly přelámány. S Kudu pi odhaduje majitel na Kč 18.000. V doměch stojících v pásmu jimix bla smrti byla okna vytlučena. Počasí bylo do konce srpna horké, téměř bezdešté, suché. Lidi pokračovali stejně. Krásně, sucho. Po ovšem prospívalo jediné vinné révě. Pluviny velmi krásně dorůstaly a v druhé půli měsíce posbírány. Jakost vína velmi dobrá. Otava vóak

zádná. Rovněž již jen byl suchý a pojedinele došlo k nemohly suchu změnit, takže ani pet nemohli. Teprve koncem října. V dubu půli měřice byla též žepa, stobývána, ovšem, pro škora uvedené příčiny s kratochvilným výnosem, jak se zmíním v článku o žepě cukrové. V listopadu bylo více srážek, ne však dostatečných k odstranění sucha. Bere sněhu. Teprve v prosinci dostavily se mraky přes 10° C. Rovněž napadlo trochu sněhu a při mírném, mrazu potrvalo až do konce měřice. Uplynulý rok byl neobyčejně suchý. Řeka Morava měla minimální stav vody. Zemědělci trnuli strachem nad suchými poli a útratou podzemní vláhy. Stromy, keře a všechny rostliny t. ro. zimovzdorné, shazovaly listy pro nedostatek vláhy. Rok tento byl bohatý na sluneční svět. Nejvíce slunce svítilo v září.

Přednášky
M.O.K.

Ustátní osvětovou komisi uspořádány byly 6 přednášek, z nichž 1 se světelnými obrázky, 1 exkurzí ke Uranovské přehradě. Přednášek se účastnilo přes 600 občanů, exkurse 50.

Rozpočet
obce.

Rozpočet obce na rok 1932:
 Právní potřeba Kč 382.045.-
 " úhrada " 444.554.-
 Mimořádná potřeba " 525.000.-
 " úhrada " 167.509.-
 Přírůstek obce 300%.

Na úhradu schodku bylo třeba učiniti výpůjčku. Částečně se to obci zdařilo. Jednání o půjčku byla velmi důvělná. Peněžní ústavy nechtějí půjčiti, pryč u důvodu, že nemají peněz. Půjčky obce též se shánějí. Najemci nájemné na pole neplatí. Únor u důsledku kratochvilného sucha a tím jaro. Přírůstek obce též špatně docházejí: daně se špatně platí. Příjmy tytéž. Tak možno označiti dnešní těžké hospodářství: ode dne ke dni. Jistě je: příjmy se stále a menší, mnohá vydání neklesají.

Rozpočet
školy.

Rozpočet školní na r. 1932:
 pro školu obecní Kč 27.420.-
 " " měšťanskou " 60.550.-

Zřetelství.

Od 1. dubna vyváraná ve školní pláňby na obecní škole Jos. Štěbetáková. Za ni ustanovena pí. Růž. Kapounová z Luxic. Od 1. září vyváraná uč. Frant. Sedláček a ustanoven v Bystřici u Brna. Na obecní škole ustanovena od 1. září M. Klímová. Říd.

uč. V. Rosendorfský obdržel od 1. prosince 1932 do 1. února 1933
zdvojnásobnou dovolenou.

Na měšťanskou školu nově byli ustanoveni: Frant. Ušetie-
ka, Kapsun K., Kapounová Růž., Štěpánová Věra.

Obecní škola má t. r. 8 tříd, škola měšťanská 5 tříd.

Škola obecní a
měšťanská.

Zimostenská škola pokračovací poč. škol. r. 1932-33 by-
la zrušena. Zactvo a okolních obcí, kteří ji měli navštěvo-
vatí byli odkázáni na školy v Brěclavi. V Brěclavi bude
toto školství odborně organizováno a bude pro ně postavena kolištní
budova. Navštěvou budou povinni učini všech oborů a okolí.
Tím bude toto školství koncentrováno v Brěclavi pro kraj brě-
clavský, tak jako tomu je v Hodoníně pro kraj bodanovský.

Zimostenská škola
pokračovací.

Zactvo školy obecní podniklo výlet ke Vranovské přehradě,
čactvo školy měšťanské do Lukáčovic a Trenčianských Teplic,
eventuelně do Bratislavy.

Výlety.

U tří odvodců odvedeno bylo 13 mladíků.

Odvozy.

Právní pro tuto dobu těžké neraměstnanosti je, že mnoho ji-
nachů chtělo dobrovolně jíti na vojnu před odvodní povin-
ností.

Obecním předsedou pro 1932. Heřbáčovi byl od 1. ledna
1932 obecním zastupitelstvem zvolen Jan Kalušík č. 653.

Obecní před-
seda.

Místní školní rada uvněsila se poskytovatí mlékem a po-
din nejchudších, jejich otcové jsou neraměstnaní v zimním
období mléko. Poněvadž místní školní rada neměla na to pro-
středky, byla vykonána po obci sbírka peněz a mouky.

Mléčná akce
pro chudé zá-
ky.

Sbírka byla vybrána 605 Kč; k tomu přispěl záloženský a spo-
žitelný spolek 50 Kč, Občanská záložna 20 Kč, těl. jed. Sokol 120 Kč,
žionostníci 50 Kč. To obci bylo též vybráno 90 kg chlebové mouky.
Tato akce byla v době od 5. února do 30. dubna přidělena asi
50 zámků ze školy obecní i měšťanské a to denně 1/4 l mléka a
chlebem. Celkem bylo prodáno 650 l mléka a 197.50 kg chle-
ba.

MUDr. Antonín Macháček, který tu od listopadu minulého roku
působil, přestěhoval se od 1. února do Prahy.

Lékaři.

10. března oběsil se z omrzelosti života (alkohol!) rolník Ji-
řub Trýdlík č. 220.

Sebevražda.

Stavby.

Stavbní ruch byl v tomto roce dosti velký, uvážíme-li těžkou dobu hospodářskou.

Nové domy si postavili: František Valjník č. 709, Pauchner Rudolf č. 710, Mlatoušek Ludvík č. 711, Konečný Martin č. 712, Stankovic Josef č. 713, Hlencir Jaroslav č. 714, Vašíček Pavel č. 715, Vodvářka Otto č. 716, Galajková Helena č. 717. Mnoho to bylo postaveno více nových stájí, stodol, sklepů a mnohé domy restaurovány.

Kanalizace.

Kanalizace osadou nebyla dále pro nedostatek peněz provedena. Pokračováno bylo však při jejím vyústění na dráhu. Toto provedení kanalizace na dráhu umožnilo v nově vyúboženém terénu postavit si mnohým občanům sklepy.

Úroda.

Úrodu možno označiti pro katastrofální sucha, škůdce, kteří se vlnným proudem obrovně rozšířili, a velmi špatnou. Úroda obilí byla prostřední, jakosti dobré a čiml; u pšenice asi 4q, žita 4q, ječmene 3.30q, ovesa 2q po měřici. Řepa 30(!) po měřici. U bramborů špatná; 15q po měřici a k tomu chorobou napadené. U řepy špatná; 1q po měřici (!!). Úroda krmiva. Úroda krmiva dobrá (slunce, sucha), jakosti velmi dobré. Množství bylo poškozeno kroupami.

Ceny.

1q pšenice Kč 135-160-	velata Kč 6.-12.- za kus
" žita " 85-	veje " 0.50-0.80 za kus
" ječmene " 70-75-	málo ky " 18-
" ovesa " 90-	
" bramborů " 24-	
1ky mouky pšen. " 2.60	
" " žitné " 1.80-2-	
1ky masa hovězího " 10.-	
" " vepřového " 13.-	
1l vína (ve sklepě) " 5.-6.-	
1ky krmiva " 1.50-2-	
1.000 cihel " 220.-230-	

K tomuto nutno přičísti na velký nepoměr cen masa hovězího a vepřového u řezníků a cen, které řezníci na dobytek dávají. V neprospekch chovatele. Chovatel pěstuje, těžk ale řezníci.

Masarykova měšťanská škola, -foto Sandalo, Brno, 1931.

Neraměstnanost! Nemít práci! Jaká to ironie v 20. století. A je Neraměstnanost. tomu tak. Pakne se již 3. rok. Důvody jsou stichlé. Narychlejší z nich věcí nástupy dělníků. Ti jsou doma. Přemýšlejí, jaký bude svět. Ale jíst musí. I jeho děti. Také žít. A vydržet s tím, a ty děti bez topení? Jak tragické pro otce! Ale stejně tragické pro mladá neraměstnaná! Jaký člověk čeká na tyto, a nikdo mnozí již po léta nepracují? Práce, opěvovaná práce, která je živitelkou, utěšitelkou všech, tu se hledá. Výrobků všech hojně. Ale málo se kupují. Vědět ten lid nemá na ně. A hospodář? Jen pracuje dál. Ale pot, sčela se řinoucí, nikdo mu nemhradí. Cena na jeho výrobky nerovná se nákladům. Ale pracuje dále, se semknutými rty, v lepší budoucnost. Nemůže stát! Právě se, že nemá peněz! Ten dělník neraměstnaný a ten hospodář pracující jich vskutku nemají. A kolem té otázky se vše stále točí. Peněžní prostředky obce jsou derobitní. Obec má povinnosti k svému občanstvu, ale těžko jim může dostati. Prameny příjmů jsou na vyschnutí. A sama příroda přivleklá přichází. To sucho letošně nedopřálo ani tráve růsti, by jejím odstraněním někdo byl raměstnan. Ale věříme, že bude lépe. Počet ^{ne}neraměstnaných ve zdejší obci byl asi 120-130 osob. Tito nutně potřebují podpory, poněvadž jsou odkáráni jedině na práci svých rukou. Kromě těchto je ještě dosti neraměstnaných, kteří však nedostávají podpory, jelikož mají nějaký majetek. Podporu dostávají 14 denně ve formě lístků, za něž si u obchodníků vyberou potraviny. Obec má na tuhle část to dal na potraviny neraměstnaným 800 Kč. (Př. ob. zást. 8. I. 1933.) Na podporu byly vybrané po obci sbírky pro neraměstnané. Bylo vybráno 1.200 Kč a množství potravin, což vše mezi neraměstnané rozdělono. Děti žijící neraměstnaných byly podílony ve škole mlékem, jak v kap. Mléčná akce bylo vylíčeno. Ani v době žití neraměstnaní nenalezli práci. Žně byly ač ku konci povříení bylo zdržováno došti - do 3 neděl úplně skončeny a těch většinou vymláčeno. Obec, aby poskytl neraměstnaným vydělku podnikla by mnohé práce, jako na př. stavbu silnice v ulici Vinohradské. Nemá však na to

peněz a vypůjčení je nedostatek. Tato těžká doba leží jako balvan na všem podnikání. Od dob uplynulé světové války liší se jedine tím, že nyní krev neteče. Jinak však pohlavá občanstvo nekonalých svrasků. Současne říjící jsme kroti, že jsme se dočkali a novunabytí naší samostatnosti, že jsme přežili sílení lidstva - světovou válku - a po několika letech klidu prožíváme - a to všichni - přechod - u vrtoch dělnických a středních velmi bolestný - k novému uspořádání věci lidských, k novému řádu společnosti lidské. Kéž by byla možná v této epose naposati do roka potěšující práva!

Radiových posluchačů bylo 70.

Radio.
Řepa cukrová.

Řepy cukrové odvezeno bylo letos 18.469 q. Cena řepy byla 10.60 Kč na q. Pro pěstitele byl to katastrofální rok. Následkem sucha, větrů, které klnu i se pemenem odnášely, ručních škůdců, navráno bylo skoro $\frac{3}{4}$ roseté řepy. U kontrahentům vydáno znovu semeno. Jeli 2 - 3 krátě. Neúrodu hlásilo 74 řepářů = skoro $\frac{3}{4}$ všech pěstitelů. Jaké porodily byly v úrodě, uvádím příklad: nejvíce řepy odvezl p. F. Petráňov č. 19 a to 504 q sklizených v méně než 2 měsíci, nejmeně p. Tomáš Vašíček a to 6.98 q sklizených ve 2 měsíci. - To je výsledek práce!

Oheř.

Oheřů větších nebylo. Jen v domě č. 235 patičku p. K. Tomášovi shověla kůlna. Kůlna malá.

Livnosti.

Papírnický a knižárství p. Petra Dubského bylo v domu č. 13. přeneseno na dům č. 5.

Obchod omíšeným ubořím p. Františka Koláře převzal p. Jan Štastný.

Mlékárna p. Karla Tomáška byla na podzim přenesena na dům č. 98., kterýžto dům jmenovaný koupil. Mlékárna zpracovuje denně kolem 3.000 l mléka.

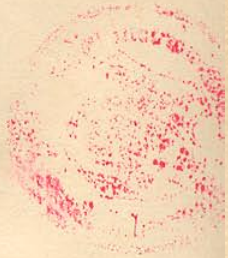
Narození,
úmrtí,
sňatky!

Utamto roce se narodilo: 57 dětí,
zemřelo: 27 osob,
sňatků vykonáno: 18.

Divadelních představení pořádal:

F. J. Sokol 3, D. P. J. 6, J. J. Arel: 6, J. P. J. (kom.): 5, J. K. Mor. Nová Ves: 4,

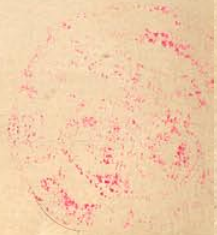

8. června zemřel Josef Vokoun, řídící učitel zdejší obecné školy v. v. Zeměčej, narozený 30. VIII. 1865 ve Starvičské u Hustopeče, byl od r. 1915 obecním tajemníkem. V mládích v všech letech účastnil se činně kulturního života ve zdejší obci. Obecí tajemníkem. Ve schůzi obecního zastupitelstva dne 30. června 1930 zvolen byl obecním tajemníkem p. Cyril Maderič^{st. v.}

Fila p. Fr. Štávika ve Vínobradské ulici.

Kulci brkají. (1932.)

Jan Węgiel.

Starosta.

Od r. 1927. do 1931 byl starostou Jan Węgiel. Zvolen byl na program komunistický. Z důvěry nitě však nutno, že úřadoval i jednal s každým naprosto tolerantně a snažil se o zvelebění obce. Každý dobrý návrh celku se týkající podporoval. V občanském životě byl oficiálně československým státním drak v. v. Narodil se v Křešovicích v Těšínském Slezsku 26. XI. 1872. -

Oslovy Svátku matek.

Prvním kronikářem zdejší obce byl učitel František Sedláček (fot. vlevo), nar. se 3. XII. 1882 v Křibovicích u Hlavočovic. Učil se uval 1902-03 v Přílovičích, 1903-1904 v Mlčémovicích, 1907-1932 v Mor.

Kronikář.

Nové Město. Od 1. srpna 1922 byl přeložen do Brestce v Břev.

Frant. Štejnános.

Starostou obce zvolen v r. 1931 p. František Štejnános č. 19. Zvolený je ze strany republikánské a pousměřil na sebe klasy všech stran. Postavení jeho není příliš křividělné. Je u kormidla obce v době nejvyšší hospodářské. Jeho talid a korvaka 4 p. sobili jeho zvolení. Naroden 14. listopadu 1877 v Moravské Nové Městi, pavalánim palmík.

Starosta.

Koncem roku zastihl se v Břevě zdejší občan Jan Košulic (20iletý). Jako šofer přešel k děvčata a v narušení se zastihlil.

Sebevražda.

Obchod v domě č. 1 převzal p. Ceník Šmekal, křafě jméno Životosti.

vany dům koupil od p. Theodora Adama.

Měst. škola.

Měst. školní školu navštěvuje v r. 1932-33... 205 žáků a to do 5 tříd (2. F, 2. H., 1. III.).

Poněvadž od 1. září 1932 působím jako učitel v Bystřici u Brna, musím nanechati vedení této kroniky. Žalost jim ji, neměl jsem žádných vzorů a má své vady. Pracoval jsem však na ní s láskou a úsilím, nanechati po nás nástupcům po největší výhled do naší doby, našeho života. Máje již jistý odstup od někdejšího života konstatuji velkou občanskou vyspělost, celkovou pracovitost i přes mnohé stranické výstřelky, smysl pro povznesení všeho lidu a občanskou uctivost. Přeji všem občanům pokračovati na těchto průměrných životě a šťastnému soužití všech.

Frant. Sedláček,

učitel v Brně.

Nezaměstnanost

13/12 1932 navrhl radní Jan Helešic 99, aby 2 členové občanského zastupitelstva odjeli k lesní správě v Hodoníně, aby nezaměstnaní dostali dřevu lacino nebo úplně zdarma. 22/12 1932 navrhl radní Tomáš Maděříč 134, aby každá politická strana zvolila člena do dobročinné akce „Péče o nezaměstnané.“ Zvoleni byli: starosta Frant. Petráň (rep.), Václav Dušek (soc. dem.) předsedou, Jan Seička (KSC) jednatelem, členy: Jos. Salajka (lid.), Jan Paulík (živ.), Jakub Hřebáček (obč.) a Pavel Krutáček (nár. soc.). Tato sociální komise měla právo usnášeti se o různých sbírkách ve prospěch nezaměstnaných. Podle informací, které mi dal Václav Dušek, byla sociální komise ustavena na nátlak nezaměstnaných a měla jim ulehčit svízelnou situaci. Snázila se také, aby obec zaměstnávala nezaměstnané co nejvíce na občanských pracích.

30/12 je v obecním protokole: „Aby nezaměstnaní dostali bezplatně dřevu, byli Václav Dušek a Pavel Helešic u lesní správy v Hodoníně a bylo jim slíbeno, že zadarmo dřevu vydati se nemůže, že poplatek bude co nejmírnější, když by 2 Kč.“

25. 12. 1933

R. Šoupal,

okres. škol. insp.

13. 11. 1933

Višňov 7/10 48

P. Šoupal

okres.

Kronikáři v letech 1933-1950.

Píše se rok 1950.

Dříve nežli začnu pokračovat v psaní obecní kroniky, jsem nucen vysvětliti, o jakém slavu jsem převzal kroniku.

Teměř 18 let se nenášel nikdo, kdo by pro věčné časy alespoň v krutých rysech zachytil život obce. Když jsem pročítal obecní protokoly, zjistil jsem, že obecní funkcionáři se snažili, aby zápisů nebyly přerušeny, ale jejich úsilí po 18 let bylo marné.

Když 1. září 1932 odesel první kronikář-učitel František Sedláč, byl již 25. září 1932 jmenován novým kronikářem uč. Josef Šteflovič. Ale kronika přesto nebyla v letech 1933 a 1934 vedena. Proto tehdejší místní osvětová komise navrhla, aby byly zřízeny učitelské sbory, aby se někdo z učitelů přihlásil. Asi se nikdo nepřihlásil, neboť nikde není zápisu o novém kronikáři.

Z ústního podání jsem zjistil, že v té době bylo jednanos, předníkem Ladislavem Sečkarem z čis. 27, aby převzal funkci kro. Ladislav Sečkar nikáře, ale tato snaha vyzněla naprázdno.

30. března 1939 navrhl náměstek Josef Surý, aby pohnulé události tehdejší doby zpracoval a zapsal do kroniky odb. uč. Karel Kapoun, což s povděkem přijal. 13. dubna l. r. jmenovaný funkci přijal a 6. listopadu l. r. byla ustavena letopisecká komise, v níž byli: odb. uč. Josef Šteflovič, František Šteflovič 237, František Helesic 14, Jan Maděrič 52 a Jan Petrjános 401. Ale ani po tomto slibném začátku nebylo v kronice pokračováno.

Za rok po osvobození, t. j. 2. března 1946 byl navržen kronikářem bývalý předseda MNV a velký milovník historie Jan Čech 525. Předsedou letopisecké komise byl zvolen tehdejší předseda MNV Teodor Bačík a členy: tajemník MNV Stanislav Škapa, pokladník MNV Josef Matoušek a řídící učitel Emil Běřina. Avšak ani tito funkcionáři se neodhodlali pokračovat v kronice, a proto 21. února 1947 zástupce újezdní školní rady přislíbil, že se postará, aby některý z učitelů přijal funkci kronikáře.

Coněvadz učitelé bydlící v Mor. Nové Vsi byli v letech 1947-1950 ^{dokud} ji-

Stanislav Škapa

nými funkce, rozhodla 14. května 1948 rada MNV jmenovali kronikářem tajemníka MNV Stanislava Škapa 556. Kroniku měl doplnit od 1. ledna 1933 do r. 1948, za což mu byla přienána odměna Kčs 15000. Tajemník pro nival neodkladné práce kroniku však také nemohl vésti.

Leopold Bušek

Teprve když 12. května 1950 byl vsmyslu § 2 zákona o obecních pamětních knihách, ze dne 30. ledna 1920, č. 80 Sb. z. a n., jmenován radou MNV obecním kronikářem odb. uč. Leopold Bušek 654, bylo v kronice pokračováno. Jmenovaný funkci přijal s podmínkou, že bude počas vedení obecní kroniky staven všech funkcí, aby mohl kroniku skutečně vésti. Zjistil totiž, že navržení kronikáři většinou nepsali prolokroniku, že měli ještě jiné funkce a na kroniku již jim nezbylo času.

Vím, že dodatečně psali kroniku za 18 let je úkol ne snadný, poněvadž leckde chybějí písemné prameny, nebo jsou neúplné a ústní podání může být osobní. Přes bylo nedostatků se vynasnažím, pokud mi to bude možné, abych byl objektivní, neboť jsem si vědom, že kronika je určena hlavně pro ty, kteří přijdou po nás, aby věděli, jak jsme žili a pracovali.

A konečně, nemohu nezpomenout svého obětavého před-
František Sedláč šhidce uč. Františka Sedláčka. Kdekoli jsem sáhl po práci, neboť byl nejen kronikářem, ale i knihovníkem, jednatelem místní osvětlové komise a obětavým pracovníkem v Sokole. Stál u kolečky dnešní střední, tehdy měšťanské školy. Vyoral hlubokou brázdou v kulturní činnosti obce. Tehdejší obecní zastupitelstvo ocenilo velkou práci uč. Sedláčka tím, že mu 15. října 1932 udělilo čestné občanství za jeho 25 letou neúnavnou činnost v Mor. Nove Vsi.

1933

Počasí.

V lednu bylo počasí chladné. V první polovině napadlo trochu sněhu, který brzy rozláhal. Teplota se udržela mezi 0-4°C pod nulou. V druhé polovině napadlo sněhu na 4 cm, ale poněvadž vane studený severovýchodní vítr, uvolily se na silnici závoje, takže od 15. do 31. ledna nejezdila auta. Teplota se udržela mezi 1-12°C pod nulou. V březnu bylo počasí suché, méně chladné. Brásko jen doakrál. Poslední březnové dny byly teplé, lidé se li ječmen a v zahradách zeleninu. Teplé byly i první dny dubnové. Kromy začaly rašit, ale v polovině měsíce nastalo velké chladno, mrzlo, vál velmi ostrý severní vítr a zarazil rozvinulí listí. Ještě 26. dubna byl mráz. Podle novinářských zpráv byl leden duben nejchladnější za posledních 15 let. I celý květen byl abnormálně studený. Na ledové mužce mrzlo. Ale poněvadž polom lůkrál dobře napršelo, naroslo značně obilí i pícniny. Červen byl rovněž studený. V červenci a v srpnu bylo většinou sucho. Největší horko bylo od 23. do 27. července, kdy stál teploměr na 40° až 44°C. V září bylo sucho, a proto byl citelný nedostatek vody. Ve dnech 17. až 19. září bylo o noci -1°C. Teprve v říjnu přišlo několik vydatnějších dešťů, takže oziminy pěkně urosly. Jinak byl říjen nadprůměrně chladný. Lisopad byl vlhký a opět chladný. Teplota se pohybovala ve dne od 4° do 12°C. Byly dva slabší mrazičky. První sníh napadl 1. prosince a až do 13. prosince silně mrzlo. Ovánociích však bylo bláto.

Úroda

Úroda obilí byla velmi pěkná, sláma dosáhla značně výše. Brambor bylo však málo, někteří sklídili na tměči jen 5 pyllů brambor, protože bylo sucho a brambory měřly. Rovněž ovoce bylo málo, ale vína bylo dost.

Co odchodu ně. Franc. Sedláka byla uslavena nová míštní

MOK

osvětlová komise. V té době mělo být v Mor. Nové Vsi 7 členů v MOK, z nichž 3 jmenoval okres. osvětlový sbor, 3 volilo obecní zastupitelstvo a sedmým členem byl knihovník. OOS jmenoval do MOK rodníka Ladislava Sečláře 217 a Václava Duška, zél. zam, č. 652, kteří nebyli jmenováni. Obecní zastupitelstvo zvolilo za stranu národně socialistickou Pavla Kruláka, zél. zř., č. 465, za republik. stranu Františka Helešice, rodníka, č. 14 a Frant. Zvědělíka 435 za stranu lidovou. Předsedou byl zvolen Václav Dušek, místopředsedou Frant. Helešice, jednatelem uč. František Všeňka (jako knihovník) a pokladníkem Frant. Zvědělík.

V roce 1933 pořádala MOK 6 přednášek. Již v té době se uvažovalo o zřízení pučovní vzdělávací školy, která se měla zabývat problémy mravními, sociálními, politickými a hospodářskými.

Místní školní rada.

27. června byly vykonány volby do místní školní rady. Obecní zastupitelstvo vyslalo do MŠR: za stranu republik. Frant. Helešice 14 a Frant. Zugaru 225, za lidovou stranu Tomáše Maděříče, úředníka, č. 134, Josefu Salajku, stoláře, č. 574 a Jana Hřebáčku 540, za stranu národně socialistickou Frant. Helešice 604, za stranu soc. dem. a komunistickou V. Duška 652, Josefa Surého 584 a Jana Helešice 99 a za živnostenskou Jana Paulíka, kováře, č. 2. Za měšť. školu byli vysláni učitelé: Karel Kapoun a Josef Šmellík, za obcí školu: Emil Peřina a Josef Šteflovič a za obě školy Frant. Všeňka. Předsedou byl zvolen Frant. Helešice 14, místopředsedou Tomáš Maděříč.

Knihovna

Po odchodu knihovníka uč. Frant. Sedláčka byl knihovníkem uč. Všeňka, ale zápisový knihovní rady nejsou až do 7. prosince 1935 vedeny a tudíž nemohu přesně zachytit činnost knihovny. Podle ústního podání byla knihovna i uzavřena, protože nechtěl nikdo knihy půjčovat. Tím si vysvětlíme, proč se v letech 1933 a 1934 ztratilo 7 zábaonych, 3 pověně a 6 dalších nebylo ještě v roce 1937 odevzdáno.

1. září 1933 bylo do měst. školy zapsáno 244 žáků, z toho bylo 140 do-
 miáci a 104 přespolních a do z Brusíků 35, z Brusánků 24, z Týnce 23 a
 z Mikulčic a z Těšic 22. Na 30 přespolních žáků bylo pro 1. třídu
 odmítnuto, poněvadž škola neměla již místnosti. Na škole
 bylo celkem 7 tříd, a proto byla fyzikální pracovna (vedle sbo-
 rovy) přeměněna na třídu.

Mišťanská škola
 žáci,

Od 1. září nastoupili na škole: odb. uč. Frant. Sedlář z Uh. učitelé,
 Hradiště a odb. uč. Jaroslav Dvořák ze Vnorov, rodem z Mikul-
 čic. Na místo uč. Frant. Všelichy byl ustanoven uč. Jan
 Vondra z Poštorné.

Ve dnech 13-19. listopadu byl pořízen k měst. škole betono-
 vý chodník. Za práci sedníků bylo zaplaceno Kč 380 a za ce-
 ment, písek a cihly Kč 1000.

betonový chodník

Ridícímu učiteli Vilému Rosendorfskému byla zdravot. Obecná škola
 ní dovolená prodloužena do 1. května, kdy byl jmenovaný, dár
 z moci úřední do pése a správou školy byl pověřen uč. Emil
 Perina a od 1. září byl přeložen z měst. školy uč. Frant. Vše-
 lichka a pověřen správou školy. Od 1. září byla přeložena do
 Hodonína uč. J. Hřivonová a na její místo byl ustanoven uč.
 Zdeněk Kundera. 1. září 1933 vyučovali:

I. třída	(51 žáků)	třídní	J. Věcnová,
" II. "	49	"	" Zdeněk Kundera,
III.a	40		Karel Kessel,
III.b	41		Josef Šteflovic,
IV.	42		Terezie Chaloupková,
V.a	46		Frant. Všelichka,
V.b	38		Emil Perina,

Na celé škole bylo 297 žáků, a to 160 chlapců a 137 děvčat.

Na přání několika občanů se ujal ředitel měst. školy Založení
 Rudolf Zavadil řízení 23 člen. orchestru, který byl občasnou
 založen. Ulyhodou bylo, že mnozí členové hrávali ve voj. hud-
 bě, takže nacvičování šlo dobře.

Založení
 orchestru.

Nedostatek
bylů.

Nedostatek bylů byl příčinou, že téměř všichni učitelé bydlili mimo obec. MSR poukázovala na to, že 3 učitelé měšťanské školy (Kapoun, Kapounová a Imehlík) a 3 učitelé obecní školy v obci nebydlí. Učitelé se proti tomu ohradili, že je to ministerským výnosem dovoleno²¹ pro ženaté není v obci vhodných bylů. A když se i obecni zastupitelstvo problémem zabývalo a slěžovalo se na okres škol. výboře, zastal 29. března učitelův sbor obecnímu zastupitelstvu odpověď na slěžnost. Opis tohoto dopisu je vlepen v kronice měšťanské školy.

Stavby.

V roce 1933 postavili nové domy: Augustin Hluchý 53, Jůř Slovák 720, Jakub Sůry, ⁷²¹ Pavel Polach 458, Ferdinand Geifert 402, Josef Košul 725, A. Helešicová 723, Marie Salajková 271 a František Škapa 726, kromě toho bylo postaveno 5 stájů.

Dražba

1. března byl prodán v dražbě dům č. 136, který patřil manželům Františku a Janě Kolářovým. Koupili jej Jan a Františka Broučková.

Dražka auta
s rychlíkem.

5. ledna narazilo o 18,19 hod. nákladní auto na železničním přejezdě u Mikulčic do příjezdějíčího mezinárodního rychlíku ve směru z Lúze do Mor. Nové Vsi. V nákladním automobilu byli dopravováni brhovei, kteří se vraceli z brhu z Malacek zpět domů do Kyjova. Řidič automobilu Josef Navrátil přehlédl zatáčku silnice přes železniční trať a narazil prudce do žel. závozy, kterou přerazil, načež narazil do pravé přední části rychlíku. Při nárazu bylo auto úplně demolováno. Zboží a peníze brhovei byly rozházeny. Ke nesčíslné se shlélo velmi mnoho lidí a jediné zaslůhou čelůnků nebyly rozházené věci ukradeny. Při této srážce zahynuly okamži 3 osoby a 1 po převozu do nemocnice. Těžce bylo zraněno 5 osob.

Mléčná akce

V únoru a v březnu bylo denně dáváno 22 žákům měšťanské a 56 žákům obecní školy v pámei "Mléčná akce" 1/4 l mléka a krajčůk chleba. Za chléb bylo zaplaceno Kč 200 a za mléko Kč 620. Poněvadž sběrka po obci málo vynesla a obecní zastupitelstvo neposkytlo podporu, navrhli učitelé divadlo a výlěžek věnovali ve prospěch této akce.

Kromě toho provedli žáci měšťanské školy mezi sebou sbírku šatstva, Sbírkou prádla a obuvi v celkové váze 97 kg, jež zaslali dělem ve třetím čtvrtletí na Podkarpatské Rusi. Tato sbírka byla provedena na soláckou prosbu dětí a správy školy ve třetím čtvrtletí. V předeházejícím školním pololetí byla léze škole zaslána bedna šatstva a prádla ve váze 75 kg.

Koncem března 1933 odešel z Mor. Nové Vsi P. Jiří Krůza a na jeho místo byl ustanoven P. Frant. Dragoun.

Kněží

Dne 12. května vykonal brněnský biskup ThDr. Josef Kupka generální visitaci katolického náboženství na obecné a měšťanské škole a dne 13. května bylo birmování.

Birmování

Dne 13. května byly v Brnělavi voj. odvoody a z naší obce bylo odvedeno 22 mužů.

Odvoody

Dne 30. května byla povolena pro Mor. Novou Frančišku Fršk. Lubní lehká autová koncese z autobusů.

Dne 19. června přišla o život pětiletá Marie Zugarová, dcera Josefa Zugaru 236. Odpoledne byla na hasičském výletě ve Vyškově. Asi o 1/2 18 hod. se vrátila s matkou domů. Zatím co matka poklízela, vyběhla dceruška před dům. Nedívala se, oběhla až na silnici, kde ji zachytil od obecního hostince jedoucí Eduard Směkal, dočasný syn pekaře z Mikulčic. Postižená byla ^{načerny} přikopě před domem Josefa Polacha a ihned byla převezena autem Vladimíra Sečkáře do nemocnice. Zranění bylo smrtelné, neboť když tam její otec ráno přijel, byla mrtva. Krajský soud uznal vinným Eduarda Směkala a odsoudil ho k zaplacení všech útrat. Co určitě době se krajský soud dolazoval, zdali útraty byly zaplacený, ale poněvadž Josef Zugar nenatěžoval na zaplacení, částka Kč 2300 nebyla vyrovnána.

Zabití

26. července, t. j. na hody, navštívila naši obec Olga Reüllod - Masaryková, dcera presidenta T. G. Masaryka, se svým průvodem. Zajímali se o slovácký kraj a dolazovali se na kulturní poměry v obci. Společnost byla uhoštěna řidičem učitelem Rosendorfským. Asi po 3 hodinovém pobytu se vrátila tato návštěva autem do Židlochovic. V kronice obecné školy se podepsali.

Návštěva

Olga Revilliod - Masaryková, Leonard Revilliod a Dr. Anna Gaspáriková.

Sbírka na lelectví Dne 30. listopadu byla provedena v obci sbírka na lelectví, která vynesla Kč 1065.

Dožárý Dne 12. prosince 1932 vypukl o 18 hodině požár u M. Tomáška v čís. 235. Vyhořela strojná a chlévy. Celková škoda na budovách činila ca Kč 2000 a na zásobách ca Kč 1000. Požár byl zaviněn asi špatným kominem. 19. září 1933 o 9 hodinách zapálily děti stoh slámy u Jaroslava Galajky. Škoda byla odhadnuta na Kč 1000.

V roce 1933 se ve zdejší obci

Narození,	narodilo	56 dětí, z toho 35 chlapců a 21 děvčát,
úmrlí,	zemřelo	26 lidí 12 mužů a 14 žen,
snálky.	oddáno	12 párů.

Jednola Sokol koupila 1/2 domu č. 127 od Jana Lugárka na proslavení sokolovny za Kč 26 000, ale potřebovala ještě druhou polovinu. Sokolská knihovna měla 139 knih zábaových, 50 divadelních a 95 cvičitelských příruček. Po odchodu uč. Sedláka neměl Sokol vedělavatele. Učitelů Sokola podniklo zájezd na Valašsko.

Společ. a zálož. spolek	V roce 1933 bylo na vkladech přijato	Kč 328.699,75
	vyplaceno	" 429.909,05
	půjček	" 33.969,30
	" splaceno	" 119.007,85
	K 31/12 1933 stav	vkladů
	půjček	" 1.720.990,75

Rozpočet	Rozpočet na rok 1933 byl tento:	
	a) potřeba	Kč 900.081,-
	b) úhrada	" 310.301,-
	schodek	<u>Kč 589.780,-</u>

Na úhradu schodku navrhla obec rada: 85% přírážku k dani činžovní Kč 2.943, 350% přírážku k oslabným daním Kč 134.1400, dávek z lihovin Kč 15.000 a z bytových Kč 437.1437 chtěla si obslat rok krátkodobou zájčkou.

-1934-

Počasí

Leden byl mírný. Sníh, i když napadl, ve třech dnech roztál. Teplota v únoru se pohybovala mezi 4°C nad nulou a 13°C pod bodem mrazu. Večer 20. února se blýskalo a hřmělo a přitom padal sníh. Do celý března neklesl teploměr pod bod mrazu, několikrát trochu zapršelo a dvakrát napadlo trochu sněhu, který druhého dne roztál. V první polovině března seti lidé již ječmen. Byla naděje, že tento rok nebude již tak suchý jako tři předcházející. Teploměr po celý duben bylo neobvyčejně teplo. Dne 19. dubna doslouplil v poledne teploměr na slunci 37°C . Obilí velmi rychle rostlo a stromy do konce dubna odkvetly. Také v první polovině května bylo velmi teplo, od 7. do 14. května bylo na slunci ve 3 hodiny odpoledne 37°C . Ale nepršelo, takže spodní list u obilí žloutl jako předcházejícími. Teprve 14. května napršelo a 16. května klesla v noci teplota na -1°C . Mrazem sežloutlo listí kukurice a fazole. Až do konce měsíce chladno. Do celý červen bylo teplo a sucho, a proto obilí rychle dozrávalo. V posledních dnech srpnových a v prvních zářijových hojně pršelo. Zbytek září a počátek října byly velmi teplé, ale bez deště. Teploměr ukazoval ráno 13°C , v poledne 30°C a odpoledne 23°C . Tak teplý září si lidé nepamatují. Zbytek října byl chladný a vlhký. Druhý mraz byl 18. října a to -4°C . V listopadu bylo počasí suché. Jen dvakrát trochu napršelo, ale nemrzlo. Bylo tak teplo, že někteří lidé soudili, že slyšeli zpívat skřivánka. I po celý prosinec bylo neobvyčejně teplo, průměrně dosáhl teploměr 6°C . Noviny psaly, že někde kvetly stromy, které rašily a jahody měly plody. Že by osení kolínkovalo ve stébla, jak psaly noviny, nebylo v obci pozorováno.

Obilí sypalo málo. vláda zavedla obilní monopol, byla uložena nákupní společnost, která určila ceny a měla výhradní právo nákupu obilí. Ceny proti r. 1933 byly zvýšeny a to: u ječmene

Žroda

z Kč 90 na Kč 118, užitá z Kč 120 na Kč 158 a u pšenice z Kč 140 na Kč 170. Brambory byly za sucha sklizeny. Jejich úroda byla nad očekávání dobrá, měknuli se sice vyskytlo, ale v menším množství. Vlivem teplého října vyrostla řepa až do váhy 12 kg. Cukrovky se urodilo o polovinu více, než slíbili, olneci odevzdali do cukrovaru. Cukrovar nechtěl nadkontingenční cukrovku přijímati za peníze, ale jen výměnou za cukr. Dvo velké deště začátkem září hrozny pukaly a rahnuly a vinohrání se kořalo o tři týdny dříve než jiná léta.

MOK

Knihovna

Funkci jednatele v MOK převzal nový řídící učitel Rudolf Elbl. MOK konala za rok 1934 5 oslav a 4 přednášky. Nová knihovní rada byla zvolena 26. února z členů obecního zastupitelstva. Členy byli zvoleni: radní František Trýdek 224, radní Jan Zurek 492 a člen obec. zast. Josef Salajka, stolář, č. 574. Ani o tomto roce není písemných pramenů, jak knihovna fungovala. Z protokolů knihy obecního zastupitelstva ze dne 7/11 1936 jsem zjistil, že tehdejší obec. tajemník Maděrič dostal odměnu za vedení obecní knihovny v letech 1933 a 1934 Kč 300 a ze zápisu MOK ze dne 17/11 1932 vyjímám: „Lad. Tečkař sděluje, že po odchodu Fr. Sedláka řekl taj. obec. Maděričovi, aby prozatím převzal knihovnu obecní.“

Měšťánská škola:
žáci,

Do 1. třídy měšťánské školy bylo zapsáno 60 místních a 64 přespolních žáků. Obecní zastupitelstvo ostře protestovalo proti zřízení druhé pobočky při 1. třídě, protože okolní obce nechtěly, před třemi lety svolili k uložení obojstranné měšťánské školy. Všech žáků včetně IV. třídy bylo 1. září 1934 331, z nich 214 chlapců a 112 děvčat, domácích 156 a přespolních 175, nejvíce z Hrušek a to 49. Měšťánská škola měla tehdy 8 tříd.

učitelé,

Dne 15. června nastoupil pres. sl. voj. zal. odb. uč. J. Vondra a z obecní školy byl přidělen uč. Josef Pšiflovič, z Dubňan Věra Vaškova a z Cejkovic Frant. Dohnálková, která byla od 1. prosince vystřídána Růženou Kapounovou. Uč. JN byla ustanovena Libuše Mikulíková z Mutěnic, která vyučovala na

obecné škole 9 hodin a na měšťanské škole 15 hod. týdně.

V lednu 1934 bylo zrušeno výnosem ministerstva školství škol. Zrušení školního
né. Výnos vzbudil velké rozhořčení v obcích, které zbudovaly
měšťanské školy na vlastní náklad. Týkalo se to i Mor. Nové
Vsi, protože na naší škole je přes polovina přespolních žáků.
Proti výnosu podávaly posližené obce protest.

Ale i přes toto silné rozladění se od února 1934 jednalo o zří- zřízení JUK
zení jednoletého učeb. kursu při měšťanské škole. Při předběžném
zápise se přihlásilo 20 žáků. JUK musela vydržovat obec sama
a předem musela zaplatit Kč 10 200, a proto obecní zastupitel-
stvo vyslovilo přání, aby ředitelská škola získala větší počet žá-
ků. Na úhradu nákladu mohlo být vybráno školné (pro
JUK nebylo zrušeno) po Kč 200 a zbytek 6000 až 7000 Kč by zapla-
tila obec. Měšťanská škola nemohla ze svých prostředků do-
plácet, neboť dlužila ještě Kč 32 000 za školní pomůcky, které
odebrala již v r. 1932. Přes všechny bylo nesnaze bylo 1. září
1934 započáto s vyučováním v JUK. Počet žáků se ustálil na
46, a to 43 chl. a 3 div. Zajímavé je, odkud žáci byli: z Mor.
Nové Vsi pouze 7, z Hodonína 13, z Brčlovce 2, z Lanškova 4,
z Týnce 3, z Hlušek 2, z Lužic 4, z Rohatce 2, z Ralskovic 1, z Dub-
ňan 1 a z Poštorné 7.

Dne 1. září 1934 bylo na obecné škole celkem 278 žáků, z toho Obecná škola:
128 chlapců a 109 děvčat. Repetentů na celé škole bylo 41. Tý- žáci,
učovalo se celkem v 6 třídách, pobočka byla při 4 třídě. Nejmen-
ší počet žáků ve třídě byl 31 a největší 54.

Dne 1. září nastoupil na obecné škole nový řídící učitel učitelé,
Rudolf Elbl, do té doby řídící učitel v České Olesné, okr. Da-
čice. Z obecné školy odešel uč. Frant. Všelička, jelikož se stal
řídícím učitelem v Tordonicích a jeho manželka vystoupila
na vlastní žádost ze služeb školních a dostala odbytné.

16. prosince byla konána usklaoující schůze rodičovského sdru- rodičovské sdruže-
žení při obecné škole za přítomnosti 59 osob. A ještě před vánoce-
mi byla pořádána sbírka po obci, z jejíhož výnosu byli podě-

leni chudí žáci. Sebráno bylo značné množství prádla, šatstva, obuvi, mouky, sádla, vajec, fazole a na penězích Kč 563. Poděleno bylo 57 žáků z nejhudšších rodin.

Kronika obce.
školy

Při pročitání kroniky obecní školy, kterou založil r. 1883 tehdejší nadučitel František Ludwig, jsem se dočetl několik zajímavých věcí, které zde vyličním. K tomu do rozhodnutí mě vedl názor, že je možné, že se školní kronika může ztratit a bylo by pro obec velkou škodou, kdyby bylo zajímavosti nebyly jinde zaznamenány, jde o říd. učitele, silnici do Kopčan a nádraží

Řídící učitelé

Nejdříve zaznamenávám jména všech řídicích učitelů od r. 1954 do r. 1934, tj. téměř 200 let.

1954	Anton Holenka,
1964	Josef Hřebánek,
1974	Frant. Havelka,
1977	Anton Gluchlik z Bečkova,
1980	Josef Schwenk z Březové n. M.,
1829	" Černohorský z Úzové,
1853	Karel Holíček z Břeclavě,
1881	Malý Rosenberg z Jedonic,
1912	Frant. Ludwig z Mubčovic,
1913	Josef Tokoun ze Štároviček,
1926	Inocenc Růžička
1926	Josef Tokoun ze Štároviček,
1927	Frant. Sedlák ze Šilbovic,
1933	Vilém Rosendorfský z Biskupic,
1934	Rudolf Elbl

Silnice Brušánky
-Kopčany

Silnice od přívozu u Kopčan ulou Mor. Novou Vsí až do Brušánek byla vystavěna nákladem zemským v r. 1870.

Dráha

Roku 1837 byla dostavěna trať severní dráhy, kterou uvedl v život Salomon Rothschild, bohatý a mocný finančník rakouské vlády. Severní dráha císaře Ferdinanda byla stavěna z Vídně přes Břeclav, Přerov, Olšavu do Bochnie v Haliči, v nynějším Polsku. Podnět k stavbě nedala doprava osob, nýbrž soli. Kro-

mě soli se bozil labal, obilí a dříví. Kuli se mluví na začátku dopra-
vy jen mimochodem. Ani doprava osob lehdý nepadala příliš na
váhu. Lidé dříve první léta nejdříve nedůvěřovali a chodili do Bře-
clavě i do Hodonína pěšky nebo jezdili na voze. Ale co je dobré, na-
lo si lidé zvyknou. A dnes všichni víme, že zřízení železniční stani-
ce, mělo velký význam pro rozkvět obce. Občané z Týnce a z Brusa-
nek ještě doposud většinou chodí na nádraží do Mor. Nové Vsi.

Správou lidové školy hospodářské, která byla v obci zřízena 4/11
1930, převzal od uč. Josefa Hleflovicě ředitel měšť. školy R. Zavadil,
neboť měšťánská škola si mohla vypůjčovat prostřednictvím této
školy filmy ze zemědělské ústředny v Brze, což bylo výhodné pro
vyučování zeměpisu a přírodopisu.

Letošní i minulý rok byly suché a zavinily nedostatek vo-
dy. Ve sludni na měšť. škole bylo naměřeno 24cm vody, tento
nedostatek byl snad způsoben i podzimním prohloubením stud-
ně „Jordanky“, kam se voda dobře slika, neboť půda vespod je syplá.

Za zemědělského pomocného Pavla Hlešice byl zrozen novým po-
mocným Jan Bojanovský 42.

Poštovní úřad byl v únoru 1934 přestěhován z domu Jana
Šmehlíka opět do domu Anny Koshunové 92, kde již dříve byla
první pošta. Poštovní úřad byl v obci zřízen r. 1872 a byl v domě č. 92,
kde nyní bydlí Josef Koshun se svou manželkou Annou, která
byla po první provdání za Hřebačku, polomka prvního novove-
ského poštmistra Pavla Hřebačky. Poněvadž jsem chtěl zjistit dě-
jiny pošty v naší obci, zašel jsem v roce 1950 za vedoucím poštovní-
ho střediska (poštmistrem) Frant. Hřebačkou, který nastoupil na
zdejší poštu 1/10 1933 a chtěl jsem z listinného materiálu sestá-
vit vývoj pošt. úřadu. Bohužel po 10 letech se listinný materiál
vyřazuje, takže má snaha na tomto místě vyzněla naprázdno.
V roce 1934 se počet telefonních účastníků zvýšil na 15 a byly za-
pojeny i Hrušky a Brusánky, kde byly zřízeny hovorny a
kde bylo možno podávat i telegramy.

3/2 bylo uděleno čestné občanství ministru vnitra Janu Černému. Čestné občanství

Lidová škola
hospodářská

Nedostatek vody

Pomocný

Poštovní úřad

Odoody

Dne 14. dubna byly odoody v Břevlavi. Z naší obce bylo ovedeno 29 mužů.

Maleční škola.

Vinařská besídka v Mor. Nové Vsi dostala 27. května 1934 do nájmu 20 ariů pole za měšťanskou školou na 10 let za roční nájmem Kč 100. Vinařská besídka tam zřídila maleční školu, ale i skleník tam mohla na svůj náklad zřídil. V případě rozjetí se vinařské besídky případně celé zařízení obci.

Meteor. stanice

Dne 4. června 1934 byla přenesena meteorologická stanice do zahrady měšťanské školy. Jejím správcem byl jmenován ředitel Lavadil. Pozorování prováděl třikrát denně školník Jos. Hřebáčka.

Pastva-poorání

Dne 9. října 1934 rozhodla obecní rada, že dá obecní pozemky, které do té doby byly pastvou, do nájmu. Šlo o pastvu u sludně, směrem od silnice Kopečany-Mor. Nová Ves k Týneč. Bylo naměřeno 63 dílů stejné šířky. Na břehu Kyjovky byla ponechána cesta. Od další cesty směrem ke sludni byla nová trať, za ní byla třetí cesta, která umožňovala i přístup ke sludni, aby mohl být napájen dobytěk, když se jelo na louky. Pozemky byly pronajaty na čtyři léta a nájem byl placen k 1. květnu a druhá polovina k 1. listopadu každého roku, aby obec sehnala na anuitu.

Požáry

Dne 5. března vyhořela slodola se slámou Jakuba Helešnice 460. Škoda na budově byla odhadnuta na Kč 6000 a na zásobách Kč 600. Při tomto požáru bylo hasiči Josef Krulákov nalomeno zebro. 25. září vypukl požár v domě strážníka Frant. Salajky. Celková škoda činila asi Kč 30000.

V roce 1934 se ve zdejší obci

Narození,
úmrtí,
sňatky

narodilo	42 dětí	, z toho 21 chlapců a 21 děvčát,
zemřelo	30 lidí	, 20 mužů 10 žen
oddáno	21 párů	

Stavby

V roce 1934 si postavili rodinné domky: Tomáš Maděříč 229, Valentin Kluchý 313, Viktorie Vašíčková 426, Rudolf Lánič 418, Jan Surý 727 a František Salajka 270. Katolický dům byl prodloužen o 7,3 m a v této přístavbě bylo zřízeno jeviště.

Dne 14. února byla veřejná dražba pozemků Jana Malouška č.č. 222, pozemky byly prodány za Kč 25.600.

Dražba

Roční odměna starostovi byla zvýšena z Kč 2000 na Kč 2500 a obecnímu pokladníkovi z Kč 1300 na Kč 2000 ročně.

Odměny

V lednu 1933 bylo ve stravovací akci 90 osob, později bylo zvýšeno na 130 a v prosinci téhož roku na 145. V lednu bylo 180 chlebek. 29. ledna dostala obec 75 poukázek na 262 půllitrů mléka. 24. února byly poukázky rozdělny dětem nezaměstnaných, kterých bylo 142. V únoru byla pořádána loterie ve prospěch nezaměstnaných.

Nezaměstnanost

20. března 1933 bylo do obecního protokolu zapsáno: „Za chlebenky budou se upravit cesky. Za každou chlebenku musí pracovat 5 hodin (2 Kč za hodinu) a dohlížející obecní hospodář dostane za zařízení práce a dohled na ni Kč 10 k svému honoráři. Všemi hlasy přítomných schváleno. Proti nehlasoval nikdo.“ 10. dubna bylo v obecním protokole, že by dne bylo rozděleno 78 chlebenek podle seznamu.

13. dubna bylo vypůjčeno z „Půjčky práce“ Kč 20 000 jako příspěvek na regulaci Moravy. 17. dubna bylo v obec. zastupitelstvu rokováno o regulaci takto: „Ježto nás chlejí odsbrčit a nebude zachován postup, aby bylo zaměstnáno 50% dělníků z Mor. Nové Vsi, jak z ní ujednání, odjedou 18/4 starosta Bětržánský, náměstek Filipovič a Jan Helešic prosit p. hejtmana, aby bylo 50% dělnictva zaměstnáno z Mor. Nové Vsi.“ Téhož dne navrhl obecní hospodář M. Košul, aby nezaměstnaní vyčistili pole u školy a na loukách krtičnály rozhrabali.

6. ledna 1934 bylo v obci 95 nezaměstnaných. 21/11 byl soupis nezaměstnaných žen a (asi svobodných), bylo napočítáno 45 žen a 145. 27. srpna bylo v obecní radě usneseno, aby byl požádán zem. úřad v Brně o regulaci Moravy, aby byla práce pro místní chudé.

11. ledna 1935 dostala obec 210 kg mouky pro nezaměstnané, tím bylo poděleno 70 rodin, každá rodina dostala 3 kg.

-1935-

Loupež

Dne 11. ledna 1935 mezi 19. a 24. hodinou byla neznámými pachatelé odborně vyloupena obecní pokladna a odečteno z ní Kč 12600, které byly přichystány na zaplacení uhlí a koksů pro školy. Lupiči nejdříve odstranili všechny ozdoby u zámků a těmto olovem obnažili pomocí hasáček všechny 3 silné zámky, jež již snadno odstranili tak na kusy roztrhali klesor a vybrali všechny peníze a ceniny. Kromě toho pachatelé poškodili spoustu listopisů, bloků, smutů a listin. Podle zanechaných odpadků cigaret museli být 3 v kancelářích a jeden před radnicí. Do kanceláře vstali dveřmi „ke starostovi“, které otevřeli pakličkem a ponechali je odemčeny. Pro případ, že by byli vyrušeni, měli přichystány všechny klíče a je pravděpodobné, že v čas nebezpečí by otevřeli dveře balkonů a takto by unikli.

Holáři

Rayonování holářům celého katastru určila rada labků: „vedvědit sčezí hranicem vinohrady a stromy na Člortěch a dohlédá na lodi na Padělkách. Karel Jančar a Jakub Salajka mají k přesnému dohledu a sčezení Starou horu a Loučky. Pavel Hasmunda má na přesný ~~a přesný~~ dohled Padětky nad vinohrady s obou stran a kolem dokola. Hlavně musí procházeti silnicí, když jdou přespolní ráno k vlakům do práce a večer z ní. V ty doby mu musí Jančar a Salajka vypomáhat. Musí být skryti poblíž silnice, aby mohli dobře přehlédnouti celý sčezení obvod. V poli sčezí: Kalužák a Štíplovic Dily a Člortě od Hrušček, Padětky a Kivky od Hrušček, Kivky a Člortě od Brušánek a pole U rybníka; Hromek a Poare Dily - Člortě od Mikulčic, Padětky od Kubovic, Kivky u Dubiček, Padětky od vody, Zelnice, Kopánky a Kanady až po Kyjovku; Martin Rakovica sčezí sám všechny plodiny za Kyjovkou na

zoraných loukách. Nesmí dovoliti, aby lidé, jak je komu libo, chodili do lesa a z lesa a nepáchali škodu i sbíráním hub.

Odměna za hlídání: 1 Kč z měřec na loukách, Loučkách, Kanadách a Kopánkách, v polí za 1 míru 50h. Toto ustanovení má platnost do odvolání. Dosavadní plat z vinohradů se nemění."

Rozpočet pro rok 1935 se jevil takto:

rozpočet řádný:	a) potřeba	Kč 1,009.747,-
	b) úhrada	" 349.685,-
	schodek	Kč 660.062,-
rozpočet mimořádný	a) potřeba	Kč 38.500,-
	b) úhrada	" 15.000,-
	schodek	Kč 23.500,-

Rozpočet

K úhradě těchto schodků byly navrženy 200% přírážky k dani domovní a činžovní a 35% k dani pozemkové. Zbytek se uhradil z půjček.

Dne 9. listopadu jednalo obecní zastupitelstvo o výpůjčce. Zemský výbor v Brně povolil usnesením ze dne 30/6 1933 výpůjčku Kč 600 000 na úhradu výloh spojených s meliorací obecních pozemků a Kyjovky (regulace) u Brni kontribuční společnosti ve Třeskové. Bylo ujednáno sjednání hypotekární výpůjčky Kč 700.000 u Všeobecného pensijního ústavu v Brně, poněvadž má obec od tohoto ústavu již v roce 1929 hypotekární výpůjčku Kč 1,500 000, která je věčena na obecní budovy oceněné Kč 171 000 a na 265 ha obce. pozemků v hodnotě Kč 7,000 000. Nebyde-li Všeobecný pensijní ústav ochoten půjčku poskytnouti, ať alespoň uvolní část nemovitosti, aby mohla být výpůjčka sjednána jinde. Kromě jednání o výpůjčce bylo rozhodnuto, aby místní spořitelna a záloženský spolek byl požádán, aby snížil úrokovou sazbu z vypůjčených Kč 200 000 ze 6 na 5%.

Výpůjčka

Již 28. června bylo navrženo, aby byl zbaven funkce obec. tajemník Cyril Maderič, ale návrh nebyl projednán, neboť většina obec. zastupitelstva odešla. Teprve 3. srpna byl zbaven tajemník Maderič služby osmi hlasy. Dne 31. srpna byl zvolen 15 hlasy

Tajemník
C. Maderič

z 23 přítomných novým obecním tajemníkem Jan Rašoucký.

Jan Rašoucký

Jan Rašoucký se narodil r. 1895 v Mor. Nové Vsi 449 jako syn chalupníka. Když vychodil šestiletou školu, byl do r. 1915 dělníkem na dráze. Za 1. světové války byl na ruské a italské frontě. Od r. 1918 do r. 1930 byl učedníkem na Slovensku. Vr. 1920 byl v Trnavě zakládajícím členem Sokola a tam si také udělal zkoušku ze 4 tříd měšť. školy. V roce 1930 byl pro nemoc pensionován.

Strážníci

Dne 26. prosince bylo hlasováno o obecních strážnících. Zvoleni byli: Jan Kalužík 27 hlasy z 30 a Jan Krudáček č. 45 17 hlasy.

Došlá

Zdejší poštmistr Štěpán Nekněvajs, který zde působil od 1. prosince 1930, byl od 1. dubna 1935 přeložen do telegrafní ústředny v Brně ze zdravotních důvodů. Byl francouzským legionářem. Měl pouze 1/3 žaludku, a proto se chtěl v Brně léčit na klinice, ale téhož roku na podzim zemřel. Po něm přechodně vedl správu poštovního úřadu František Hřebáčka, rodák novoveský.

Volby do NS

V neděli 19. května se konaly volby do poslanecké sněmovny a senátu. Krůček byl klidný a agitace umírněná. Nejoce bylo agitováno ze strany fašistické a národního sjednocení, jež vzniklo spojením národní demokracie s ligou Stříbrného. V Mor. Nové Vsi dostaly:

1. republikánská strana	do PS 423,	do senátu 374,
2. soc. demokrat.	" 312,	277,
3. čes. socialisti	135,	126,
4. komunistická	173,	152,
5. lidová	364,	315,
6. něm. soc. dem.	—	—
9. " křesť. soc.	—	—
10. žionostenská	100,	88,
12. sudet. něm. Henlein	—	—
13. fašistická	49,	42,
16. národ. sjednocení	19,	26,

celkem volilo do poslan. sněm. 1575, do senátu 1400 voličů

Podotýkáme, že počet voličů do poslanecké sněmovny a do senátu nemůže souhlasit, neboť do poslan. sněmovny mohli voliti

občané od 21. roku svého věku, a do senátu byla věková hranice od 26 let. Největším překvapením při těchto volbách bylo množství hlasů, které získala Henleinova sudet. strana a stala se při velkém množství českých stran nejsilnější stranou v ČSR, čehož lado strana využívala obzvláště v kritických dobách v r. 1938.

V neděli 26. května byly volby do okres. a zem. zastupitelstva. Volby do okresu jak dopadly tyto volby v naší obci, nemohl jsem zjistit, neboť se mi a země nepodařilo nalézt písemných pramenů.

Dne 28. června doordilo obec. zastupitelstvo Karlu Tomášekovi při Splaškové kanál pojení kanálu pro splaškovou vodu zahradou v domě č. 98, pak zahumny, příkopem za stodolami až k domu č. 106 a pak šikmo do kanálu obce. Kolem studny "Jordánky" musí být drenážky nakrázeny nepromokavými rourami, aby splašky neprosácky do pitné vody. Kdyby se obecní kanál zanášel, je Karel Tomášek povinen učelit dělce jej nechat vyčistit. Obecní zastupitelstvo žádalo Kč 1000 ročního nájemného a na pronájem 6 let zaplatil dopředu.

V roce 1935 se ve zdejší obci:

narodilo	46 dětí	a to 28 chlapců	a 18 děvčát,	Narození
zemřelo	37 lidí	18 mužů	19 žen,	úmrtí
oddáno	21 párů			svatky

V roce 1935 postavili nové domy: František Lámečnický 731, za Kub Makudera 756, František Mašlán 729, Tomáš Kostelník 536, Jenofka Hřebáčková (nyní provd. za Pavla Helešice) 734, znovu postaven dům č. 127 Ludovika Beněš a Alfons Taurer provedl nadstlaobu domu č. 510. Bratři Štávlkové postavili na pile za nádražím hřbitov s podsklepením.

7. prosince byla ustavující schůze knižovní rady. Předsedou knižovna byl zvolen Pavel Maloušek 124, pokladníkem Josef Salajka 574, jednatelem a knižovníkem Jan Rakovica, bývalý učitel. Další členem knižovní rady byl František Frydek 224. Bylo usneseno vybírat za nové vydané legitimace 50 Kč a za půjčení knihy 20 Kč. Knihy byly půjčovány vsdy v neděli od 13 hodin. Knižovna měla celkem 760 svazků, z toho zábaonych knih 634, poučnyh 104 a promládeč 22.

Vypůjčovalo si 57 členů, z toho 7 žen. Celkem bylo půjčeno 633 knih a 11 poučných. Koupeno bylo 7 nových knih. Knihovnik dostal roční odměnu Kč 300.

MOK

Místní osvětlová komise pořádala kromě oslav památných dní přednášku uč. Stanislava Šulce z Brna „Spějeme k válce“ a v prosinci přednášku řed. rady Antonína Bočka o Moravském krasu a jeho jeskyních, která byla doprovázena 180 světlými obrázky.

Oslava TGM

V předvečer narozenin T. G. Masaryka se konal lampiónový průvod s hudbou, mnohé domy byly osvětleny. Průvod byl uloven zapálením hranice za měšťanskou školou. V sobotu večer 9. a v neděli 10. března se konala v měst. škole akademie s proslouvením ředitele R. Zavadila a slavnostním programem. Žáci obecní školy se zúčastnili se dvěma čísly, žáci měšťanské školy třemi čísly, Sokol jedním, Orel tělocvičnou scénou, DTJ dvěma čísly a pak koncertoval orchestr. Dne 17. března pořádal Sokol na oslavu narozenin TGM besídku.

Kněží

Začátkem září odešel P. František Dragoun a na jeho místo byl ustanoven P. Josef Sedláček.

Měšťanská škola

1. září 1935 chodilo do měst. školy 337 žáků, proti loněku zůstalo se počel žáků pouze o 6 žáků. Poněvadž měst. škola nemá dosti učeben, je 1 třída zase na škole obecní. Dne 30. listopadu byla přeložena sal. odb. uč. třída Štěpánová do Rosic.

Počasí

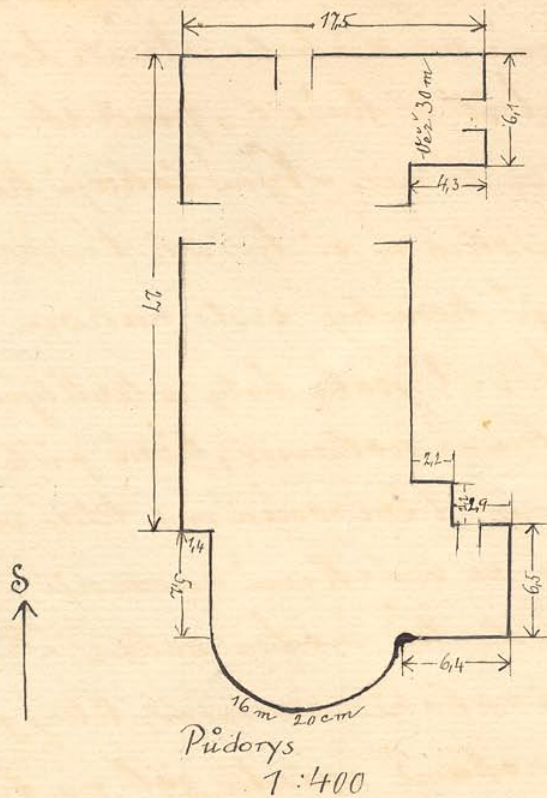
Dne 11. ledna teploměr ukazoval -20°C. Po 14 dni jezdili rolníci na saních. Až do 15. února trvalo zimní počasí. Pak přestaly mrazy, ale 7. března byl v noci mráz -12°C. Teprve 21. března se oteplo a v dalších dnech dosáhl teploměr 23°C. 30. a 31. března mělo opět a byly sněhové přeháňky až 22. dubna se oteplilo. V květnu bylo chladno. Červen byl teplý a na konci měsíce dosahovala teplota až 48°C. V době žní bylo počasí velmi příznivé. V září bylo teplo a sucho. V říjnu se olivem deště ochladilo. V listopadu bylo počasí vlažné a suché. První sníh napadl 4. prosince a láhal padal po celý měsíc, ale nevydržel, „slehl“, ale napadal nový.

Úroda

Úroda byla dobrá, jenom ovoc bylo málo, protože jarní mrazíky měly nepříznivý vliv na květy.

Kostel.

Kostel.

Hlavní oltář je zasvěcen sv. Jakubie. V lodi chrámové jsou vedlejší oltáře 2: sv. Josefa a Panny Marie. Fasádu lodi chrámové jsou pochy sv. Antónína a sv. Křtistoška z Assisi. Hlavní kůr na křbitově dal postavit svým nákladem zdejší občan Frýdek Cyril č. 146. Opraven byl r. 1923.

Na levé straně kostela vřadu je márnice. Před kostelem na starém křbitově stojí kůr, postavený nákladem zdejšího občana Cyril Frýdka a jeho manželky č. 146.

Kroj.

Kroj.

Gohaji (= mladí svobodní muži) nosili nohavice z modrého sukna s černým cifrováním (= šmírkováním).

Šohaji nosili také dříve bílé kaleny = dlouhý toka-
bat se zavíratými rukávy a bílého vlněného sukna s
krátkým "obojkem" na zádech. Nosili to proto, by
chránili před deštěm kožíšek, poněvadž potom ráda
kůže na něm se láme. Nyní šohaji kalenu nenosí.
Před deštěm chrání si kožíšek tím, že přepadne-li
je dešť, obrácejí kožíčky srsti nahoru.

Kleč šohaje dnes: Vysoké boty s lesklými holinkami.
Červené soukenné nohavice, těsně přiléhající, s
modrým cifrováním (šněrováním), které sahají ke
kotníkům, kdež se šněrkami zavazují. Podél noha-
vic a venci je přišita ten modrá šněra. Knoflíků
nemá. Upevňují si nohavice řemenem, který je kolem
pasu všíť. Z nohavice vpředu, jak na fotografiích
vidět, vykukuje vyšívání šátek (a okének.). Košile
bílá, se širokými rukávy se 2 neb 3 formami,
t. j. pásy na rukávech vyšitých bíle, ozdobených
čipky. Rovněž u košile není knoflíčků. Zavazuje
se u krku 4 bílými, širokými šněrkami. Dvě
z těchto šněrek se zavazují na pravém rameni a 2
pod krkem na "omečky". Jedna šněrka přechází
se přes pravé rameno, 3 visí vpředu dolů. Kolem
línce u košile uváze se červený hedvábný šátek
s květy. Na košili obleka šohaj červe-
ný, modře a zeleně květovaný, hedvábný lajbl.
Je bez rukávů. Saha jen pod lopatky a nexapí-
ná se. Na lajbl na levou stranu připíná si šohaj
červenou, širokou hedvábnou stuhu. Na hlavu bílo

širůch. Je to plstěný klobouček s úzkým okrajem. Širůch je ozdaben "húsenkami". Jsou to barvené šnilky, několikrát kol širůchu otočené.

R. 1923.

R. 1907.

Húsenky jsou barvy modré, bílé, červené, zelené. Do húsenek je nastříčena vonička a do ní kovůnek (či řezal').

Neú-li ještě čas na vysívání košile, nosí šohajji obyčejnou košili bílou, nevysívanou, ovšem u krku šnůrkami, jak bylo dříve řečeno, haváranou.

Na ni si obléká "kabaňu", krátký to kabát až ke kuku k napínání. Šnůrky od košile má přehozené přes ni.

Jdou-li šohajji přes pole k mizerce, oblékají si v létě široké konopné "gate", které sestávají v pasu šnůrku neb řemenem. Zastikají je dolů do holi-

nek. Tím gatím říkájí "kráslavice". Na košili kabanu.

Křížák Josef,
Adam Flor's
Haurlík Antonín
Olewi FDTK
v moc. Václ. Dsi,
a. n. 1921.

Šokaji k muzice.

Šokaji dříve nosili i lajble černé, celkem stejné jako dnes, jen jednodušší.

Ženy nosí červený "kožuch" lemovaný černou "baráncinou", vyšívány na rúdkách květinami, zvláště tulipán. Na hlavě nosí v zimě čepice kožesinové. Muži (žemáci): Obvyčné nohavice, kabanu, klobouk, kožuch červený, v zimě čepice kožesinové, vysoké boty (kopyny). Dříve nosili do deště bílé kaleny (jako šokaji), nyní je mají jen ti nejstarší. Dříve též nosili muži kulaté "šivuchy" (klobouky) a šnůrky bílé u košile.

Rakovice
autog. "Jaiada"

-189-

Helešie
autog. "Kaliček"

Šlovák v čier-vedetá kožuše.

Šlovák v kalíne.

Starí muži dříve nosili "šuby" = kabát z modré látky. Nosili dříve starí též "kožuchy" bílé s černým lemováním.

V létě nosí šohají i muži trasařie, košili přes gaty a modrou zástranu. Tak do práce.
Kroj dívky svobodné: Před 60-70 lety nosily šátky červené (turcké), později hedvábné se střípci barvy bílé, žluté a j. doxadu zavázané a to svobodné i vdané. Od 50ti let se nosí jako nyní šátky hedvábné vpředu zavázané. Od r. 1918 nosí též dívky též "vošky", jak na fotografii vidět. Vlasy do vošků zapletou na drobné koubky u čela a povytahují je ven, takže zdobí čelo (viz fot.). Ručkávce se nosily vyšívane bílé, červeně a žlutě. Nyní pouze bílé. (Na fot. černě.) Na to se obléče lajbl "hedvábný, červený, modrý, bílý, zdobený zlatem, stříbrem, zrníčky a j. cetkami.

Lajbl nyní nosí tak, jako dříve. Teopod si obleká bílé sukne (t. zv. kasanice) a to počtem 4-5, dle toho, jak jsou vyžehlené. Na kasanice se obleče sukne vrchní, ta je batisová, molová, hedvábná neb tibetová. Dříve se nosily sukne mešelinové a kartounové. Tak se přepíše fěrtochem. Fěrtoch bílý, bíle vyšíváný, pruhy napříč. Dříve nosily jen samkové neb canglové. Canglové se nosí nyní málo. Canglová zástěra je šitá, na okraji jsou vyšité xuby = cangle. Fěrtoch je vyšíváný a jsou na něm na okraji přišité čipky paličkované. Ze zadu přiléhá ke krku, pobožek, bohatě vyšíváný bíle. Je vyšíváný na moli neb jemném batisu. Před je upevněn špendlíkem. Pod krk se uváže stuha (mašle) barvy různě. Dříve byly hodně červené, nyní více bílé. Na páso též mašle dopředu uvázaná, splývající přes fěrtoch. Na nohou nosí "čičmy" = vysoké boty, se udrnutými kolínkami, vysoké podpátky se šlitými neb ríchlými podhůvkami. Porukou vyšíváný kaproník k muzice.

R. 1923. Děve v kroji a v vožkáck.

Ve svátek bez kroje: Kusanice a nějaké šaty voolové, kartounové a pr. - Čičmy.

R. 1921. Děvčata ve svátek bez kroje.

Canglová zástěra neb fěrtoch. Šátek hedvábný bez štrapečů. Pod krk šnůrkový bíle vyšíváný na moli neb batisu přes to tilangr (s množ. dírkami) neb trut (světšmi dírkami). Jupka (k tělu nepřiléhající) neb kacabajka (k tělu

přiléhající, ze radu obojek "bíle vyšívány". Podobně se nosily i dřívě.

Ve svátní den: Saty krysotové, barichetové neb j., modrá kásteň, šátek bílý, kartounový. Tak nosily i dřívě. Za sta na se nosily konopné rukávce nevyšívány se vázány na jednu smičku a na to lajbl obyčejný. Sukně bývaly černé. K tomu kásteň tmavomodrá. -

Dřívě děvčata i ženy nosily na jaře "kamotáky" - barevné šátky velikosti vlnáku. Nosili je na roček. Nyní nosí jen vlnáky podél přehnute. Kamotáky ojedinele mají, ale nenosí. Hlíčky dřívě nosily jen v sime nebo místo nich kožíšky bílé s přehnutými šoury a černým lemováním. Kožíšek stál 24 zlatých.

Lacinější byl špatnější.

Ženy nosí ve svátek vysoké boty, sukně a různé látky, jupku neb kačabaji, ze radu obojek, šátky různé. -

Kožíčky bílé, buchtíčkové (po kraji byly lemovány kožíšinou střídavě bíle, černě jako buchtíčkami) vyráběl tu kožíšník Jan Smetánka na č. 237.

Kožíšník.

Tyto bílé kožíčky zde úplně zanikly kol r. 1890. Již několik let před tím počaly se tu nositi kožíčky červené t. z v. duběnek, barvu na ně připravovali svým zvláštním způsobem z duběnek. Ženské kožíčky bílé křatovovali v Holičích. Tyto přestaly se u nás nositi asi ve stejnou dobu, jak kožíčky mužské bílé.

Stařenka v bílém kožíšku.

U mužice a kadech böhají a děvčata v kroji nastrojím na dřívějších dob byli jen z počátku. Za ně jakou hodinu se šli převléci, by si kroj nevopini li a nepomocňkali. V nynější době (po světové válce) křatovají v kroji nastrojím až do večere. U večer se převléknou, nají a znovu do

vůči hudby.

Do konce světové války (1918) všechno vyšívaly celé dědi-
ně 2 vyšívačky a to Juliana Košutková č. 97. († 1916 -
81 let stará) a Kristina Hřebáčková č. 317. († po svět. válce
- 70 let stará). A to mívaly mnoho neděl před hodiny práce
s vyšíváním, než se do ní mohly uhrabat.

Ve dvouch - Jul. Košutková, sedící - dcera Marina, vpravo - dcera Juliá-
na, vlevo - vnúčka Josefa. - 1944. - Foto Barančí, varh. M. 4. 7.

Od Košutkové Juliány se naučily vyšívati její dcery a vnúčka,
pod fot. uvedené. Tyto, petič velmi dlouho vyšíváním kalyvaly. Po
válce přiučili se tam u jiná děvčata a dnes (1928) každé děv-
če si samo vyšívá. Naučila se tomu ve škole od industriální
učitelky Boženy Všeličkové, která působila na zdejší obecné
škole již v roce 1921 a v roce 1931 přešla na školu měšťanskou.
Dořídila sbírku součásek našeho kroje, převážně starší vě-
ci, které byly vystaveny ve vitrině na měšťanské škole. Když
za okupace zřídili Němci na měšťanské škole vojens. polní
nemocnici, byly součásky kroje dány do beden a ulože-
ny na půdě školy. V listopadu 1951 převzalo součásky kro-
je okres. museum v Břeclavi a vitriny se používá již několik
let jako knihovny.

Červené soukenné nohavice (červenice) šili bratři Lürko-
vé, kteří se vyučili u ole, jenž byl také slováckým krej-
čem. Bratři Lürkové šili nejen pro Mor. Kooon Ves, ale i pro
okolí, obzvláště do Dol. Bojanovic a do Mor. Lížkova. Vydele

Stárenka ve svú-
tejném šatě s obaj-
kern a šnúrkou.
[Helena Nespo-
rová č. 237-~~97~~
let - 1932.]

šil jakub, který zemřel asi v r. 1935. Nejmladší Jan se věno-
val šití červenic, až šil v Mor. Nové Vsi ve výslužbě, šil asi
do r. 1933. Zemřel v r. 1951 v 93 letech. Po bratřech Zúrkov-
ých se věnoval šití červenic Frant. Mazuch, odchovanec
slováckého krejčího Kucéry z Týnce.

Lajble mužské v ženské zholovuje pro Mor. Novou Ves i pro
široké okolí Anežka Teplíková. V starších dobách,
jak vypravují starší lidé, vynikala „Uliana Zúrcena“,
sestra bratrů Zúrkových. Zemřela za 1. světové války.

Asi v roce 1926 se začaly v naší obci malovat šálky,
zástěry, „mašle“ a sukně barvami. V tom lo oboru nejvíce
vynikla ženofka Doležalová z čís. 573, která se v r. 1948
provádala a jako Gajdičková maluje naše ornamenty
v Lumperku.

„Ka zahrádku“ klele vlasy Františka Helešicová
(u Jordánky), která se tomu naučila od své matky.

Obsah:

Haslo	Strana	Haslo	Strana
Akce mléčná	155, 170	Kroj	185
Břimováni	171	Kromla	163, 165
Blesk	93, 111, 125, 143	Kursy	49
Bouree mor.	56, 68	Lázně	150
Býkárna	103	Legionáři	28
Byly, čimice	30, 53, 91, 170	Lékaři	36, 47, 111, 143, 155
Ceny	33, 34, 50, 65, 76, 83, 84, 93, 112, 121, 131, 151, 156	Les	139
- domů	31, 64, 69, 71, 83, 97, 102	Lipa Svobody	30, 38, 113
Cihelna	9, 78, 105, 126	Mlýn	68
Daně	53, 55, 95, 117, 147	Mosl	39, 97
Dary	70, 111, 124, 138	Mzdy	35, 52, 66, 77, 85, 97
- záklm	53, 69	Nájem	48, 67, 97
Dějiny obce	11.	Narození	37, 48, 61, 78, 91, 103, 105, 112, 128, 139, 151, 160, 172, 178, 183
Divadla	42, 48, 57, 58, 59, 68, 74, 91, 95, 109, 128, 140, 150	Násilí	88
Draha	36, 54, 86, 103, 116, 176	Náoslíva	61, 171
Dražba	170, 179	" škol.	53, 90, 103, 109, 123, 127, 131
Družstvo polrav.	59	Nárovy poli, luk	6
Elektrisan	137	Nemoci	47, 72, 92, 136
Hasiči	56	- dobytka	48, 58, 141
Hodiny	75	Nemocnice	47,
Houba	58, 62, 137	Nezaměstnanost	55, 56, 62, 93, 138, 141, 159, 164,
Hostinec obec.	9, 38, 39, 64, 130	Noviny	35
Hřbitov	47	Občan. čestné	166, 177
Hřiště	69	Ohně-požáry	32, 44, 68, 77, 93, 110, 136, 160, 172, 178
Inspektor šk.	54, 109	Odloody	37, 47, 58, 78, 84, 92, 109, 123, 136, 147, 155, 171, 178
Kanalizace	131, 136, 143, 156, 183	Ochrana malh	78, 134
Kancelář star.	59	Orchester	169
Kalash	6, 104	Oslavy	113, 133, 184
Kino	68, 103	Osvěta-MOK	108, 154, 167, 174, 184
Kněží	36, 95, 171, 184	Pashji, koláři, hlásmí	49, 57, 117, 180
Knihovna	37, 39, 49, 54, 62, 79, 87, 106, 115, 123, 138, 168, 174, 183	Padlí s. svit. válece	21
Kontumace	77	Poříd domů	63, 71, 84, 97
Kostel	56, 131, 136, 185	- obyvatl	55
Košimík	191	Počasi	43, 67, 79, 89, 102, 107, 119, 132, 142, 152, 167, 173, 178, 184
Krádež	56, 63, 69, 88, 100, 111, 180	Podmily přim.	9

Heslo	Strana	Heslo	Strana
Lojistiků	78	Starostové	7, 9, 162, 163, 179, 81, 147, 102, 115
Popelnice	41, 90	Stavby	43, 63, 70, 82, 86, 95, 96, 115, 131, 136, 147, 170, 178, 183
Popis obce	1, 10	Střápnici	39, 155, 182
Pošta	36, 55, 56, 59, 68, 137, 177, 182	Stromy	70, 71, 83, 92
Porodně	58	Škola hosp. lid.	136, 177
Porozování meze ob.	131	- měst.	118, 127, 135, 147, 155, 164, 169, 174, 175, 176, 184
Prezident	61, 111	- obecná	49, 155, 169, 175
Prorokem	48	- zionosl.	36, 80, 88, 97, 109, 128, 135, 147, 155
Průplav	9	Škúdců stromů	62, 75
Přednášky	57, 89, 92, 108, 122, 133, 144, 154	Štěrkooviště	117
Průběh půdy	32, 80, 91	Tajemníci obce	54, 161, 181, 182
Průřezky	38, 47, 55, 67, 77, 82, 92, 147	Technik rubní	171
Průřez Lujčtý úd.	538	Trafiky	57, 59, 139, 150
Radam škol.	124, 168 viz. výběr m. škol.	Učitelstvo	36, 45, 57, 68, 85, 94, 109, 123, 134, 150, 154, 169, 174, 175, 177
Radio	79, 86, 92, 109, 123, 150, 160	Uhlí	105
Razítko obce.	54 Radnice 130	Ulice	103
Regulace	88, 90, 98, 99, 117	Umělí	- viz. narození!
Réva vinná	122, 131, 178	Urazy	75, 94
Revize	86	Uroda	44, 67, 80, 85, 97, 113, 124, 127, 136, 145, 156, 167, 173, 184
Rozpočet obce.	51, 67, 77, 82, 92, 107, 131, 140, 143, 147, 154, 181	Uřady nadř.	8
- škol.	67, 103, 131, 136, 147, 154	Ušopení	48, 88, 110
Rybáři	39	Váha	74, 87, 90
Řepa cukrová	59, 74, 83, 100, 113, 118, 123, 139, 150, 160	Vělaři	56, 62, 85, 97, 127, 110
Sad ovocný	9	Volby do NS	72, 128, 182
Sbírkový	69, 77, 91, 103, 111, 124, 138, 171, 172	" obec	29, 38, 45, 100, 144
Sčítání lidu	8, 140	" okr. a z.	116, 182
Sebeobživa	48, 59, 65, 75, 88, 93, 131, 155, 163	Výbor škol. míst.	39, 71, 124, 168
Semky	106	Výhledy zákl.	49, 68, 72, 86, 94, 111, 131, 150, 155
Silnice	77, 87, 97, 112, 176	Výpůjčka	181
Skladovací	59	Výslavy	126
Sokol	58, 172	Výška nadmoř.	72
Soupis dobytku	48, 58, 78, 100, 147	Záložna občan.	137, 139
- stromů	138	Zabiti	48, 59, 136, 137, 150, 170, 171
Spolek okrašl.	132, 113	Zábavy	35, 69, 78, 84, 99, 111, 131, 140
- spořitel.	91, 103, 112, 128, 139, 154, 172	Změny o držbě	57, 64, 90
Spolky	8, 78, 97, 136	Zvěrolékaři	39, 59, 95
Sport	59	Zvonky	36, 129, 23, -
Staniční benzín.	125	Záci	40, 68, 69, 78, 85, 94, 109, 123, 128, 135, 169, 174, 175
- křeben	86	Zionosl.	9, 36, 57, 80, 90, 100, 110, 127, 137, 160, 163
Stánky prodejní	69, 86, 4		